

**UCHWAŁA NR XXI/173/2016
RADY GMINY STANISŁAWÓW**

z dnia 24 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016-2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt. 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 ze zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stanisławów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Elżbieta Król

**Lokalny Program Rewitalizacji
Gminy Stanisławów
na lata 2016 – 2023**

Stanisławów, 2016

projekt pn. „Opracowanie programu rewitalizacji dla Gminy Stanisławów” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Gmina
Stanisławów

Mazowsze.
serce Polski

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30-103 Kraków. ul Włóczków 22/3, www.cds.krakow.pl

Centrum Wspierania Rozwoju Lokalnego, 05-280 Jadów, Wujówka 54, www.cwrl.pl

Spis treści

1.	Wstęp	
1.1	Wprowadzenie	4
1.2.	Słownik pojęć dotyczących rewitalizacji	5
2.	Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	8
3.	Proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	11
3.1.	Wprowadzenie	11
3.2.	Wybór obszaru zdegradowanego	12
4.	Diagnoza obszarów zdegradowanych	29
4.1.	Wprowadzenie do diagnozy	29
4.2.	Sfera społeczna	29
4.3.	Sfera gospodarcza	47
4.4.	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	53
4.5.	Sfera techniczna	63
4.6.	Sfera środowiskowa	67
4.7.	Wybór obszaru rewitalizacji	72
5.	Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	78
6.	Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	79
7.	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	82
7.1.	Podstawowe projekty rewitalizacyjne	82
7.2.	Uzupełniające projekty rewitalizacyjne	91
7.3.	Opis przedsięwzięć uzupełniających	93
8.	Zapewnienie komplementarności działań	94
9.	Zintegrowane podejście Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów	99
10.	Indykatywne ramy finansowe	106
11.	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	108
11.1.	Opis procesu przygotowania programu rewitalizacji	108
11.2.	Sposób włączenia interesariuszy w proces wdrażania i monitorowania programem re-witalizacji	110
12.	System realizacji (wdrażania) i monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji	112
12.1	System realizacji	112
12.2	Procedury monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji	113
12.3.	System aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	118
	Spis rysunków	119
	Spis tabel	120

1. WSTĘP

1.1. Wprowadzenie

Kompleksowa rewitalizacja obszarów zdegradowanych, , musi przede wszystkim pobudzać aktywność środowisk lokalnych i stymulować współpracę na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także przeciwdziałać zjawisku wykluczenia w obszarach zagrożonych patologiami społecznymi.

Podejmowane inicjatywy powinny prowadzić do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Ponadto powinny pozwolić na trwałą odnowę rewitalizowanego obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy, poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych. Ważnym zdaniem jest ożywienia rewitalizowanych obszarów, nadania im nowych funkcji, podniesienia ich atrakcyjności.

Gmina Stanisławów przystąpiła do opracowania Programu Rewitalizacji w ramach konkursu dotacji dla gmin województwa mazowieckiego na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020.

Program został opracowany w 2016 roku przez konsultantów Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. D. Bieńkowska, C. Ułasiński, J. Szymańska z Krakowa oraz Centrum Wspierania Rozwoju Lokalnego we współpracy z władzami gminy Stanisławów, pracownikami urzędu, przedstawicielami instytucji społecznych, publicznych, a także środowiska gospodarczego i organizacji pozarządowych.

Program został opracowany metoda partycypacyjno-ekspercką. Duże znaczenie przy opracowaniu jego poszczególnych części związanych z wyznaczeniem obszarów zdegradowanych, obszarów i projektów rewitalizacyjnych miały różne formy partycypacji społecznej z udziałem społeczności lokalnej. Partycypacja obejmowała zarówno szerokie informowanie o działaniach podejmowanych w procesie przygotowania dokumentu, ankiety sondażowe wśród mieszkańców, wywiady pogłębione z liderami, warsztaty diagnostyczne i strategiczne dla mieszkańców terenów zdegradowanych, spacerzy badawcze oraz wizje lokalne. W procesie partycypacji brali udział przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, przedstawiciele lokalnych władz oraz liderzy społeczności lokalnych. Pozwoliło to uzyskać element współdecydowania o konieczności podjęcia konkretnych przedsięwzięć, ich zakresu i planowanych rezultatach, w celu ograniczenia lub zniwelowania zdiagnozowanych problemów i ograniczenia barier rozwojowych.

Opracowany według ww. metodologii Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów obejmuje horyzont czasowy 2016 – 2023.

Został on przygotowany i opracowany zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* z dnia 2 sierpnia 2016 roku, *Instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenia ładu przestrzennego*, a także *Ustawą z dnia 9 października o Rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777). Tym samym jego struktura oraz zawartość merytoryczna, koresponduje wprost z zaleceniami dla tego typu opracowań.

Program rewitalizacji dla Gminy Stanisławów powstał na podstawie art.18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 201 r. poz. 446).

Dokument Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016 – 2023 składa się z trzech zasadniczych bloków. Pierwszy obejmuje diagnozę społeczno-gospodarczą gminy służącą wybraniu obszarów zdegradowanych oraz z ich wyborem i opisem oraz wybór obszarów rewitalizacji. Blok drugi zawiera opis celów rewitalizacji wraz z przedstawieniem przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich związek z celami rewitalizacji. Kolejny blok, trzeci obejmuje zagadnienia związane z wdrażaniem programu rewitalizacji. Dokument zgodnie ze wskazanymi powyżej wytycznymi został podzielony na 12 części. Część 1 ma charakter wstępny przedstawiający tło podejmowanych przez gminę działań związanych z rewitalizacją oraz prezentuje podstawowe definicje związane z tym procesem. W części 2 przedstawiono powiązanie celów przedstawianego LPR z innymi dokumentami strategicznymi gminy. Procesowi delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji poświęcono część 3. W części 4 zaprezentowano diagnozę obszarów zdiagnozowanych jak zdegradowane z uwzględnieniem sfer: społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Część 5 zawiera opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. W części 6 przedstawiono cele prowadzonych działań rewitalizacyjnych a w części 7 przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne, służące osiągnięciu celów, zaprezentowane w postaci kart zadań. W części 8 przedstawiono zgodność programu w zakresie zachowania komplementarności działań LPR a w części 9 jego zintegrowane podejście. Część 10 prezentuje ramy finansowe podstawowych działań rewitalizacyjnych. Część 11 opisuje mechanizmy i narzędzia partycypacji społecznej wykorzystane w procesie tworzenia dokumentu. System wdrażania programu rewitalizacji został przedstawiony w części 12.

1.2. SŁOWNIK POJĘĆ DOTYCZĄCYCH REWITALIZACJI

Pojęcie rewitalizacji ewaluowało. Obecne jego znaczenia związane jest z wprowadzaniem w życie Ustawy z dnia 9 października o Rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777). Nadaje ona nowy sens temu pojęciu zwracając szczególnie problematyce dokonania zamiany w sferze społecznej. Ustawa wskazała także jako gminę, która ma podejmować działania rewitalizacyjne za zarządzanym terenie. Ważnym elementem prowadzenia działań zmierzających do zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej jest posługiwanie się wspólnym językiem i jednoznacznym rozumieniem używanych w tych procesach pojęć. Dlatego wskazanym jest zatem przedstawienie definicji podstawowych pojęć związanych z tym procesem.

Stan kryzysowy

Stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- b. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- c. przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),

d. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Rewitalizacja:

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 2.1)

Obszar zdegradowany:

jest to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, ponadto, gdy na wskazanym obszarze występuje co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- Środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- Technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 9)

Obszar rewitalizacji:

to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (w tym zjawisk społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 10)

Program rewitalizacji:

Inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzennofunkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

(Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 roku)

Projekt rewitalizacyjny:

zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

(Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 roku)

2. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

Program rewitalizacji ma charakter dokumentu operacyjnego i podrzędnego w stosunku do dokumentu planistycznego opisującego rozwój wszystkich sfer społeczno-gospodarczych gminy. Takimi podatkowymi dokumentami funkcjonującymi na poziomie samorządu gminnego jest obowiązkowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz strategię rozwoju, które nie są dokumentami wymaganymi w samorządzie gminny. Gmina Stanisławów posiada oba z wymienionych dokumentów. Ponadto w gminie przyjęto dwa istotne dla procesów rewitalizacji dwa dokumenty tj. Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Stanisławów na lata 2016-2021 oraz Plan gospodarki niskoemisyjnej. Wspominane dokumenty, zawarte w nich cele i działania odejmują obszar całej gminy. Pomimo tego, że w wyżej wymienionych dokumentach nie ma bezpośredniego odsyłania do procesów rewitalizacji, to zaplanowane w nich konkretne cele i przedsięwzięcia bardzo mocno korespondują z działaniami o charakterze rewitalizacyjnymi.

Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów został opracowany w oparciu o istniejące dokumenty programowe Gminy. Poniżej przedstawiono najważniejsze założenia poszczególnych dokumentów ze szczególnym uwzględnieniem tych o charakterze pozwalającym na uwzględnienie ich w programie rewitalizacji gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stanisławów

W rozdziale kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, wskazuje się, że w perspektywie kilkunastu lat przewiduje się istotne zmiany w strukturze przestrzennej gminy. W tych warunkach dla inwestorów atrakcyjnym miejscem do inwestowania stają się tereny gminy Stanisławów. Studium wskazuje także, że:

- Zabudowa jednorodzinna koncentruje się i będzie się koncentrować w takich sołectwach jak Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń. Zabudowie tej towarzyszą usługi nieuciążliwe znajdujące się w budynkach mieszkalnych lub gospodarczych.
- Zabudowa usługowa występuje głównie w miejscowości gminnej i wsiach Pustelnik i Ładzyń.

Na pozostałych terenach usługi świadczone są sporadycznie. Dlatego zabudowa usługowa ma charakter uzupełniający w stosunku do zabudowy mieszkaniowej zarówno jednorodzinnej jak i zagrodowej. Nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

Strategia rozwoju Gminy Stanisławów na lata 2015-2025

Celem długofalowych działań władz samorządowych Gminy Stanisławów, jest stabilność rozwoju wspólnoty, wzrost zamożności mieszkańców gminy oraz poprawa jakości ich życia.

Dokument strategii wskazuje na pięć celów strategicznych:

Cel strategiczny nr 1. *Poprawa jakości życia mieszkańców gminy poprzez podniesienie standardów cywilizacyjnych w obszarze infrastruktury technicznej i usług użyteczności publicznej.*

Cel strategiczny nr 2. *Podniesienie poziomu i zakresu oferty edukacyjnej szkół w gminie, wspieranie wzrostu wykształcenia lokalnej społeczności i dostosowania go do potrzeb rynku pracy.*

Cel strategiczny nr 3. *Zwiększenie liczby i jakości miejsc pracy oraz inwestycji mieszkaniowych na obszarze gminy.*

Cel strategiczny nr 4. *Rozwój usług społecznych oraz integracja mieszkańców gminy.*

Cel strategiczny nr 5. *Poprawa zarządzania operacyjnego, finansowego, przestrzennego oraz systemów komunikacji i promocji.*

Dla każdego celu strategicznego wskazano na cele operacyjne. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów służy osiągnięciu następujących celów operacyjnych:

Cel operacyjny 1.6. *Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych uczestników ruchu (piesi i rowerzyści).*

Cel operacyjny 1.7. *Poprawa dostępności usług komunikacji zbiorowej w gminie - funkcjonowanie efektywnego systemu usług.*

Cel operacyjny 1.8. *Podniesienie atrakcyjności obszaru gminy poprzez budowę ścieżek rowerowych.*

Cel operacyjny 1.9. *Podniesienie atrakcyjności gminy oraz wzmocnienie spójności społecznej i włączenia społecznego poprzez zapewnienie dobrych warunków spędzania wolnego czasu.*

Cel operacyjny 2.7. *Rozwój nieustannej edukacji osób dorosłych jako kluczowego elementu.*

operacyjny 4.1. *Wzrost zaspokojenia usług społecznych adekwatnie do zmieniających się potrzeb społeczności.*

Cel operacyjny 4.3. *Rozszerzenie zakresu i wymiaru współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi.*

Cel operacyjny 5.3. *Doskonalenie zarządzania przestrzennego.*

Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Stanisławów na lata 2016-2021

Dokument jako cel generalny wskazuje: Tworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i materialnych warunków sprzyjających ograniczaniu obszarów wykluczenia społecznego. Jego realizacji mają służyć wskazane cele strategiczne i służące ich osiągnięciu przedsięwzięcia. Lokalny Program Rewitalizacji, jest powiązany z przedsięwzięciami wskazanymi w celu strategicznym: *Zintegrowany system pomocy społecznej:*

- System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych.
- System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu.
- Kontynuowanie działań systemu wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy.
- Rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
- Zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej.

Jest także zbieżny z przedsięwzięciami:

- Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dla dzieci i młodzieży we współpracy z Ośrodkiem Kultury.
- Tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla dzieci.
- Realizacja systemu wsparcia materialnego dla rodzin.

wskazanymi do realizacji w ramach celu: *Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny.*

Odpowiada także celowi: *Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego* i przewidzianym w ramach jego realizacji działaniu: *Zapewnienie dostępu dla mieszkańców gminy do oferty kulturalnej oraz edukacyjnej.*

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stanisławów

Cele nadrzędnym Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest: *Poprawa jakości powietrza i lepsze wykorzystanie zasobów energii poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Stanisławów, przy zapewnieniu jej zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.*

W jego ramach realizowane są cele strategiczne:

Cel strategiczny nr 1. *Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń powietrza powstających na terenie gminy.*

Cel strategiczny nr 2. *Zwiększenie efektywności gospodarowania energią na terenie gminy.*

Cel strategiczny nr 3. *Zwiększenie świadomości i wiedzy w zakresie zasad ochrony środowiska i gospodarowania zasobami energii oraz upowszechnienie ich stosowania w praktyce.*

Przedsięwzięcia zawarte z Lokalnym Programie Rewitalizacji są zbieżne z wymienionymi celami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016-2023

Gmina Stanisławów jest członkiem Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej.

Lokalna Grupa Działania realizacje w ramach programu LIDER zadania związane z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Zgodnie z obowiązującym przepisami LGD przyjęło dokument o nazwie Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016-2023. Zawiera on wykaz operacji, na które mogą być wydawane środki finansowe przeznaczone na osiągnięcie celów strategii. LSR wskazuje na dwa cele ogólne:

Cel ogólny 1 LSR *Konkurencyjność gospodarki i tworzenie miejsc.*

Cel ogólny 2. LSR *Wysoka jakość życia wzmacniająca związek mieszkańców z miejscem zamieszkania.*

W ramach celów ogólnych przewidziano realizację przedsięwzięć:

- Nowe źródła dochodu.
- Rozwój współpracy i przedsiębiorczości.
- Odnowa i rozwój wsi i miast poprawa dostępności komunikacyjnej.
- Zasoby i tradycje kulturowe.
- Promocja współpraca i aktywizacja.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów jest zbieżny z celami LSR.

3. PROCES DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

3.1. Wprowadzenie

Niniejsza diagnoza stanowi kompleksowy opis sytuacji obszarów kryzysowych w gminie Stanisławów przygotowanej w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stanisławów na lata 2016-2023. Celem diagnozy było określenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji. Całość diagnozy zwieńczona jest podsumowaniem będącym przedstawieniem najważniejszych wniosków dotyczących wskazanych obszaru rewitalizacji.

Obszary zdegradowane zostały wyznaczone w sposób obiektywny na podstawie zróżnicowanych narzędzi, metod i technik badawczych. Podstawą do analizy były dane statystyczne uzyskane z ogólnodostępnych źródeł takich jak Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane agregowane przez różne referatu Urzędu Gminy, jednostki gminne (m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, oraz instytucję poza gminne (Policja, Powiatowy Urząd Praca). Zestaw wskaźników, na podstawie których dokonano wyboru obszarów zdegradowanych został ustalony przez ekspertów z członkami zespołu Roboczego ds. rewitalizacji powołanego zarządzeniem przez Wójta Gminy. Kolejnym narzędziem badawczym służącym wyznaczeniu obszarów zdegradowanych była ankieta sondażowa. Ankieta była udostępniona on-line na stronie internetowej gminy oraz dystrybuowana w wersji papierowej wśród mieszkańców całej gminy. Ważnym narzędziem badawczym były bezpośrednie spotkania warsztatowe z mieszkańcami gminy oraz obszarów wskazanych w badaniach statystycznych i ankietowych jako zdegradowane.

Należy mieć na uwadze, iż funkcjonowanie społeczno-gospodarcze gminy, problemy jej mieszkańców i bariery rozwojowe mają bardzo złożoną strukturę. Przyczyna ich powstania i ewentualne skutki nie zawsze można zdiagnozować na podstawie danych statystycznych. Wiedzę na temat ogólnie panującej sytuacji w gminie posiadają lokalni liderzy, których poproszono o identyfikację najważniejszych problemów oraz próbę wskazania koncentracji tych problemów.

Kolejnym narzędziem służącym do wyznaczenia obszarów zdegradowanych była analiza dokumentów o charakterze planistycznym, w tym opracowywana w sposób partycypacyjny w 2015 roku Strategię Rozwoju Gminy oraz Lokalną Strategię Rozwoju opracowaną w 2016 roku przez Lokalną Grupę Działania Ziemi Mińskiej, której członkiem jest Gmina Stanisławów.

Dane z badań statystycznych oraz wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców, były prezentowane na czterech spotkaniach warsztatowych, na których spotkali się przedstawiciele różnych środowisk i instytucji. Podczas warsztatów dyskutowano o zaistniałych problemach, a także potencjałach rozwojowych obszarów.

W celu zdiagnozowania problemów natury funkcjonalno-przestrzennej zorganizowana została tzw. wizja lokalna (spacer badawczy), podczas której odwiedzone wszystkie wstępnie wybrane obszary, na których zdiagnozowano kryzys w sferze społecznej. Wyjście w teren pozwoliło na doprecyzowanie obszarów kryzysowych i wyznaczenie obszarów rewitalizacji poprzez wykazanie problemów w sferze funkcjonalnej, z jakimi zmagają się mieszkańcy obszarów.

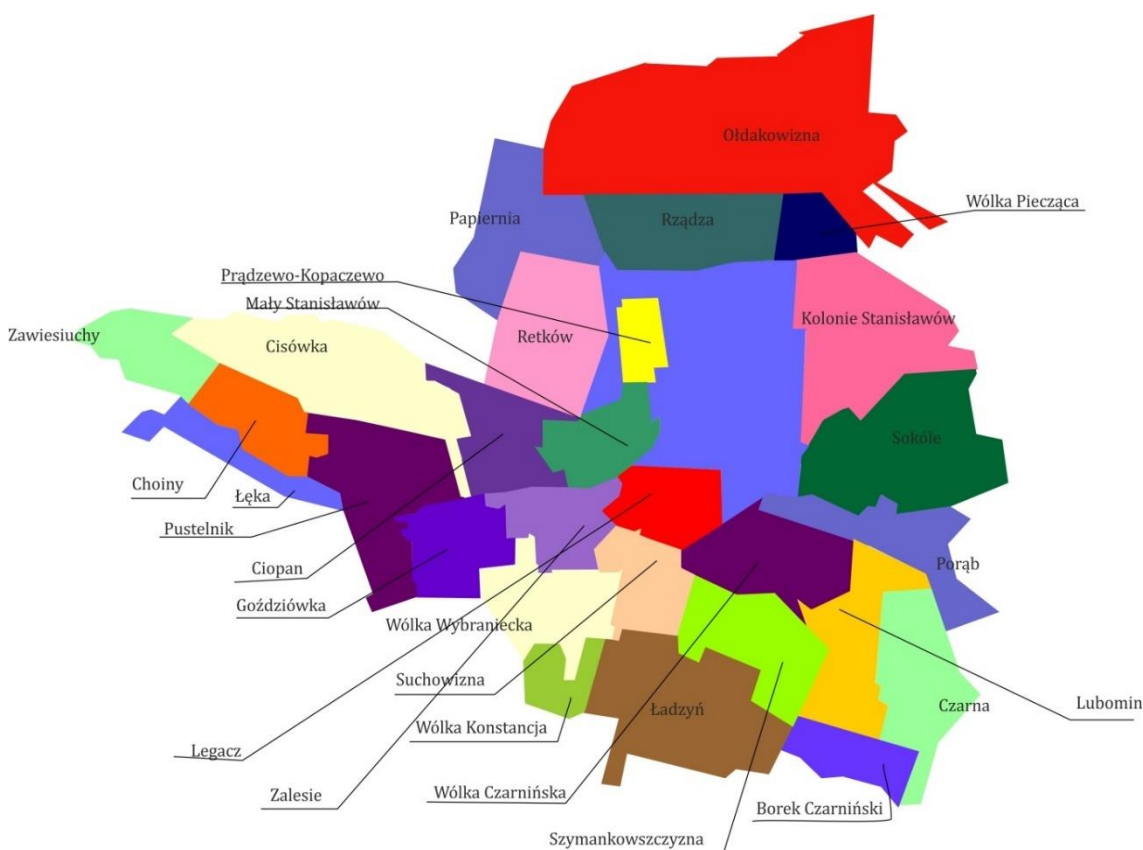

Łącznie wszystkie wskazane działania pozwoliły na precyzyjne określenie obszarów zdegradowanych w Gminie oraz obszarów, które w pierwszej kolejności powinny zostać poddane rewitalizacji. Wnioski z przeprowadzonych badań i analiz przedstawiono poniżej.

3.2. Wybór obszaru zdegradowanego

Gmina Stanisławów jest gminą wiejską w województwie mazowieckim. Zajmuje powierzchnię ok. 106,3 km² i składa się z 29 sołectw. Zamieszkuje ją 6554 osób. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego dokonano początkowo zestawienia danych obrazujących sytuację społeczną poszczególnych sołectw, które poddano później analizie. Uwzględniono dane demograficzne, dotyczące edukacji, aktywności społecznej, bezrobocia, pomocy społecznej i bezpieczeństwa. Wzięto pod uwagę te informacje statystyczne, których przedstawienie było możliwe w podziale na wszystkie sołectwa.

Rysunek 1. Podział Gminy Stanisławów na sołectwa

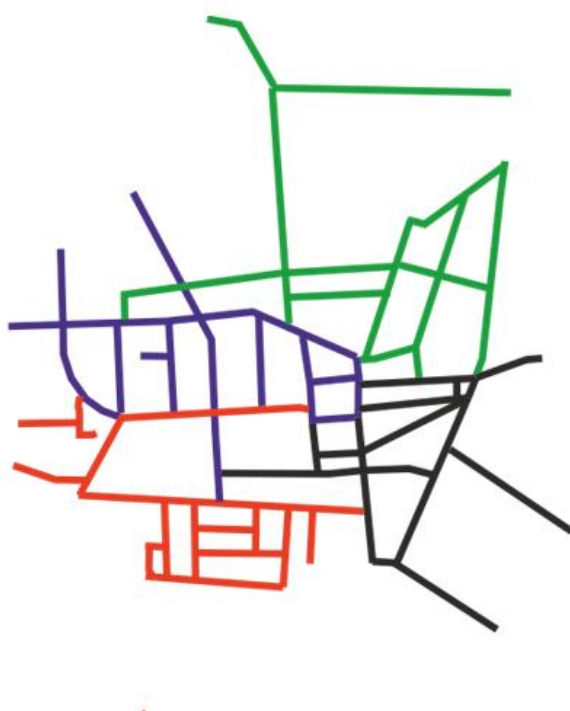

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z wymaganiami obszar rewitalizacji wyznaczony na terenie gminy nie może przekraczać 20% jej obszaru i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby mieszkańców. Warto zaznaczyć, iż sołectwo Stanisławów, we względu na stosunkowo dużą liczbę mieszkańców (w porównaniu do pozostałych sołectw) do celów analitycznych postanowiono podzielić na podobszary. Podział został dokonany w oparciu o okręgi wyborcze. Sugerowano się tutaj chęcią uzyskania podobnych pod względem liczebności obszarów, a w funkcjonowaniu gminy jest to jedyny trwale ustalony, jasny podział obszaru.

Rysunek 2. Podział sołectwa Stanisławów na obszary badawcze

- Stanisławów 1 obejmuje ulice: Dworska, Klonowa, Kościelna, Mickiewicza, Prądyńskich, Radzywińska, Rynek, Szkolna, Wołomińska, Wspólna, Zachodnia
- Stanisławów 2 obejmuje ulice: Armii Krajowej, Cmentarna, Krótka, Lipowa, Łochowska, Młynarska, Podgraniczna, Północna, Spacerowa, Sokołowska, Węgrowska
- Stanisławów 3 obejmuje ulice: Brzozowa, Kwiatowa, Królowej Bony, Księcia Janusza III, Księcia Stanisława, Leśna, Łąkowa, Osiedlowa, Polna, Południowa, Słoneczna, Sosnowa, Warszawska, Żytnia
- Stanisławów 4 ulice obejmuje: Ceglana, Lubelska, Mała, Mińska, Ogrodowa, Przemysłowa, Senatorska, Siedlecka, Sokóleńska, Strażacka, Targowa, Tartaczna, Wiatraczna

Źródło: opracowanie własne

Niestety taki podział wiązał się z problemami, takimi jak brak dostępnych danych dla niektórych wybranych wskaźników. W związku z tym, tam, gdzie to możliwe ukazano dane dla okręgów wyborczych Stanisławowa, w przypadku braków danych przedstawiano wskaźniki łącznie dla całości sołectwa.

Dodatkowo, kolorem niebieskim w tabelach zaznaczono dla każdego ze wskaźników po dwa sołectwa, które otrzymały najgorszy wynik.

Tabela 1. Demografia, edukacja i aktywność społeczna w gminie Stanisławów – zestawienie danych

DEMOGRAFIA						EDUKACJA		AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	
Lp.	Sołectwo	liczba ludności w 2007 r.	liczba ludności w 2013 r.	liczba ludności w 2015 r.	procentowa zmiana liczby ludności w latach 2007 - 2015	wyniki sprawdzianu po VI klasie w szkołach podstawowych (%)		liczba osób na zebraniach sołectkich w 2015 r. (w przeliczeniu na 1 zebranie)	odsetek mieszkańców uczestniczących w jednym zebraniu sołectkim w 2015 r. (%)
						część I	część II		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Borek Czarniński	132	139	143	8,3	57,1	78,4	17	11,9
2	Choiny	172	164	160	-6,9	52,6	57,8	12	7,5
3	Ciopan	122	132	142	16,4	52,6	57,8	14	9,9
4	Cisówka	335	305	298	- 11	52,6	57,8	27	9,1
5	Czarna	121	124	126	4,1	57,1	78,4	7	5,6
6	Goździówka	228	243	245	7,4	52,6	57,8	25	10,2
7	Kolonie Stanisławów	261	298	292	11,9	60,3	62,1	48	16,4
8	Legacz	90	98	98	8,8	60,3	62,1	11	11,2
9	Lubomin	198	202	205	3,5	57,1	78,4	12	5,9
10	Ładzyń	299	328	331	10,7	57,1	78,4	20	6,0
11	Łęka	119	110	114	4,2	52,6	57,8	14	12,3
12	Mały Stanisławów	93	96	96	5,3	60,3	62,1	11	11,5
13	Ołdakowizna	65	82	88	35,4	60,3	62,1	15	17,0
14	Papiernia	150	136	138	- 8	60,3	62,1	9	6,5
15	Porąb	83	72	68	-18	60,3	62,1	17	25,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	Prądzewo - Kopacze- wo	77	107	120	55,8	60,3	62,1	12	10,0
17	Pustelnik	483	538	547	13,3	52,6	57,8	43	7,9
18	Retków	210	206	202	-3,8	60,3	62,1	21	10,4
19	Rządza	387	397	398	2,8	60,3	62,1	22	5,5
20	Sokółe	214	209	203	- 5,1	60,3	62,1	7	3,4
21	Suchowizna	101	106	105	3,9	60,3	62,1	12	11,4
22	Szymankowszczyzna	80	90	92	1,5	57,1	78,4	13	14,1
23	Wólka Czarnińska	239	224	228	- 4,6	57,1	78,4	14	6,1
24	Wólka Konstancja	93	88	85	8,6	57,1	78,4	9	10,6
25	Wólka Pieczęca	112	116	124	10,7	60,3	62,1	24	19,4
26	Wólka Wybraniecka	99	101	101	2	52,6	57,8	17	16,8
27	Zalesie	152	146	152	0	60,3	62,1	8	5,3
28	Zawiesiuchy	45	42	43	-4,4	52,6	57,8	7	16,3
29	Stanisławów	1569	1585	1610		60,3	62,1	75	4,7
	Stanisławów 1	332	347	361	8,7	60,3	62,1	b.d.	b.d.
30	Stanisławów 2	364	386	390	7,1	60,3	62,1	b.d.	b.d.
31	Stanisławów 3	411	425	479	16,6	60,3	62,1	b.d.	b.d.
32	Stanisławów 4	380	409	427	7,1	60,3	62,1	b.d.	b.d.
33	gmina	6249	6484	6554	4,9	-	-	468	7,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Tabela 2. Bezrobocie w gminie Stanisławów – zestawienie danych

BEZROBOCIE									
Lp.	Sołectwo	liczba bezrobotnych w 2015 r.	udział bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2015 r.	udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w łącznej liczbie bezrobotnych tej kategorii na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	liczba długotrwale bezrobotnych w 2015 r.	udział długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych tej kategorii na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2015 r. (%)	wzrost udziału długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2013-2015 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Borek Czarniński	1	0,5	1	0,6	0	0,0	0,0	-25,0
2	Choiny	8	4,2	8	4,7	5	5,2	62,5	-20,8
3	Ciopan	4	2,1	4	2,3	2	2,1	50,0	12,5
4	Cisówka	1	0,5	0	0,0	0	0,0	0,0	-25,0
5	Czarna	4	2,1	4	2,3	4	4,2	100,0	20,0
6	Goździówka	8	4,2	8	4,7	5	5,2	62,5	1,0
7	Kolonie Stanisławów	16	8,4	14	8,1	6	6,3	37,5	0,0
8	Legacz	6	3,1	6	3,5	5	5,2	83,3	5,6
9	Lubomin	5	2,6	5	2,9	2	2,1	40,0	-45,7
10	Ładzyń	1	0,5	1	0,6	1	1,0	100,0	42,9
11	Łęka	2	1,0	1	0,6	0	0,0	0,0	-33,3
12	Mały Stanisławów	3	1,6	2	1,2	2	2,1	66,7	-8,3

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016-2023

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13	Ołdakowizna	3	1,6	3	1,7	1	1,0	33,3	-16,7
14	Papiernia	5	2,6	5	2,9	3	3,1	60,0	20,0
15	Porąb	2	1,0	1	0,6	0	0,0	0,0	0,0
16	Prądzewo - Kopa- czewo	3	1,6	3	1,7	0	0,0	0,0	-33,3
17	Pustelnik	22	11,5	19	11,0	12	12,5	54,6	14,6
18	Retków	7	3,7	6	3,5	4	4,2	57,1	7,1
19	Rządza	13	6,8	10	5,8	9	9,4	69,2	10,4
20	Sokóle	3	1,6	3	1,7	1	1,0	33,3	-16,7
21	Suchowizna	4	2,1	4	2,3	1	1,0	25,0	-8,3
22	Szymankowszczy- zna	2	1,0	2	1,2	1	1,0	50,0	7,1
23	Wólka Czarnińska	10	5,2	8	4,7	4	4,2	40,0	6,7
24	Wólka Konstancja	3	1,6	3	1,7	2	2,1	66,7	-16,7
25	Wólka Pieczęca	4	2,1	4	2,3	1	1,0	25,0	-25,0
26	Wólka Wybraniec- ka	0	0,0	0	0,0	0	0,0		-
27	Zalesie	8	4,2	6	3,5	1	1,0	12,5	-12,5
28	Zawiesiuchy	0	0,0	0	0,0	0	0,0		-
29	Stanisławów	43	22,5	41	23,8	24	25,0	55,8	4,4
	gmina	191	100	172	100	96	100	50,3	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Tabela 3. Pomoc społeczna w gminie Stanisławów – zestawienie danych

POMOC SPOŁECZNA									
Lp.	Sołectwo	liczba osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r.	udział osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w łącznej liczbie takich osób na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	liczba rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r.	udział rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej w łącznej liczbie rodzin, którym przyznano takie świadczenia w całej gminie w 2015 r. (%)	liczba rodzin korzystających z pomocy żywnościowej	udział rodzin korzystających z pomocy żywnościowej w łącznej liczbie takich rodzin na terenie gminy w 2015 r. (%)	liczba dzieci korzystających z dofinansowania posiłku w szkołach	udział dzieci korzystających z dofinansowania posiłku w szkołach w łącznej liczbie takich dzieci na terenie gminy w 2015 r. (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Borek Czarniński	3	0,67	2	1,3	5	1,7	2	2,3
2	Choiny	11	2,47	4	2,6	6	2,0	1	1,1
3	Ciopan	24	5,39	5	3,2	13	4,3	4	4,5
4	Cisówka	37	8,31	12	7,8	20	6,7	7	8,0
5	Czarna	3	0,67	1	0,6	0	0,0	0	0,0
6	Goździówka	28	6,29	6	3,9	26	8,7	5	5,7
7	Kolonie Stanisławów	18	4,04	6	3,9	13	4,3	1	1,1
8	Legacz	10	2,25	7	4,5	13	4,3	4	4,5
9	Lubomin	4	0,90	3	1,9	8	2,7	0	0,0
10	Ładzyń	7	1,57	3	1,9	0	0,0	8	9,1

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016-2023

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	Łęka	5	1,12	2	1,3	4	1,3	2	2,3
12	Mały Stanisławów	0	0,00	0	0,0	0	0,0	0	0,0
13	Ołdakowizna	8	1,80	3	1,9	6	2,0	0	0,0
14	Papiernia	17	3,82	10	6,5	16	5,4	0	0,0
15	Porąb	7	1,57	3	1,9	0	0,0	1	1,1
16	Prądzewo - Kopa- czewo	6	1,35	1	0,6	4	1,3	1	1,1
17	Pustelnik	52	11,69	15	9,7	59	19,7	15	17,0
18	Retków	5	1,12	5	3,2	13	4,3	1	1,1
19	Rządza	48	10,79	16	10,4	37	12,4	4	4,5
20	Sokóle	9	2,02	3	1,9	5	1,7	2	2,3
21	Suchowizna	5	1,12	2	1,3	5	1,7	5	5,7
22	Szymankowszczy- zna	5	1,12	2	1,3	0	0,0	0	0,0
23	Wólka Czarnińska	16	3,60	5	3,2	0	0,0	2	2,3
24	Wólka Konstancja	4	0,90	1	0,6	4	1,3	0	0,0
25	Wólka Pieczęca	9	2,02	3	1,9	3	1,0	1	1,1
26	Wólka Wybraniec- ka	10	2,25	2	1,3	5	1,7	2	2,3
27	Zalesie	14	3,15	5	3,2	10	3,3	2	2,3
28	Zawiesiuchy	2	0,45	1	0,6	7	2,3	0	0,0
29	Stanisławów	78	17,53	26	16,9	17	5,7	18	20,5
30	Stanisławów 1	12	2,70	3	1,95	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
31	Stanisławów 2	22	4,94	6	3,90	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
32	Stanisławów 3	13	2,92	4	2,60	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
33	Stanisławów 4	31	6,97	13	8,44	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	gmina	445	100	154	100	299	100	88	100

Tabela 4. Bezpieczeństwo w gminie Stanisławów – zestawienie danych

BEZPIECZEŃSTWO (dane za 2015 r.)									
Lp.	Sołectwo	kradzież i kradzież z włamaniem	naruszenie nietykalności osobistej	niszczenie mienia	inne kryminalne	przemoc domowa	wypadki drogowe	liczba rannych w wypadkach drogowych	liczba zabitych w wypadkach drogowych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Borek Czarniński	0	0	0	1	0	0	0	0
2	Choiny	0	0	0	1	3	0	0	0
3	Ciopan	1	0	0	0	1	0	0	0
4	Cisówka	0	0	0	1	0	0	0	0
5	Czarna	1	0	0	1	0	0	0	0
6	Goździówka	0	0	1	0	3	0	0	0
7	Kolonie Stanisławów	2	1	0	3	0	2	2	1
8	Legacz	1	0	0	0	0	1	1	0
9	Lubomin	0	0	0	0	0	1	1	0
10	Ładzyń	2	0	0	3	0	1	1	0
11	Łęka	0	0	0	2	0	0	0	0
12	Mały Stanisławów	0	0	0	1	0	0	0	0
13	Ołdakowizna	5	0	0	1	0	0	0	0
14	Papiernia	0	1	2	3	0	1	1	0
15	Porąb	0	0	0	1	0	0	0	0
16	Prądzewo - Kopacze- wo	1	0	0	0	0	0	0	0
17	Pustelnik	3	0	2	5	1	2	2	0
18	Retków	0	0	0	1	1	0	0	0
19	Rządza	1	0	0	4	1	2	2	1
20	Sokóle	0	0	0	1	0	0	0	0

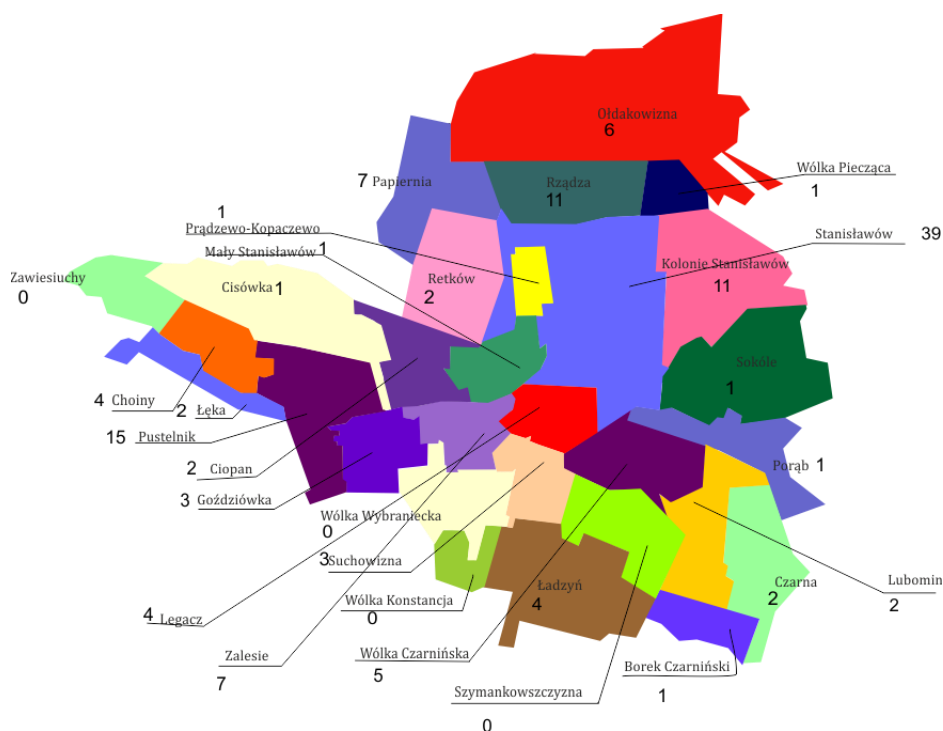
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016-2023

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21	Suchowizna	0	0	1	2	0	0	0	0
22	Szymankowszczyzna	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Wólka Czarnińska	4	0	0	0	0	1	1	0
24	Wólka Konstancja	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Wólka Pieczęca	1	0	0	0	0	0	0	0
26	Wólka Wybraniecka	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Zalesie	0	0	1	3	1	1	1	0
28	Zawiesiuchy	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Stanisławów	12	3	1	13	3	3	3	1
30	gmina	34	5	8	47	14	15	15	3

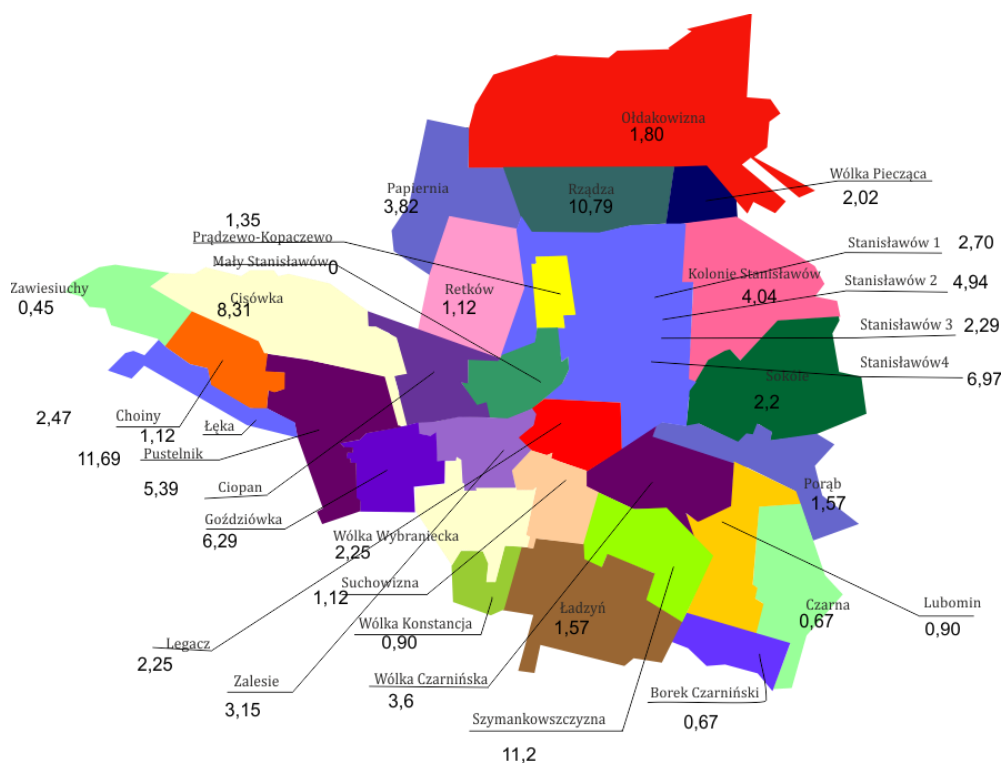

Rysunek 5. Bezpieczeństwo publiczne na podstawie łącznej liczby przestępstw

Źródło: Opracowanie własne

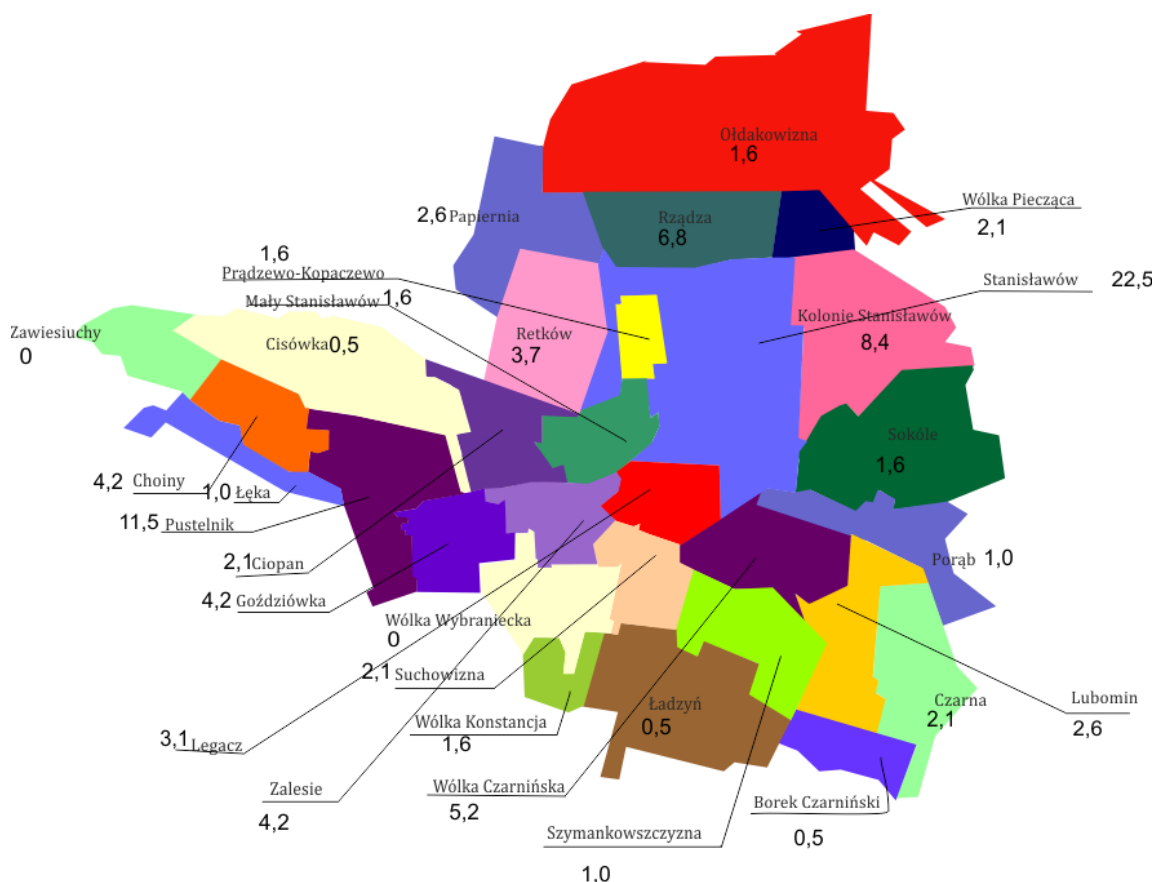
Rysunek 6. Udział osób korzy-stających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w łącznej liczbie takich osób na terenie całej gminy w 2015 r. (%)

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 7. **Udział bezrobotnych w łącznej liczbie bez-robotnych na terenie całej gminy w 2015 r. (%)**

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej zestawiono najważniejsze wnioski z analizy statystycznej danych obrazujących sytuację społeczną poszczególnych sołectw w gminie Stanisławów:

- Największym sołectwem na terenie gminy (biorąc pod uwagę liczbę ludności) jest Stanisławów (1610 mieszkańców – prawie 24% mieszkańców gminy), a w dalszej kolejności Pustelnik (547), Rządza (398), Ładzyń (331), Cisówka (298) i Kolonie Stanisławów (292 mieszkańców).
- W ciągu ostatnich ośmiu lat liczba mieszkańców gminy wzrosła o 4,9%. Spośród sześciu największych sołectw gminy przyrost ludności odnotowano aż w pięciu, z czego największy w Pustelniku (13,3%), Koloniach Stanisławów (11,9) i Ładzyniu (10,7%). W Stanisławowie liczba mieszkańców wzrosła o 2,5%. Niepokojący jest natomiast 18-procentowy spadek liczby ludności w Sołectwie Porąb.
- Na terenie gminy znajdują się trzy szkoły podstawowe, zlokalizowane w sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń. W 2015 sprawdzian po klasie VI najgorzej wypadł w Pustelniku, z wynikiem 52,6% z części pierwszej (język polski i matematyka) i 57,8% z części drugiej (języki obce). Są to wyniki znacząco gorsze, niż średnio w Polsce (odpowiednio: 63% i 71%). Pomimo, że w pozostałych szkołach gminy uczniowie zdali egzamin nieco lepiej, to tylko w szkole w Ładzyniu jedna część sprawdzianu (języki obce) wypadła lepiej niż średnia dla kraju (78,4%).

- W sołectwach Sokółe i Stanisławów zauważa się bardzo niski odsetek osób biorących udział w zebraniach sołeckich: odpowiednio 3,4% oraz 4,7%.
- Stanisławów i Pustelnik to dwa sołectwa wypadające najgorzej po przeliczeniu liczby bezrobotnych jako procent ogółu bezrobotnych na terenie gminy (odpowiednio 22,5% oraz 11,5%).
- W 2015 r. największą liczbę bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy¹ oraz największy odsetek tych osób w odniesieniu do sumy dla gminy odnotowano w Stanisławowie (23,8%), a następnie w Pustelniku (11%).
- Biorąc pod uwagę liczbę osób długotrwale bezrobotnych należy zauważyć, że to również sołectwa Stanisławów i Pustelnik charakteryzują się największą wartością wskaźnika, obrazującego udział osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych tej kategorii na terenie całej gminy w 2015 r. (odpowiednio 25% oraz 12,5%).
- W 2015 r. w dwóch sołectwach: w Czarnej i Ładzyniu, wszystkie osoby bezrobotne były zarazem osobami długotrwale bezrobotnymi.
- W 2015 r. największą liczbę osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej odnotowano w sołectwach Stanisławów i Pustelnik (odpowiednio 17,53% oraz 11,69% łącznej liczby takich osób na terenie gminy).
- W 2015 r. największą liczbę rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej, odnotowano w sołectwach Stanisławów i Pustelnik (odpowiednio 16,9% oraz 10,4% łącznej liczby takich rodzin na terenie gminy).
- W 2015 r. aż 59 rodzin z Pustelnika korzystało z pomocy żywnościowej, co stanowi prawie 20% rodzin korzystających z takiej pomocy na terenie gminy.
- W 2015 r. aż 18 dzieci ze Stanisławowa, 15 z Pustelnika i 8 dzieci z Ładzynia korzystało z dofinansowania posiłku w szkole.
- Ponad 35% wszystkich kradzieży i kradzieży z włamaniem w gminie w 2015 r. miało miejsce w sołectwie Stanisławów.
- Najwięcej naruszeń nietykalności osobistej miało miejsce również w Stanisławowie (3 na 5 zdarzeń na terenie gminy).
- Najwięcej zdarzeń związanych z niszczeniem mienia miało miejsce w 2015 r. w Pustelniku i Papierni (po 2, na 8 takich zdarzeń w gminie).
- Najwięcej innych zdarzeń kryminalnych miało miejsce w Stanisławowie i Pustelniku (odpowiednio 13 i 5 na 47 takich zdarzeń w gminie).

¹ Kategoria ta obejmuje: osoby bezrobotne w wieku do 30 roku życia oraz powyżej 50 r. życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, niepełnosprawnych.

- Przemoc domowa jest problemem głównie w trzech sołectwach: Stanisławów, Kolonie Stanisławów i Choiny (po 3 interwencje na 14 w gminie).
- Najwięcej wypadków drogowych w 2015 r. miało miejsce w Stanisławowie (3), Rządzy (2), Pustelniku (2) i Kolonii Stanisławów (2).

Z analizy przedstawionych wskaźników wynika, że obszar zdegradowany na terenie gminy stanowią potencjalnie sołectwa Stanisławów i Pustelnik i Ładzyń. W szczególności świadczą o tym dane z zakresu bezrobocia i pomocy społecznej. Bardzo niepokojący jest wysoki udział osób bezrobotnych w odniesieniu do łącznej liczby bezrobotnych na terenie gminy. Znaczącym problemem jest również wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Osoby te mają trudności z powrotem do aktywności zawodowej, w związku z czym wymagają dodatkowego wsparcia w wejściu na rynek pracy. Długotrwale bezrobocie rzutuje również na złą sytuację materialną i powstawanie zjawisk patologicznych. Osoby długotrwale bezrobotne częściej od pozostałych korzystają ze świadczeń pomocy społecznej.

Na terenie gminy najwięcej osób i rodzin korzysta ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej właśnie w Stanisławowie i Pustelniku. Prawie 20% wszystkich rodzin korzystających z pomocy żywnościowej w gminie mieszka w Pustelniku, a największy odsetek dzieci korzystających z dofinansowania posiłku w szkołach odnotowano w Stanisławowie, Pustelniku i Ładzyniu. Przedstawione fakty świadczą o występowaniu problemu ubóstwa w tych sołectwach i konieczności podjęcia konkretnych działań na rzecz rodzin dotkniętych tym problemem. Niepokojące są również niskie wyniki sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej. Świadczą one o niezadowalającym poziomie kapitału społecznego. Szkoły osiągające niskie wyniki nie są dobrze postrzegane w społeczeństwie, co negatywnie wpływa na wizerunek całej gminy. Niski poziom edukacji może zniechęcać rodziny z dziećmi do osiedlenia się w gminie, zwłaszcza w wypadającym najslabiej pod tym względem Pustelniku. Stanisławów jest ponadto sołectwem wyróżniającym się pod względem liczby kradzieży i kradzieży z włamaniem, naruszeń nietykalności osobistej i innych zdarzeń kryminalnych oraz wypadków drogowych. W specyficznej sytuacji znajduje się natomiast sołectwo Ładzyń. Wprowadzie dane liczbowe dla tego obszaru przedstawiają się w ostatnich latach względnie korzystnie, to jednak okazuje się, że jest to trzeci obszar w gminie dotknięty sytuacją kryzysową. Liczba mieszkańców Ładzynia wzrasta, a na przestrzeni ostatnich ośmiu lat przyrost ten był ponad dwukrotnie wyższy niż średnio w gminie. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, jednakże w dłuższej perspektywie czasu prowadzi do trudności w obsłudze nowych mieszkańców. Konieczny staje się rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, a także poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego, tym bardziej, że zgodnie ze Studium¹ to właśnie w Ładzyniu, obok Stanisławowa i Pustelnika, ma się koncentrować zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Pomimo, że w Studium znacznie poszerzono zasięg strefy zabudowy mieszkaniowej, to nie podkreślono w wystarczającym stopniu funkcji obsługowej transportu międzyregionalnego w części gminy położonej przy drodze nr 50, przebiegającej m.in. przez Ładzyń. Sytuacja ta działa na niekorzyść wskazanego sołectwa.

Dane z analizy danych statystycznych pokrywają się z odczuciami mieszkańców zbadanymi w ankiecie sondażowej. W ankiecie skierowanej do mieszkańców zwrócono się z pytaniem o wskazanie przez nich obszarów w których występują zjawiska kryzysowe. Na pytanie dotyczące problemów społecznych, które brzmiało „*Proszę wskazać miejsca (max. 3) w Gminie Stani-*

¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stanisławów

stawów, w których wg Pani/Pana występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych”, ankietyowani wskazali, iż najczęściej negatywnych zjawisk społecznych występuje w sołectwach Pustelnik. Wskazało tak aż 40,9% badanych. Na drugim miejscu pojawił się obszar Stanisławów 1. W dalszej kolejności wymieniono Ładzyń i Stanisławów 3, a dalej Cisówkę, Ciopan, Choiny i Łękę. Pozostałe sołectwa otrzymały 5% i mniej wskazań.

Tabela 5. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w sołectwach gminy Stanisławów – wyniki badania ankietowego

Pustelnik	Stanisławów 1	Ładzyń	Stanisławów 3	Cisówka	Ciopan	Choiny
40,9%	19,1%	17,9%	16,7%	13,1%	9,1%	8,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Najmniej negatywnych zjawisk społecznych występuje zdaniem respondentów w Wólce Pieczęcej, Wólce Wybranieckiej i Wólce Czarnieckiej – 0,5%.

Kolejne pytanie brzmiało „Proszę wskazać miejsce w Gminie, w którym wg Pani/Pana występuje koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno – funkcjonalnej”. Zdaniem większości respondentów negatywne zjawiska funkcjonalno – przestrzenne koncentrują się głównie w Pustelniku (61%). Problemy w tym zakresie występują również w Stanisławów 3, Ładzyń, Stanisławowie 1, Łęce i Choinach.

Tabela 6. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno - funkcjonalnej w sołectwach gminy Stanisławów – wyniki badania ankietowego

Pustelnik	Stanisławów 3	Ładzyń	Stanisławów 1	Łęka	Choiny
61%	19,4%	13,2%	12,9%	12,8%	11,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Najmniej problemów należących do sfery przestrzenno – funkcjonalnej występuje w sołectwach: Prądzewo-Kopaczewo, Mały Stanisławów, Retków, Sokóle, Szymankowszczyzna, Wólka Pieczęca i Wólka Czarniecka – tylko po 0,5%.

W pytaniu „Proszę wskazać miejsce w Gminie, w którym wg Pani/Pana występuje negatywne zjawiska w sferze gospodarczej” najczęściej respondentów wskazało Pustelnik, a w dalszej kolejności Stanisławów 1, Cisówkę, Łękę, Ładzyń, Stanisławów 3, Ciopan i Zawiesiuchy.

Tabela 7. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej w sołectwach gminy Stanisławów – wyniki badania ankietowego

Pustelnik	Stanisławów 1	Cisówka	Łęka	Ładzyń	Stanisławów 3	Ciopan	Zawiesiuchy
59,7%	15,3%	13,8%	11,7%	11,3%	10,2%	11,2%	9,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Pozostałe odpowiedzi mają poniżej 5%.

Ważnym czynnikiem determinującym wybór obszarów kryzysowych jest także uwzględnienie w analizie służącej wskazaniu ich potencjału rozwojowego. Na terenie gminy Stanisławów znajdują się 3 szkoły podstawowe (Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Stanisławowie, Szkoła Podstawowa im. K. K. Baczyńskiego w Ładzynie, Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Pustelniku) oraz dwie szkoły gimnazjalne (Gimnazjum im. Cypriana Kamila Norwida w Stanisławowie, Gimnazjum w Pustelniku). Fakt funkcjonowania we wskazanych sołectwach wszystkich placówek oświatowych istniejących w gminie należy, czyli świadczących usługi edukacyjne dla mieszkańców także z innych sołectw wskazując, że mają one największy potencjał rozwojowy. Z jednej strony placówki oświatowe pełnią ważną funkcję społeczną a z drugiej wokół nich tworzą się placówki usługowe świadczące usługi handlowe, zdrowotne dla mieszkańców także sąsiednich sołectw. Na ważność tych sołectw wskazują także wyniki ankiety, w której zawarto pytanie: „Proszę wskazać miejsca, które Pana/Pani zdaniem odgrywają najważniejszą rolę w funkcjonowaniu gminy, zaspakajaniu potrzeb jej mieszkańców a ich zmiana lub modernizacja stanowi szanse na rozwój gminy. Można zaznaczyć max 3 miejsca”.

Okazało się, że zdaniem respondentów najważniejszą rolę w funkcjonowaniu gminy odgrywają sołectwa Pustelnik i Stanisławów 1, Ładzyń i jako czwarty Stanisławów 3, następnie Choiny i Goździówka. Pozostałe poniżej 5%. Brak odpowiedzi było przy sołectwach: Legacz, Lubomin, Ołdakowizna, Porąb, Retków, Sokóle, Wólka Pieczęca, Zawiesiuchy.

Tabela 8. Sołectwa odgrywające najważniejszą rolę w funkcjonowaniu gminy

Pustelnik	Stanisławów 1	Ładzyń	Stanisławów 3	Choiny	Goździówka
26,5%	28,4%	20,1%	9,1%	6,1%	5,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Biorąc pod uwagę analizę danych statystycznych, wyniki ankiety oraz wniosków z wywiadów indywidualnych sołectwami stanowiącymi potencjalny obszar zdegradowany są: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń. Zaprezentowano je na rys.3 .

Rysunek 8. Sołectwa stanowiące obszar zdegradowany w gminie Stanisławów

Źródło: Opracowanie własne

4. DIAGNOZA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

4.1. Wprowadzenie do diagnozy

Niniejsza diagnoza stanowi podstawę sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów. Opisano w niej sytuację panującą w gminie w odniesieniu do pięciu sfer: **społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej** oraz **przestrzenno – funkcjonalnej**. Szczególną uwagę poświęcono sołectwom znajdującym się w sytuacji kryzysowej: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń. Zgodnie z opisanymi powyżej uwarunkowaniami sołectwo Stanisławów podzielono na 4 części. Bazowano na ogólnodostępnych danych z BDL GUS i OKE, dokumentach publicznych oraz szczegółowych informacjach nt. potencjalnych obszarów zdegradowanych udostępnionych przez Urząd Gminy Stanisławów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Komisariat Policji w Stanisławowie. Prezentując dane dotyczące poszczególnych sołectw, dla celów porównawczych wartości wskaźników odnoszono do średnich dla gminy. Analiza poszczególnych podobszarów pozwoliła na uwydatnienie wewnętrznego zróżnicowania gminy oraz zbadanie sytuacji kryzysowej sołectw stanowiących potencjalnie obszar zdegradowany.

4.2. Sfera społeczna

Proces rewitalizacji służy odnowieniu społecznego potencjału miast i obszarów wiejskich. Kluczowa jest sfera społeczna, która powinna stanowić główne pole zmian związanych z rewitalizacją. Najpierw jednak konieczne jest przeprowadzenie pogłębionej analizy istniejącej sytuacji. W tym celu szczegółowej analizie poddano dane dotyczące bezpośrednio mieszkańców gminy. Szczególnie skupiono się na następujących aspektach: demografia, edukacja, aktywność społeczna, bezrobocie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo. Analiza ma na celu rozpoznanie sposobu życia mieszkańców, identyfikację problemów, z którymi się borykają, oraz wykazanie dysfunkcji w funkcjonowaniu w danej przestrzeni. Wnioski z niniejszej analizy będą stanowiły podstawę do planowania działań naprawczych na terenie gminy.

Demografia

Według stanu na koniec 2015 r. gminę Stanisławów zamieszkiwało 6554 osób. W porównaniu z rokiem 2013 liczba mieszkańców wzrosła o 1,08%, a porównując z rokiem 2007 o 4,9%. Spośród sołectw wyznaczonych jako potencjalne obszary zdegradowane największy przyrost ludności w ciągu ostatnich 8 lat nastąpił w Pustelniku (13,3%) oraz Ładzyniu (10,7%) – tab. 9. Pustelnik, Ładzyń i Stanisławów zamieszkuje 2353 osób, czyli 37, 65% mieszkańców gminy. Liczbę ludności sołectwach Stanisławów przeanalizowano uwzględniając podział na cztery obszary¹. Najwięcej mieszkańców liczy Stanisławów 4: 479 osób, tj. 30% łącznej liczby mieszkańców Stanisławowa. W latach 2013 – 2015 liczba ludności wzrosła tutaj aż o 12,7%. W obszarach Stanisławów 1 i Stanisławów 2 nastąpił nieznaczny przyrost liczby ludności, odpowiednio o 4% i 1%. Z kolei w Stanisławowie 3 w ciągu dwóch lat liczba ludności zmniejszyła się aż o 11% (z 427 do 380 osób). Tak duże zróżnicowanie zmian liczby ludności w obrębie jednego sołectwa wymaga szczególnej uwagi ze strony władz. Spadek liczby ludności może świadczyć o koncentracji negatywnych zjawisk, np. społecznych, i konieczności podjęcia

określonych kroków mających na celu przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym. Z kolei szybki przyrost liczby ludności na niedużym obszarze wymaga dostosowania infrastruktury społecznej i technicznej do wzrastających potrzeb w tym zakresie.

Tabela 9. Liczba ludności w gminie Stanisławów i sołectwach znajdujących się w sytuacji kryzysowej

Miejscowość	liczba ludności w 2007 r.	liczba ludności w 2013 r.	liczba ludności w 2015 r.	procentowa zmiana liczby ludności w latach 2007 - 2015
Ładzyń	299	328	331	10,7
Pustelnik	483	538	547	13,3
Stanisławów	1571	1585	1610	2,5
Stanisławów 1	332	347	361	8,7
Stanisławów 2	364	386	390	7,1
Stanisławów 3	409	427	380	-7,1
Stanisławów 4	411	425	479	16,6
Gmina Stanisławów	6249	6484	6554	4,9

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

Jednakże w celu oszacowania rzeczywistej liczby osób mieszkających na terenie gminy, do danych przedstawianych w statystykach należy dodać ok. 100 osób meldujących się na pobyt czasowy. Co więcej, część osób przeprowadza się na teren gminy nie zmieniając dotychczasowego miejsca zameldowania. Podobna sytuacja dotyczy jednak osób, które opuszczają gminę w związku z podjęciem pracy lub nauki, a nie jest to odnotowane w statystykach i ewidencji.

Tabela 10. Przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Stanisławów i sołectwach znajdujących się w sytuacji kryzysowej w 2015 r.

Sołectwo	liczba urodzeń	liczba zgonów	przyrost naturalny	współczynnik przyrostu naturalnego (‰)	saldo migracji	saldo migracji na 1000 mieszkańców	przyrost rzeczywisty
Ładzyń	6	4	2	6,0	0	0,0	2
Pustelnik	6	7	-1	-1,8	1	1,8	0
Stanisławów	19	21	-2	-1,2	15	9,3	13
gmina Stanisławów	89	85	4	0,5	11	1,7	15

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

W celu pogłębienia wiedzy o przyczynach wzrostu liczby ludności, analizie poddano wielkość przyrostu naturalnego oraz migracji. W 2015 r. w gminie Stanisławów odnotowano dodatni współczynnik przyrostu naturalnego na poziomie 0,5‰. Wartość tego wskaźnika była bardzo zróżnicowana w poszczególnych sołectwach. W Ładzyniu wyniosła aż 6‰, podczas gdy w Pu-

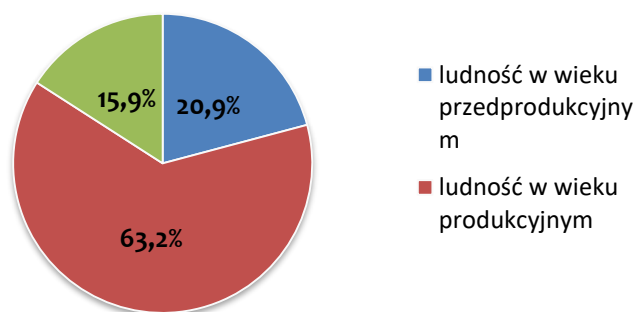
stelniku i Stanisławowie była to wartość ujemna (odpowiednio -1,8‰ oraz -1,2‰). Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2015 r. było w gminie Stanisławów dodatnie i wynosiło 1,7‰. Najbardziej miarodajnym wskaźnikiem jest przyrost rzeczywisty. Daje on pełny obraz zmiany liczby mieszkańców danego obszaru. Stanowi sumę wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji. W 2015 r. w gminie Stanisławów jego wartość wyniosła 15. Najwyższy przyrost rzeczywisty odnotowano w Stanisławowie (13), a w dalszej kolejności w Wólce Pieczącej (6), Goździówce (5) i Papierni (5). W 12 sołectwach odnotowano ujemną wartość tego wskaźnika. W Pustelniku i Ładzyniu wyniósł odpowiednio 0 i 2.

Saldo migracji w gminie jest dodatnie od 12 lat (z wyłączeniem roku 2010). W ostatnich latach dynamika napływu nowych mieszkańców ulega jednak osłabieniu. Może się to wiązać m.in. z nieprzystosowaniem infrastruktury do zwiększającej się liczby mieszkańców. Intensywny ruch osiedleńczy, szczególnie dla niewielkich sołectw, generuje istotne problemy związane ze zwiększonym zapotrzebowaniem społecznym w zakresie dostępu do usług publicznych. Wraz z napływem nowych mieszkańców, konieczna staje się rozbudowa infrastruktury technicznej oraz społecznej. Z czasem zaczyna brakować placówek szkolnych, medycznych oraz instytucji zapewniających ofertę czasu wolnego. Dotkliwym problemem może być brak miejsc spotkań i integracji lokalnej społeczności, co już w chwili obecnej zauważa się w Ładzyniu. Opisana sytuacja potęgowana jest przez fakt, że liczba sprowadzających się do gminy osób nie jest do końca znana, gdyż nie wszyscy nowi mieszkańcy meldują się pod nowym adresem zamieszkania.

Warto zauważyć, że w 2014 r. mieszkańcy gminy stanowili zaledwie 4,4% ogólnej liczby mieszkańców powiatu mińskiego, podczas gdy powierzchnia gminy stanowi 9,6% powierzchni powiatu. Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosi tylko 61 osób/km². Z uwagi na tak niski wskaźnik zaludnienia, gmina posiada potencjał do dalszego wzrostu liczby ludności.

W Polsce systematycznie maleje liczba ludzi młodych (w wieku przedprodukcyjnym), co jest konsekwencją zmniejszającego się przyrostu naturalnego. Jednocześnie wzrasta liczba ludności w wieku produkcyjnym. Szybko rośnie również procentowy udział osób najstarszych. Analogiczną sytuację obserwuje się w gminie Stanisławów.

Rysunek 9. Ludność wg ekonomicznych grup wieku na obszarze gminy Stanisławów w 2014 r.

Źródło: BDL GUS

Przedstawiona sytuacja jest bardziej korzystna, niż w powiecie mińskim (20,6%; 62,1%; 17,3%) oraz województwie mazowieckim (18,5%; 62,0%; 19,5%). Niemniej jednak, na przestrzeni ostatnich 5 lat nastąpiło znaczące pogorszenie jednego ze wskaźników obciążenia demograficz-

nego: liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. W latach 2010 – 2014 wskaźnik ten wzrósł z poziomu 72,9 do 77,8. Jest to sygnał świadczący o możliwym pogorszeniu proporcji pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi w niedalekiej przyszłości. Negatywny trend prawdopodobnie utrwali się, jeśli dynamika napływu nowych mieszkańców ulegnie zmniejszeniu (co jest dalece prawdopodobne, jeżeli nie zostaną zaspokojone rosnące potrzeby w zakresie dostępu do infrastruktury społecznej i technicznej). Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do pozostałych grup wiekowych może mieć negatywny wpływ zarówno na lokalną gospodarkę, jak i budżet gminy. Ponadto osoby starsze częściej od pozostałych będą wymagały wsparcia pomocy społecznej.

Edukacja

Dokonując oceny poziomu edukacji na poziomie gminy możemy wykorzystać zarówno wyniki egzaminów szkolnych, jak i powszechnie znany i wykorzystywany Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej (EWD).

Uwzględniając poziom kształcenia, wyróżnia się różne typy egzaminów. W odniesieniu do uczniów szkół podstawowych, bada się wyniki sprawdzianu po VI klasie, w przypadku gimnazjalistów – wyniki egzaminu gimnazjalnego.

Tabela 11. Średnie wyniki sprawdzianu po VI klasie w szkołach podstawowych gminy Stanisławów w porównaniu ze średnią dla województwa mazowieckiego i kraju w 2016 r. (%)

	część I - język polski i matematyka		część II - języki obce	
	ogółem część I	j. polski	matematyka	j. angielski
Szkoła Podstawowa w Ładzyniu	57,1	72,2	41,7	78,4
Szkoła Podstawowa w Pustelniku	52,6	66,7	38,1	57,8
Szkoła Podstawowa w Stanisławowie	60,3	70,9	49,3	62,1
powiat miński	64,5	72,0	56,6	73,8
województwo mazowieckie	63,2	70,9	55,0	70,0
Polska	63	71	54	71

Źródło: <https://www.cke.edu.pl/sprawdzian/wyniki/>,
http://bip.oke.waw.pl/publikacje/podglad.php?id_publicacji=304

Na terenie gminy Stanisławów znajdują się 3 szkoły podstawowe (Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Stanisławowie, Szkoła Podstawowa im. K. K. Baczyńskiego w Ładzyniu, Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Pustelniku) oraz dwie szkoły gimnazjalne (Gimnazjum im. Cypriana Kamila Norwida w Stanisławowie, Gimnazjum w Pustelniku). Wszystkie placówki położone są w sołectwach, które potencjalnie zostaną objęte działaniami rewitalizacyjnymi.

Średnie wyniki sprawdzianu po VI klasie w szkołach gminy Stanisławów w porównaniu ze średnią dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i Polski w 2016 r. pokazano w tabeli. Kolorem czerwonym zaznaczono wyniki gorsze zarówno od średniej dla powiatu, województwa, jak i od średniej dla całego kraju.

Z zaprezentowanych danych wynika, że we wszystkich analizowanych szkołach część pierwsza sprawdzianu ogółem, obejmująca język polski i matematykę, w 2016 roku wypadła gorzej niż średnia dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i Polski. Jest to bardzo niepokojąca sytuacja tym bardziej, iż w dwóch z wymienionych szkół (w Pustelniku w Stanisławowie), średni wynik jest niższy zarówno w odniesieniu do języka polskiego, jak i matematyki. Tylko w Szkole Podstawowej w Ładzyniu wynik z języka polskiego jest nieco wyższy (72,2%) od średniej dla powiatu (72,0%), województwa (70,9%) i kraju (71%). Niezadowolające okazały się również wyniki drugiej części egzaminu obejmującej język obcy (angielski). W Szkole Podstawowej w Pustelniku oraz w Szkole Podstawowej w Stanisławowie średnie wyniki wyniosły odpowiednio 57,8% oraz 62,1%, a zatem znacznie mniej niż w powiecie mińskim, województwie mazowieckim i kraju (odpowiednio 73,8%, 70% i 71%). Porównując wyniki sprawdzianu należy mieć na uwadze granice obwodów poszczególnych szkół, a więc sołectwa, z których dzieci uczęszczają do tych szkół:

- Granice obwodu Szkoły Podstawowej w Stanisławowie przebiegają: od północy wzdłuż granic wsi Ołdakowizna, od wschodu wzdłuż granic wsi Wólka Pieczęca, Kolonie Stanisławów, Porąb, od południa wzdłuż granic wsi Porąb, Legacz, Suchowizna, Zalesie, od zachodu wzdłuż granic wsi Mały Stanisławów, Retków, Papiernia.
- Granice obwodu Szkoły Podstawowej w Pustelniku przebiegają: od północy wzdłuż granic wsi Zawiesiuchy, Cisówka, Ciopan, od wschodu wzdłuż granic wsi Goździówka, Wólka Wybraniecka, od południa wzdłuż granic wsi Wólka Wybraniecka, Goździówka, Pustelnik, od zachodu wzdłuż granic wsi Pustelnik, Łęka.
- Granice obwodu Szkoły Podstawowej w Ładzyniu przebiegają: od północy wzdłuż granic wsi Wólka Konstancja, Lubomin, Wólka Czarnińska, od wschodu wzdłuż granic wsi Czarna, od południa wzdłuż granic wsi Borek Czarniński, Ładzyń, od zachodu wzdłuż granic wsi Wólka Konstancja.

Niezadowolające okazały się również wyniki egzaminu gimnazjalnego. Średnie wyniki dla szkół gimnazjalnych zlokalizowanych na terenie gminy (a zarazem na potencjalnych obszarach wskazanych do rewitalizacji) pokazano w poniższej tabeli, odnosząc je do średnich dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i Polski. Kolorem czerwonym zaznaczono wyniki gorsze zarówno od średniej dla powiatu, województwa, jak i całego kraju.

Jak wynika z tabeli 12, najbardziej niepokojące są wyniki egzaminu z zakresu języków obcych. Język angielski, zdawany w obu analizowanych szkołach, w 2016 roku wypadł znacznie gorzej od średnich dla powiatu, województwa i kraju zarówno w części podstawowej i rozszerzonej egzaminu. Są to różnice rzędu 10 punktów procentowych. Uczniowie z gminy Stanisławów lepiej poradzi sobie z zadaniami z języka polskiego, jednakże w obu analizowanych szkołach otrzymany wynik jest niższy od średniej dla powiatu, województwa i kraju. Zarówno w Stanisławowie, jak i Pustelniku, gorzej od średniej dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i kraju plasują się wyniki z części matematyczno – przyrodniczej, z zakresu matematyki. W Gimnazjum w Stanisławowie tylko jeden uśredniony wynik jest wyższy od średnich dla powiatu, województwa i kraju: część matematyczno – przyrodnicza, zadania z zakresu przedmiotów przyrodniczych (52,9%, podczas gdy w powiecie 45,9%, w województwie 52,3%, a w kraju 51%). W Gimnazjum w Pustelniku uczniowie stosunkowo dobrze poradzi-

li sobie z zadaniami z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (57,5%, podczas gdy w powiecie 57,0%, w województwie 57%, a w kraju 56%).

Tabela 12. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w szkołach gminy Stanisławów w porównaniu ze średnią dla województwa mazowieckiego i kraju w 2016 roku (%)

	GH-H	GH-P	GM-M	GM-P	GA-P	GA-R
Gimnazjum w Stanisławowie	53,8	67,7	44,7	52,9	55,0	35,4
Gimnazjum w Pustelniku	57,5	68,8	43,1	45,9	54,2	35,8
powiat miński	57,0	71,4	51,3	52,7	66,6	47,5
województwo mazowieckie	57,0	70,1	49,7	52,3	64,4	46,1
Polska	56	69	49	51	64	45

Egzamin gimnazjalny część:

GH-H – humanistyczna, zadania z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie,

GH-P – humanistyczna, zadania z zakresu j. polskiego,

GM-M – matematyczno – przyrodnicza, zadania z zakresu matematyki,

GM-P – matematyczno – przyrodnicza, zadania z zakresu przedmiotów przyrodniczych,

GA-P – z języka angielskiego, poziom podstawowy,

GA-R – z języka angielskiego, poziom rozszerzony,

Źródło: <https://www.cke.edu.pl/egzamin-gimnazjalny/wyniki/>,

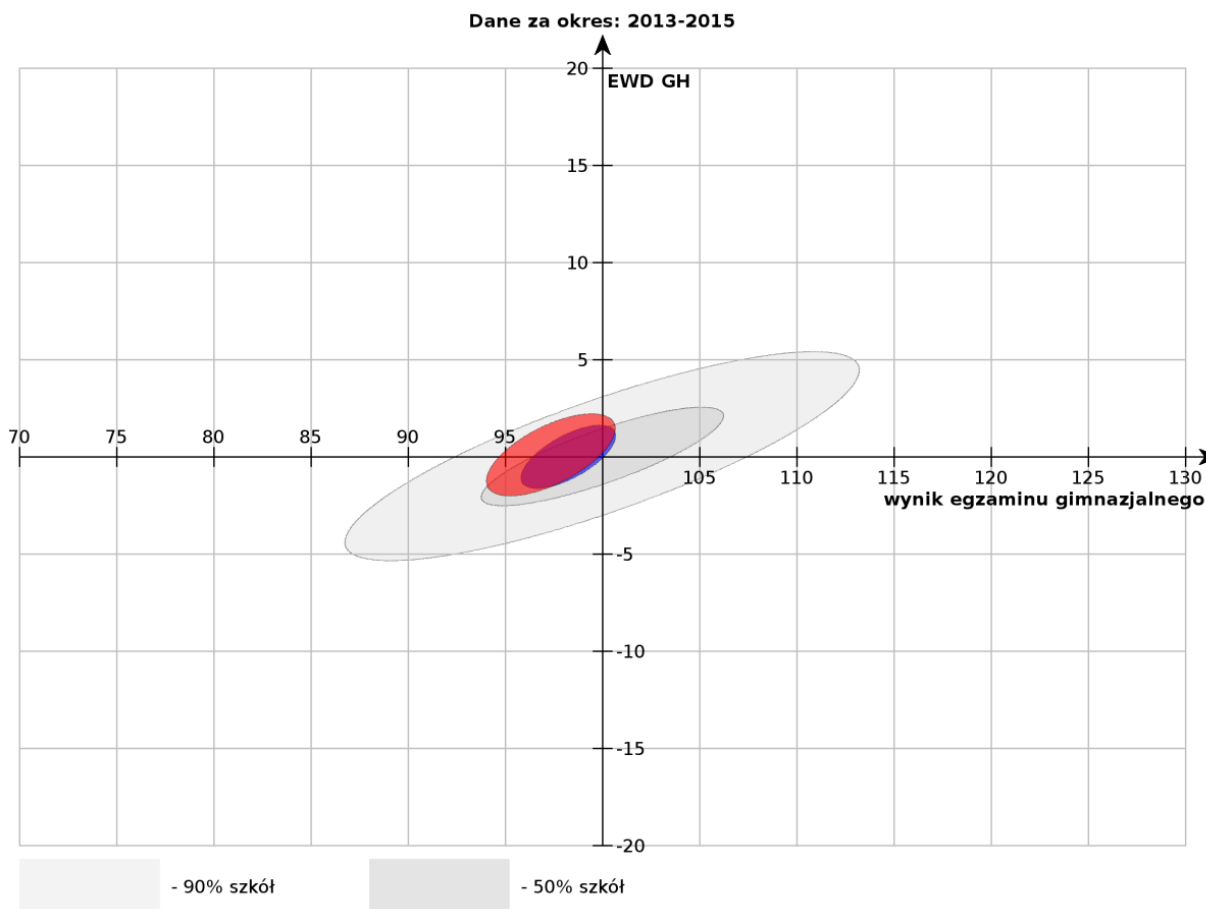
http://bip.oke.waw.pl/publikacje/podglad.php?id_publicacji=304

Przedstawione dane dotyczące wyników sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego potwierdzają, że sołectwa Pustelnik, Stanisławów i Ładzyń wymagają wsparcia w zakresie poprawy jakości kształcenia uczniów.

Należy jednak wziąć pod uwagę, iż osiągnięte wyniki nie dają pełnego obrazu jakości i efektywności kształcenia w danej szkole. Wyniki egzaminacyjne uczniów są bowiem wypadkową różnych czynników, w tym niezależnych od szkoły, w której uczyli się na danym etapie swojego życia. Bardzo często bieżące osiągnięcia są warunkowane wcześniejszymi wynikami w nauce. Stąd, chcąc otrzymać dobrą miarę postępu poczynionego przez uczniów podczas nauki w danej szkole, należy uwzględnić ich wyniki w momencie rozpoczynania oraz kończenia nauki w tej placówce. Dlatego też w niniejszej diagnozie przeanalizowano Edukacyjną Wartość Dodaną (EWD). Jest to metoda stanowiąca zestaw technik statystycznych pozwalających zmierzyć wkład szkoły w wyniki nauczania. Ponieważ polski system egzaminacyjny nie dostarcza danych do wyliczania EWD dla uczniów szkół podstawowych, przeanalizowano ten wskaźnik tylko w odniesieniu do gimnazjalistów (sprawdzian w klasie VI szkoły podstawowej jako miara na wejściu, egzamin gimnazjalny jako miara na wyjściu).

Rysunek 10. Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej dla gimnazjów z obszaru gminy Stanisławów za okres 2013 – 2015 – część humanistyczna

■ Gimnazjum im. Cypriana Kamila Norwida w Stanisławowie
(Szkoła 4A, 05-304 Stanisławów)

■ Zespół Szkół Gimnazjum w Pustelniku
(Szkoła 16, 05-304 Stanisławów)

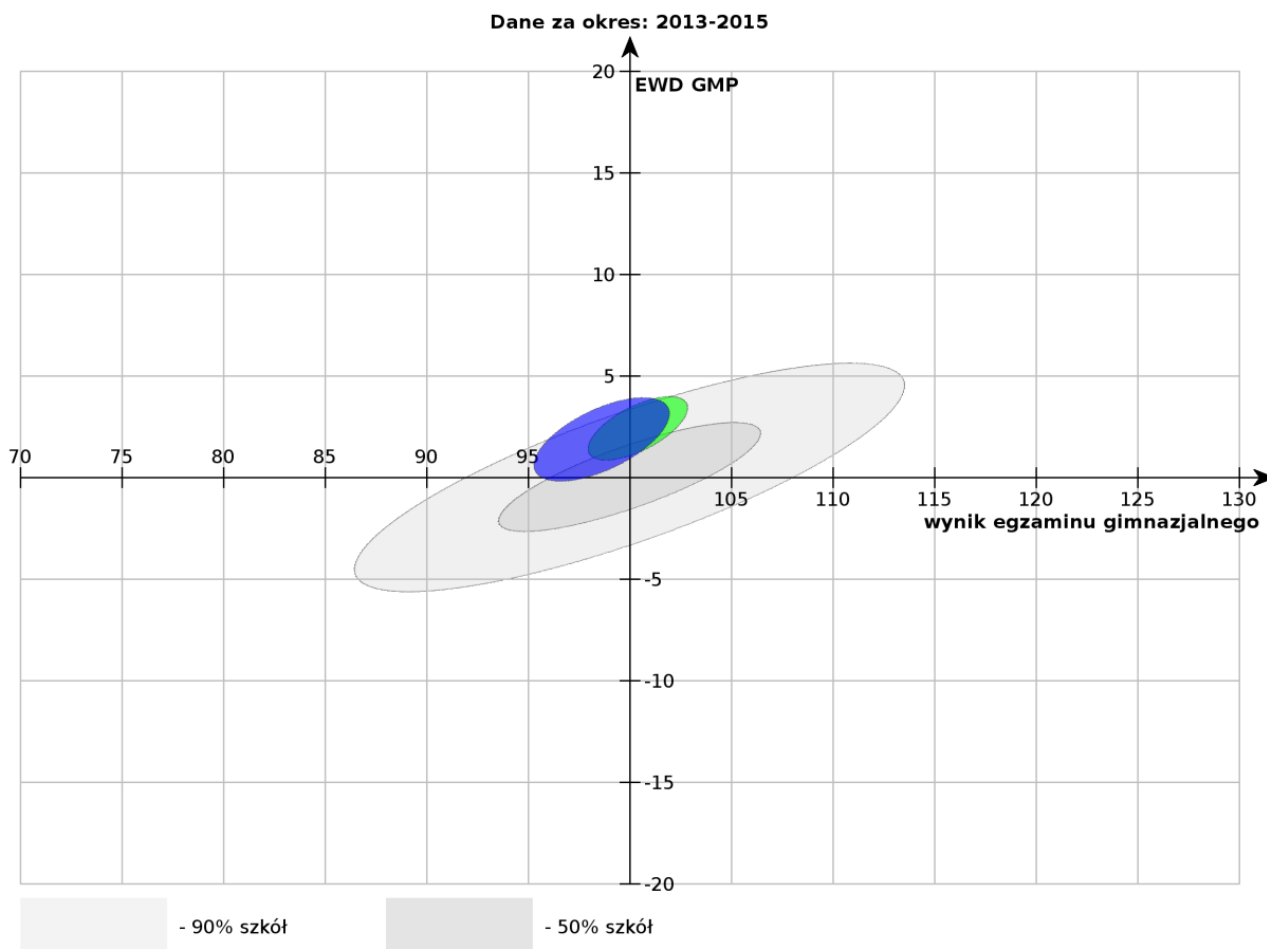
Źródło: <http://ewd.edu.pl/wskazniki/gimnazjum/porownywarka-szkol/>

W metodzie EWD pozycja szkoły przedstawiana jest w układzie współrzędnych. Oś pozioma odzwierciedla średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego, natomiast oś pionowa symbolizuje trzyletnią edukacyjną wartość dodaną. Poziomą jakość kształcenia ocenia się w zależności od miejsca w układzie współrzędnych, zajmowanego przez daną szkołę. Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej dla gimnazjów gminy Stanisławów pokazano na rys. 5 i rys 6.

Z analizy części humanistycznej wynika, że obie szkoły gimnazjalne w gminie Stanisławów cechują się przeciętną efektywnością i niskimi wynikami egzaminacyjnymi. W odniesieniu do części matematyczno – przyrodniczej można zauważyć, że nieco lepiej przedstawia się sytuacja Gimnazjum w Stanisławowie. Jednakże, pomimo ponadprzeciętnej efektywności nauczania w obu szkołach, wyniki egzaminacyjne są zbliżone do średniej dla kraju.

Rysunek 11. Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej dla gimnazjów z obszaru gminy Zabierzów za okres 2013 – 2015 – część matematyczno – przyrodnicza

■ Gimnazjum im. Cypriana Kamila Norwida w Stanisławowie
(Szkolna 4A, 05-304 Stanisławów)

■ Zespół Szkół Gimnazjum w Pustelniku
(Szkolna 16, 05-304 Stanisławów)

Źródło: <http://ewd.edu.pl/wskazniki/gimnazjum/porownywarka-szkol/>

Aktywność społeczna

Przejawem poziomu kapitału społecznego na danym terytorium jest liczba różnego typu organizacji społecznie użytecznych, czyli organizacji pożytku publicznego oraz fundacji, stowarzyszeń, itp. Na terenie gminy Stanisławów w 2015 r. działało 28 organizacji pozarządowych (4,3 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców). Świadczy to o stosunkowo niskim poziomie kapitału społecznego. Wśród wspomnianych organizacji dominują: ochotnicza straż pożarna, stowarzyszenia miłośników poszczególnych sołectwach, stowarzyszenia działające na rzecz sportu, edukacji oraz osób niepełnosprawnych.

Najwięcej, bo aż 10 organizacji pozarządowych funkcjonowało w 2015 r. w Stanisławowie (Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Stanisławowskiej, UPLKS Stanisławów, Stowarzyszenie Obywatelskie „Svoboda”, Stowarzyszenie „Społeczny Komitet Budowy Obwodnicy”, Stowarzyszenie Wspierania Oświaty w Stanisławowie, Stanisławowskie Towarzystwo Historyczne, Polski Zwią-

zek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Społeczny Komitet Budowy Gimnazjum w Stanisławowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Stanisławowie, Anonimowi Alkoholicy grupa Ocaleni). Jednakże w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest to wynik co najwyżej zadowalający (6,2). W Pustelniku działają 3 stowarzyszenia (Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Dziecka, Towarzystwo Rozwoju Pustelnika i Okolic, Ochotnicza Straż Pożarna w Pustelniku). W Ładzynie nie ma żadnej organizacji pozarządowej oprócz Ochotniczej Straży Pożarnej, mimo że jest to czwarte pod względem liczby ludności sołectwo w gminie, posiadające znaczny potencjał rozwojowy. Brak organizacji, zwłaszcza o charakterze społecznym, świadczy o bardzo niskim poziomie kapitału społecznego. Istnieje konieczność dodatkowego wsparcia w tym zakresie, tym bardziej, że liczba mieszkańców Ładzyna wzrasta. Wraz z napływem mieszkańców pojawiają się nowe potrzeby społeczne, na które, w pewnym zakresie, mogłaby odpowiedzieć działalność organizacji pozarządowych.

Kolejnym miernikiem kapitału społecznego może być frekwencja w wyborach. W gminie Stanisławów frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r. wyniosła nieco ponad 51%, natomiast w wyborach samorządowych w 2014 r. nieco ponad 56%. Jest to stosunkowo wysoki wynik, świadczący o zaangażowaniu społeczności w sprawy lokalne. W poniższej tabeli pokazano frekwencję w wyborach do Rady Gminy Stanisławów z 2014 r. w odniesieniu do poszczególnych okręgów wyborczych.

Tabela 13. Frekwencja w wyborach do Rady Gminy Stanisławów w 2014 r.

numer okręgu wyborczego	granice okręgu	frekwencja (%)
1	Stanisławów ulice: Dworska, Klonowa, Kościelna, Mickiewicza, Prądyńskich, Radzyńska, Rynek, Szkolna, Wołomińska, Wspólna, Zachodnia.	65,6
2	Stanisławów ulice: Armii Krajowej, Cmentarna, Krótka, Lipowa, Łochowska, Młynarska, Podgraniczna, Północna, Spacerowa, Sokołowska, Węgrowa.	61,4
3	Stanisławów ulice: Brzozowa, Kwiatowa, Królowej Bony, Księcia Janusza III, Księcia Stanisława, Leśna, Łąkowa, Osiedlowa, Polna, Południowa, Słoneczna, Sosnowa, Warszawska, Żytunia.	60,9
4	Stanisławów ulice: Ceglana, Lubelska, Mała, Mińska, Ogrodowa, Przemysłowa, Senatorska, Siedlecka, Sokóleńska, Strażacka, Targowa, Tartaczna, Wiatraczna.	64,5
5	Pustelnik.	58,3
6	Ciopan, Goździówka, Wólka Wybraniecka.	59,6
7	Cisówka.	48,1
8	Choiny, Łęka, Zawiesiuchy.	58,2
9	Borek Czarniński, Czarna, Szymankowszczyzna.	47,9
10	Ładzyń, Wólka Konstancja.	54,7
11	Papiernia, Retków.	48,6
12	Legacz, Mały Stanisławów, Prądzewo-Kopaczewo, Suchowizna, Zalesie.	62,4
13	Granice okręgu: Ołdakowizna, Rządza, Wólka Pieczęca.	51,8
14	Granice okręgu: Kolonie Stanisławów, Sokóle.	48,9
15	Lubomin, Porąb, Wólka Czarnińska.	52,6

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

Kolejnym miernikiem lokalnego zaangażowania społeczności są dane dotyczące liczby osób uczęszczających na zebrania sołeckie.

Tabela 14. Liczba osób na zebraniach sołeckich w sołectwach potencjalnego obszaru zdegradowanego gminy Stanisławów w 2015 r.

Sołectwo	Ładzyń	Pustelnik	Stanisławów	gmina
liczba osób na zebraniach sołeckich w 2015 r. (w przeliczeniu na 1 zebranie)	20	43	75	468
odsetek mieszkańców uczestniczących w jednym zebraniu sołeckim w 2015 r. (%)	6,0	7,9	4,7	7,1

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

W 2015 r. w gminie Stanisławów w zebraniach sołeckich brało udział 468 osób, czyli 7,1% łącznej liczby ludności. Odsetek mieszkańców uczestniczących w jednym zebraniu sołeckim w Stanisławowie i Ładzyniu jest niższy niż średnia dla gminy – odpowiednio 4,7% oraz 6% mieszkańców. Świadczy to niższym niż przeciętne zaangażowaniu mieszkańców w sprawę związane z ich miejscem zamieszkania.

Bezrobocie

Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w Stanisławowie w 2014 r. 5,4% (w powiecie 5,3%). Ten stosunkowo dobry wynik związany jest przede wszystkim z bliskością dużego ośrodka miejskiego, jakim jest Warszawa. Niemniej jednak, w kontekście lokalnego rynku pracy niepokojącym zjawiskiem jest duży udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych. W 2015 r. w gminie udział ten wynosił aż 50,3%, a w sołectwach Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń odpowiednio 55,8%, 54,6% oraz 100%. W porównaniu z rokiem 2013 w gminie zaobserwowano wzrost udziału długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych o 0,6%, z tym, że w Stanisławowie o 4,4%, w Pustelniku o 14,6%, a w Ładzyniu aż o 42,9%. Jest to zjawisko bardzo niekorzystne, gdyż grupa osób długotrwale bezrobotnych wymaga dodatkowego wsparcia. Długi okres pozostawania bez pracy w znaczny sposób utrudnia powrót do aktywności zawodowej, jest także niejednokrotnie przejawem innych problemów i patologii społecznych. Dane obrazujące zjawisko bezrobocia w analizowanych sołectwach przedstawiono w tab. 15.

W 2015 r. aż 35% wszystkich bezrobotnych w gminie Stanisławów zamieszkiwało trzy sołectwa wybrane jako zdegradowane (w tym Stanisławów aż 22,5%). Sołectwa te zamieszkiwało również aż 35,5% osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w gminie. Podział ten obejmuje osoby bezrobotne w wieku do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, niepełnosprawnych. Osoby te wymagają szczególnej uwagi i dodatkowego wsparcia w procesie wchodzenia na rynek pracy.

Tabela 15. Liczba osób bezrobotnych w gminie i sołectwach będących w sytuacji kryzysowej

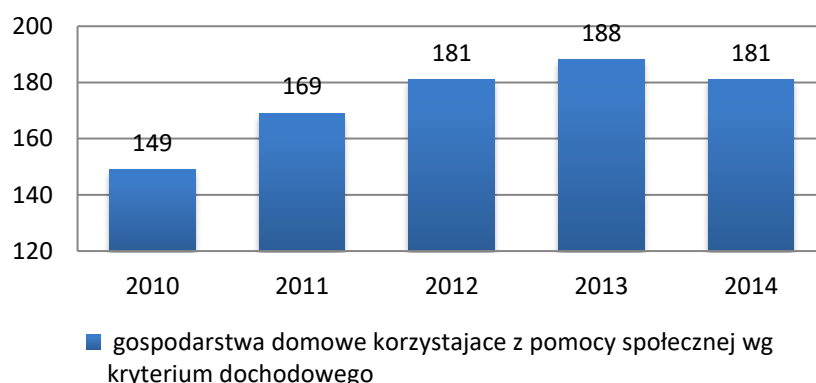
	Ładzyń	Pustelnik	Stanisławów	gmina
liczba ludności w 2015 r.	331	547	1610	6554
liczba bezrobotnych w 2015 r.	1	22	43	191
Udział bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	0,5	11,5	22,5	100
liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2015 r.	1	19	41	172
udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w łącznej liczbie bezrobotnych tej kategorii na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	0,6	11,0	23,8	100
liczba długotrwale bezrobotnych w 2015 r.	1	12	24	96
udział długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych tej kategorii na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	1,0	12,5	25,0	100
udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2015 r. (%)	100,0	54,6	55,8	50,3
wzrost udziału długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2013-2015 (%)	42,9	14,6	4,4	0,6

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

Pomoc społeczna

Brak zatrudnienia często determinuje konieczność pobierania świadczeń pomocy społecznej przez osoby znajdujące się w złej sytuacji materialnej. W gminie Stanisławów w latach 2010 – 2014 odnotowano wzrost liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego o ok. 20% (rys. 7).

Rysunek 12. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w gminie Stanisławów na przestrzeni lat 2010 – 2014

Źródło: BDL GUS 2016

Najważniejszą instytucją świadczącą usługi z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Stanisławów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stanisławowie. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim:

- analizowanie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie pomocy społecznej,
- przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przewidzianych przepisami prawa (finansowe, w naturze, usługach),
- opracowywanie planów dotyczących zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej oraz prowadzenie działalności zmierzającej do ich realizacji,
- współdziałanie i współpracę z innymi organizacjami i instytucjami zwłaszcza z samorządem gminnym,
- pracę socjalną, rozumianą jako działalność zawodowa, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej,
- prowadzenie spraw z zakresu przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz zaliczek alimentacyjnych.

Tabela 16. Pomoc społeczna w sołectwach dotkniętych sytuacją kryzysową w gminie Stanisławów

	Ładzyń	Pustelnik	Stanisławów	gmina
liczba ludności w 2015 r.	331	547	1610	6554
liczba osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r.	7	52	78	445
udział osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w łącznej liczbie takich osób na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	1,6	11,7	17,5	100
liczba rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r.	3	15	26	154
udział rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie rodzin, którym przyznano takie świadczenia w całej gminie w 2015 r.	1,9	9,7	16,9	100
liczba rodzin korzystających z pomocy żywnościowej	0	59	17	299
liczba dzieci korzystających z dofinansowania posiłku w szkołach	8	15	18	88
liczba wydanych Niebieskich Kart w 2015 r.	0	1	2	15

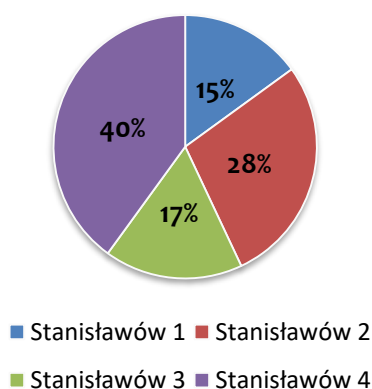
liczba osób uzależnionych korzystających ze wsparcia jednostek pomocy społecznej oraz wyspecjalizowanych organizacji działających na terenie gminy

0	2	7	35
---	---	---	----

Źródło: *Urząd Gminy Stanisławów*

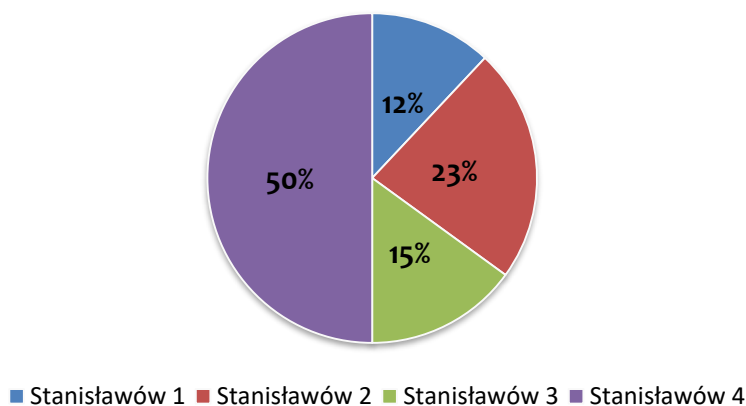
W 2015 r. ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w gminie Stanisławów korzystało 445 osób, z czego aż 17,5% stanowili mieszkańcy Stanisławowa (78 osób), 11,7% mieszkańcy Pustelnika (52 osoby), a 1,6% mieszkańcy Ładzynia (7 osób) – tab. 10. Biorąc pod uwagę wszystkie sołectwa gminy, najbardziej pod tym względem wyróżnia się Stanisławów i Pustelnik. W sołectwie Stanisławów aż 40% osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej zamieszkiwało obszar Stanisławów 4, a 28% Stanisławów 2 (rys. 8).

Rysunek 13. Procentowy udział osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r. poszczególnych częściach sołectwa Stanisławów

Źródło: *Urząd Gminy Stanisławów*

Rysunek 14. Procentowy udział rodzin korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r. poszczególnych częściach sołectwa Stanisławów

Źródło: *Urząd Gminy Stanisławów*

W 2015 r. 154 rodzinom przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej, w tym 26 rodzinom ze Stanisławowa (16,9% - I miejsce w gminie), 15 rodzinom z Pustelnika (9,7% - III miejsce w gminie) oraz 3 rodzinom z Ładzynia (1,9%). W sołectwie Stanisławów aż 50% rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej, zamieszkiwało obszar Stanisławów 4 (rys. 9). Świadczy to o koncentracji ubóstwa w tej części sołectwa.

W skali całej gminy najwięcej osób korzystało z pomocy żywnościowej w Pustelniku – aż 59, co stanowi 20% ogółu mieszkańców gminy otrzymujących taką pomoc. Łącznie w Stanisławowie i Pustelniku z dofinansowania posiłku w szkołach korzystało 33 uczniów, co stanowi ponad 41% takich przypadków na terenie całej gminy. W analizowanych sołectwach wydano w 2015 r. jedną piątą wszystkich Niebieskich Kart z terenu całej gminy. Pod względem liczby osób uzależnionych korzystających ze wsparcia jednostek pomocy społecznej oraz wyspecjalizowanych organizacji działających na terenie gminy, sołectwa potencjalnie zdegradowane wypadają względnie korzystnie – w 2015 r. zarejestrowano tylko 9 na 35 takich osób w gminie. Wartość ta nie jest jednak w pełni miarodajna. Liczba osób uzależnionych może być znacznie wyższa, gdyż nie wszyscy potrzebujący zgłaszają się po pomoc.

Bezpieczeństwo

Na terenie gminy Stanisławów w 2015 r. popełniono 1754 wykroczeń i 82 przestępstwa. Służby bezpieczeństwa publicznego interweniowały 572 razy. Odnotowano 21 kradzieży i 13 kradzieży z włamaniem, 5 naruszeń nietykalności osobistej, 8 zdarzeń niszczenia mienia i 47 innych zdarzeń kryminalnych, a także 14 interwencji odnoszących się do przemocy domowej. Na terenie gminy Stanisławów w 2015 r. miało miejsce 56 kolizji i 15 wypadków komunikacyjnych (w których zginęło 3, a rannych zostało 15 osób). Liczbę zdarzeń w odniesieniu do poszczególnych sołectw obszaru zdegradowanego pokazano w tab. 11.

Tabela 17. Zdarzenia kryminalne w gminie i sołectwach będących w sytuacji kryzysowej

	Ładzyń	Pustelnik	Stanisławów	gmina
kradzież i kradzież z włamaniem	2	3	12	34
naruszenie nietykalności osobistej	0	0	3	5
niszczenie mienia	0	2	1	8
inne zdarzenia kryminalne	3	5	13	47
przemoc domowa	0	1	3	14
wypadki drogowe	1	2	3	15
liczba rannych w wypadkach drogowych	1	2	3	15
liczba zabitych w wypadkach drogowych	0	0	1	3

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

W 2015 r. w sołectwie Stanisławów odnotowano 12 kradzieży i kradzieży z włamaniem. Wartość ta stanowi ponad 35% wszystkich takich zdarzeń na terenie gminy. W Stanisławowie miało również miejsce aż 3 z 5 naruszeń nietykalności osobistej w gminie. Na obszarze wyznaczonym

potencjalnie jako zdegradowany odnotowano ponadto prawie 40% z wszystkich zdarzeń dotyczących niszczenia mienia w gminie. Wśród 47 innych zdarzeń kryminalnych aż 13 (tj. prawie 30%) miało miejsce w Stanisławowie, 5 w Pustelniku i 3 w Ładzyniu. Prawie 30% interwencji związanych z przemocą w rodzinie na terenie gminy odnotowano w sołectwach wskazanych jako zdegradowane. Tutaj również miało miejsce 6 z 15 wypadków komunikacyjnych w gminie. Wypadki drogowe najczęściej zdarzają się na dwóch głównych szlakach komunikacyjnych gminy: na drodze krajowej nr 50 i drodze wojewódzkiej nr 637. Niebezpieczeństwo wzrasta w miejscach, w których brakuje odpowiednich przejść dla pieszych (jak np. w sołectwie Pustelnik) oraz tam, gdzie brakuje rozdzielania ruchu samochodowego od pieszo – rowerowego.

Biorąc pod uwagę kwestie związane z bezpieczeństwem, należy zauważyć, iż gmina Stanisławów wypada względnie korzystnie. Najwięcej zjawisk kryminalnych i wypadków drogowych odnotowuje się w największym z sołectw – Stanisławowie. Dane dotyczące bezpieczeństwa nie świadczą jednak o występowaniu zjawiska kryzysowego w tym zakresie.

Informacje zebrane podczas analizy danych statystycznych nie w pełni obrazują sytuację społeczną mieszkańców badanego obszaru. Ważnym narzędziem do uzyskania informacji uzupełniających dane statystyczne były badania sondażowe przeprowadzone wśród mieszkańców. Należy przypomnieć, że odpowiadając na pierwsze pytanie ankietowani wskazywali na obszar kryzysowy.

Na pytanie „*Jakie problemy społeczne występują na wybranym przez Pani/Pana obszarze? Proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi*”, ankietowani wskazali, że główne problemy to brak dostępu do nowoczesnej technologii, patologie społeczne takie jak alkoholizm, narkomania czy przemoc w rodzinie, słaba integracja lokalnej społeczności, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, niska aktywność społeczna mieszkańców. W Pustelniku ankietowani wskazali, że największymi problemami społecznymi są: słaba integracja lokalnej społeczności, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, brak dostępu do nowoczesnych technologii, a także patologie społeczne takie jak narkomania, alkoholizm. Takie problemy zauważyły zarówno osoby młode, jak i starsze. W dalszej kolejności odpowiedzi są poniżej 5%, zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 18. Główne problemy społeczne w Pustelniku – wyniki badania ankietowego

Problem społeczny	% odpowiedzi respondentów, którzy wskazywali Pustelnik
Słaba integracja lokalnej społeczności	54,1
Odpływ ludzi młodych i dobrze wykształconych poza gminę	35
Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	31,9
Starzejące się społeczeństwo	30
Niska aktywność społeczna mieszkańców,	26,4
Bezrobocie	25
Ubóstwo	23
Brak dostępu do nowoczesnej technologii	22,5
Przestępczość – niskie poczucie bezpieczeństwa	21
Coraz więcej osób wymagających opieki	15
Uciążliwe sąsiedztwo	14
Utrudniony dostęp do szkół	14
Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)	10,1

Niewystarczające zasoby mieszkaniowe	6
Bezdomność	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Kolejnym zagrożonym obszarem jest **Ładzyń**. Osoby starsze, a zwłaszcza kobiety wskazały, że głównym problemem społecznym w tym sołectwie są patologie społeczne oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Młodszy za największy problem uważają natomiast brak nowoczesnej technologii. Dość dużym problemem w Ładzyniu jest również odpływ młodych ludzi do miast i co za tym idzie, starzejące się społeczeństwo, które wymaga często opieki.

Tabela 19. Główne problemy społeczne w Ładzyniu – wyniki badania ankietowego

Problem społeczny	% odpowiedzi respondentów, którzy wskazywali Ładzyń
Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	42,4
Niska aktywność społeczna mieszkańców,	32,5
Odpływ ludzi młodych i dobrze wykształconych poza gminę	28
Słaba integracja lokalnej społeczności	19,2
Coraz więcej osób wymagających opieki	16,4
Starzejące się społeczeństwo	15
Patologie społeczne takie jak alkoholizm, narkomania czy przemoc w rodzinie	11
Przestępczość – niskie poczucie bezpieczeństwa	8
Bezrobocie	7,9
Brak dostępu do nowoczesnej technologii,	7,3
Ubóstwo	5,4
Utrudniony dostęp do szkół	2,1
Uciążliwe sąsiedztwo	2
Niewystarczające zasoby mieszkaniowe	1,4
Bezdomność	0,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

W Stanisławowie 1 aż 63% osób, które wskazały ten obszar, uważa, że największym problemem społecznym jest odpływ ludzi młodych i dobrze wykształconych poza gminę i patologie społeczne, a także słaba integracja mieszkańców. Dość liczna grupa, zwłaszcza osób starszych, wskazała także, iż w Stanisławowie 1 występuje coraz więcej osób wymagających opieki, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym i starzejące się społeczeństwo. Młodzi wskazywali natomiast jako problem przestępczość – niskie poczucie bezpieczeństwa, bezrobocie, małą aktywność społeczną mieszkańców i brak dostępu do nowoczesnych technologii.

Tabela 20. Główne problemy społeczne w Stanisławowie 1 – wyniki badania ankietowego

Problem społeczny	% odpowiedzi respondentów, którzy wskazali Stanisławów 1
Odływ ludzi młodych i dobrze wykształconych poza gminę	63,0
Słaba integracja lokalnej społeczności	54,1
Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)	41,7
Coraz więcej osób wymagających opieki	33
Starzejące się społeczeństwo	28
Słaba integracja lokalnej społeczności	27,1
Przestępczość – niskie poczucie bezpieczeństwa	25
Bezrobocie	20
Uciążliwe sąsiedztwo	15,3
Niska aktywność społeczna mieszkańców,	17,4
Brak dostępu do nowoczesnej technologii	14,5
Utrudniony dostęp do szkół	14
Niewystarczające zasoby mieszkaniowe	12
Ubóstwo	10
Bezdomność	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Tabela 21. Główne problemy społeczne w Stanisławowie 3 – wyniki badania ankietowego

Problem społeczny	% odpowiedzi respondentów, którzy wskazali Stanisławów 3
Brak dostępu do nowoczesnej technologii	62,5
Niska aktywność społeczna mieszkańców,	47,4
Starzejące się społeczeństwo	33,7
Słaba integracja lokalnej społeczności	27,4
Patologie społeczne takie jak alkoholizm, narkomania czy przemoc w rodzinie	22
Odływ ludzi młodych i dobrze wykształconych poza gminę	21,2
Coraz więcej osób wymagających opieki	12,1
Słaba integracja lokalnej społeczności	11
niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	6
Bezrobocie	4,4
Ubóstwo	4,1
Przestępczość – niskie poczucie bezpieczeństwa	3
Niewystarczające zasoby mieszkaniowe	1,2
Bezdomność	0,4
Utrudniony dostęp do szkół	0
Uciążliwe sąsiedztwo	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

W Stanisławowie 3 największym problemem społecznym okazało się brak dostępu do nowoczesnych technologii, słaba integracja mieszkańców, starzejące się społeczeństwo i mała aktywność społeczna mieszkańców. Odpowiadali tak zarówno młodszy, jak i starsi mieszkańcy. Osoby starsze wskazywały ponadto, iż ludzie młodzi uciekają do miast, w związku z czym społeczeństwo się starzeje.

Tylko 1,2% ankietowanych wskazało, iż problemem społecznym są niewystarczające zasoby mieszkaniowe, a 1,4% wskazało bezdomność. Ankietowani nie skarżą się natomiast na uciążliwe sąsiedztwo i słaby dostęp do szkół.

Wnioski dla sfery społecznej

- Liczba ludności gminy Stanisławów w ostatnich latach wzrastała, co dotyczy również sołectw wskazanych potencjalnie jako obszar zdegradowany. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, ale wiąże się z ciągłym wzrostem potrzeb lokalnej społeczności w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, w tym zapewnienia oferty spędzania czasu wolnego. Szczególnie istotne jest dodatkowe wsparcie dla sołectw, w których odnotowano najwyższy przyrost ludności: Pustelnik i Ładzyń (w Pustelniku liczba mieszkańców na przestrzeni ostatnich ośmiu lat wzrosła aż o 13,3%, w Ładzynie o 10,7%).
- Współczynnik przyrostu naturalnego w gminie jest dodatni (0,5‰), ale w dwóch z trzech analizowanych sołectw ujemny: Pustelnik -1,8‰, Stanisławów -1,2‰. Przyrost liczby ludności w tych sołectwach wynika zatem z dodatniego salda migracji. W związku z powyższym, działania w obszarze Pustelnika i Stanisławowa powinny skupić się na zapewnieniu infrastruktury technicznej i społecznej dla osiedlających się osób. Mimo że saldo migracji w gminie w ciągu ostatnich kilkunastu lat było dodatnie, to dynamika napływu nowych mieszkańców ulega osłabieniu. Wiąże się to przede wszystkim z niedostosowaniem infrastruktury, a co za tym idzie, niską konkurencyjnością w porównaniu z otaczającymi gminami. W przypadku braku konkretnych działań na rzecz poprawy konkurencyjności, negatywna tendencja zostanie prawdopodobnie utrzymana.
- Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku na obszarze gminy Stanisławów jest względnie korzystna, ale w ostatnich latach ciągle ulega pogorszeniu i ta niesprzyjająca sytuacja prawdopodobnie utrzyma się, jeśli tempo napływu nowych mieszkańców nadal będzie się zmniejszać. Dlatego też należy podjąć działania mające na celu zachowanie dodatniego salda migracji. Szczególnie istotne jest zapewnienie odpowiedniego wyposażenia infrastrukturalnego.
- Zarówno wyniki sprawdzianu po VI klasie w szkołach podstawowych gminy Stanisławów (w Pustelniku, Ładzynie i Stanisławowie), jak i wyniki egzaminu gimnazjalnego (w Pustelniku i Stanisławowie) są niższe niż w powiecie mińskim, województwie mazowieckim, kraju i województwie mazowieckim. W odniesieniu do części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego, obie szkoły gimnazjalne w gminie cechują się przeciętną efektywnością i niskimi wynikami egzaminacyjnymi. W odniesieniu do części matematyczno – przyrodniczej pomimo ponadprzeciętnej efektywności nauczania w obu szkołach, wyniki egzaminacyjne są zbliżone do średniej dla kraju. Fakty te świadczą o konieczności podjęcia działań mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych oraz poprawę jakości kształcenia.
- Mała liczba organizacji pozarządowych w gminie (28) świadczy o względnie niskim poziomie kapitału społecznego. Bardzo niepokojący jest brak organizacji o charakterze spo-

- łecznym w Ładzyniu. Negatywnie wpływa to na sferę społeczną tego sołectwa, zwłaszcza w obliczu dynamicznie wzrastającej liczby ludności.
- Odsetek mieszkańców uczestniczących w jednym zebraniu sołectkim w 2015 r. w sołectwach Ładzyń i Stanisławów jest niższy niż średnio w gminie, co świadczy o małym zainteresowaniu mieszkańców sprawami lokalnymi i niskim poziomie kapitału społecznego.
 - Lokalny rynek pracy charakteryzuje się dużym udziałem osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (problem ten dotyczy w szczególności Ładzynia, Stanisławowa i Pustelnika, jednakże w Ładzyniu udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2013-2015 wzrósł aż o 42,9%). Świadczy to o konieczności ukierunkowania działań na pomoc osobom długotrwale bezrobotnym. Osoby te często znajdują się w złej sytuacji materialnej i przyjmują zachowania patologiczne, a bez odpowiedniego wsparcia nie są w stanie powrócić na rynek pracy.
 - Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w gminie Stanisławów na przestrzeni lat 2010 – 2014 wzrosła o ok. 20%, co świadczy o nasilającym się problemie ubóstwa na terenie gminy. Konieczne jest zatem podjęcie konkretnych działań mających na celu zahamowanie tej negatywnej tendencji.
 - Spośród wszystkich rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r., najwięcej (prawie 17%) pochodzi ze Stanisławowa. Prawie 30% osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w gminie Stanisławów mieszka w Stanisławowie i Pustelniku. Łącznie w Stanisławowie i Pustelniku z dofinansowania posiłku w szkołach korzysta 33 uczniów, co stanowi ponad 41% takich przypadków na terenie całej gminy. Świadczy to o występowaniu problemu ubóstwa i konieczności objęcia tych sołectwach działaniami rewitalizacyjnymi.
 - W skali całej gminy najwięcej rodzin korzysta z pomocy żywnościowej w Pustelniku – aż 59, co stanowi 20% łącznej liczby rodzin otrzymujących taką pomoc na terenie gminy. Fakt ten świadczy o występowaniu w Pustelniku problemu ubóstwa i konieczności wsparcia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
 - W 2015 r. 35% wszystkich kradzieży i kradzieży z włamaniem na terenie gminy miało miejsce w Stanisławowie. W Stanisławowie odnotowano 3 z 5 naruszeń nietykalności osobistej w gminie. Wśród 47 innych zdarzeń kryminalnych aż 13 (tj. prawie 30%) miało miejsce w Stanisławowie, 5 w Pustelniku i 3 w Ładzyniu. Prawie 30% interwencji związanych z przemocą w rodzinie na terenie gminy odnotowano w sołectwach Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń. Tutaj również miało miejsce 6 z 15 wypadków komunikacyjnych w gminie.

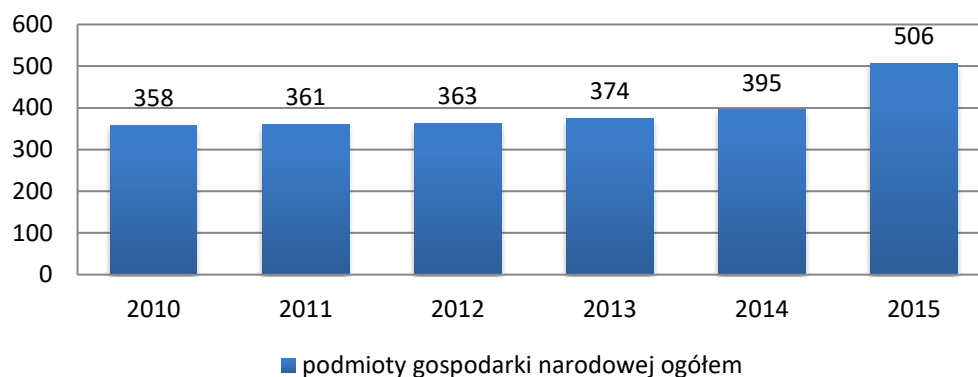
43. Sfera gospodarcza

Kondycja lokalnej gospodarki ma znaczący wpływ na rozwój społeczno – ekonomiczny danego obszaru. Determinuje poziom zamożności mieszkańców oraz oddziałuje na sytuację finansową gminy poprzez korzyści płynące z podatków. Celem niniejszego rozdziału jest analiza i ocena sytuacji gospodarczej gminy Stanisławów, ze szczególnym uwzględnieniem trzech sołectw: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Stanisławów w ostatnich latach wzrastała. Porównując rok 2015 z 2013, jest to wzrost aż o 35,3%, co świadczy o wysokim poziomie przedsiębiorczości mieszkańców. W porównaniu z rokiem 2010 nastąpił wzrost aż o 41% (rys. 10).

Rysunek 15. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Stanisławów w latach 2010- 2015

Źródło: BDL GUS

W 2014 r. 380 z 395 podmiotów gospodarczych gminy należało do sektora prywatnego (96,2%). W porównaniu z rokiem 2010 udział sektora prywatnego wzrósł nieznacznie, o 0,4%.

Aż 60% podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy skupia się tylko w trzech sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń, co świadczy o wysokim potencjale gospodarczym tych sołectwach. Spośród wszystkich sołectw gminy w 2015 r. najwięcej podmiotów gospodarczych było w Stanisławowie – aż 244, co stanowi ponad 48% wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy. W porównaniu z rokiem 2013, w sołectwie tym nastąpił największy przyrost liczby podmiotów gospodarczych – aż o 59,5%, podczas gdy w Ładzyniu ich liczba wzrosła o 20% (z 20 do 24), a w Pustelniku zmniejszyła się o 5,4% (z 37 do 35). Liczbę podmiotów gospodarczych w sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń w latach 2015 i 2013 pokazano w tab. 12.

Tabela 22. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie i sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń

	Ładzyń	Pustelnik	Stanisławów	gmina
liczba podmiotów gospodarczych w 2013 r.	20	37	153	374
liczba podmiotów gospodarczych w 2015 r.	24	35	244	506
procentowy wzrost liczby podmiotów gospodarczych w latach 2013-2015	20	-5,4	59,5	35,3
liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2015 r.	73	64	152	77

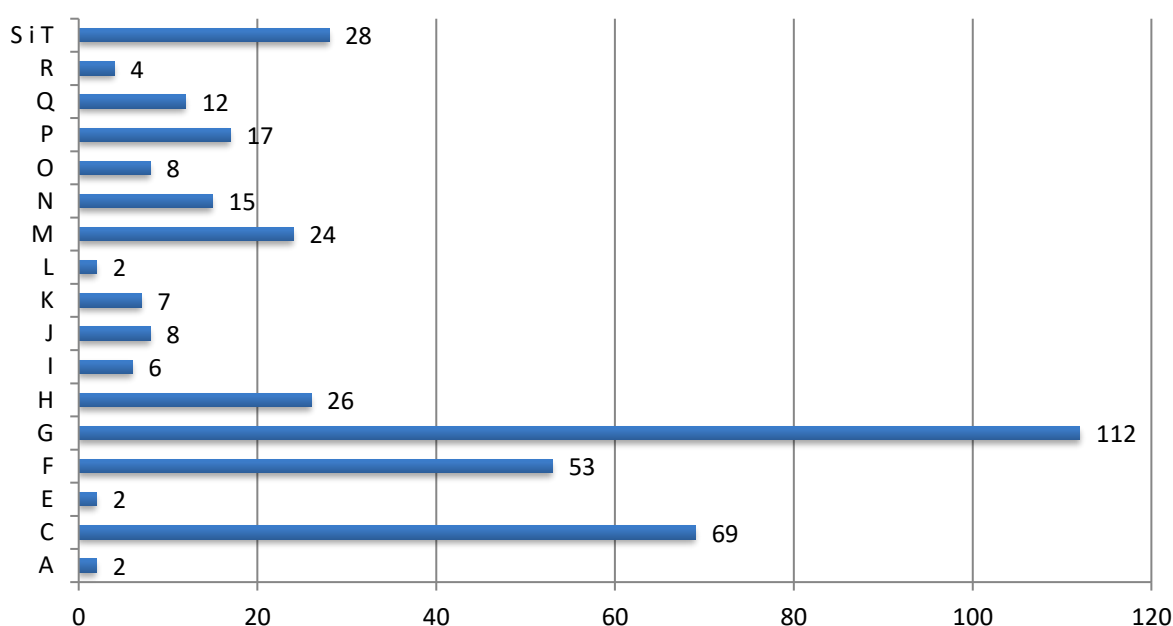
Źródło: BDL GUS i Urząd Gminy Stanisławów

Ponieważ liczba mieszkańców poszczególnych sołectw jest bardzo zróżnicowana, przedstawione wartości mogą nie być w pełni miarodajne. Dlatego uwzględniono również liczbę podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Jeszcze w 2010 r. wskaźnik ten w gminie Stanisławów wynosił zaledwie 53. W 2014 r. wzrósł do 57 podmiotów/1000 mieszkańców. Wciąż jednak był o ok. 14% niższy niż średnio w gminach wiejskich powiatu mińskiego i o ponad 23% niższy niż w gminach wiejskich w województwie mazowieckim. Sytuacja uległa znaczącej poprawie w ostatnim roku, kiedy to wskaźnik osiągnął wartość 77. W Ładzyniu i Pustelniku

w 2015 r. wskaźnik ten był niższy niż średnio w gminie: odpowiednio 73 i 64 podmioty gospodarcze/1000 mieszkańców. Jednakże w sołectwie Stanisławów omawiany wskaźnik przyjął wartość dwukrotnie wyższą niż średnia dla gminy. Tak duża dynamika zmian świadczy o wzroście aktywności gospodarczej mieszkańców i nasilających się potrzebach w zakresie wsparcia tego procesu. Jednym z istotnych zadań samorządu gminnego powinno być tworzenie jak najlepszych warunków dla utrzymania pozytywnego trendu, m.in. poprzez wsparcie dla przedsiębiorców zaczynających swoją działalność oraz zachęcenie młodych mieszkańców gminy do podejmowania samodzielnej aktywności gospodarczej. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych wiąże się z koniecznością rozbudowy sieci kanalizacyjnej i poprawy stanu infrastruktury drogowej.

Rysunek 16. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych w gminie Stanisławów w 2014 r.

A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

C - Przetwórstwo przemysłowe

E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami

F - Budownictwo

G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H - Transport i gospodarka magazynowa

I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J - Informacja i komunikacja

K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

P - Edukacja

Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S i T - Pozostała działalność usługowa,

Źródło: BDL GUS

Zgodnie z ogólnopolską tendencją, w gminie Stanisławów wśród trzech sektorów gospodarki w 2015 r. najwyższy był udział podmiotów prowadzących działalność usługową (68,6%), w dalszej kolejności udział podmiotów z branży przemysł i budownictwo (30,9%), zaś podmioty z branży rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo stanowiły zaledwie 0,5%. Z powodu braku danych za rok 2015, przeanalizowano strukturę branżową podmiotów gospodarczych w gminie Stanisławów w roku 2014 (rys. 9). Zdecydowanie najwięcej podmiotów gospodarczych należało do sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych – aż 112, tj. ponad 28%. Drugą w kolejności była sekcja C – przetwórstwo przemysłowe – 69 podmiotów (17,5%) oraz F – Budownictwo – 53 (13,4%).

Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy w obszarze powiązanych z rolnictwem, leśnictwem i rybactwem zmniejszyła się w latach 2010 – 2014 z 12 do 2. Oznacza to, że kapitałowe, operacyjne i prawne bariery dla małych podmiotów w tym obszarze są nie do pokonania. Na terenie gminy Stanisławów nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych i nie jest prowadzona działalność gospodarcza związana z wydobyciem surowców mineralnych.

W gminie Stanisławów lokale użytkowe wynajmowane są tylko w dwóch sołectwach: Pustelnik i Stanisławów. W sołectwach tych znajduje się łącznie 8 lokali, a średnia cena ich wynajmu to 20,75 zł/m². Jest to stosunkowo niska cena, która prawdopodobnie będzie wzrastać wraz z rozwojem gospodarczym gminy.

W badaniu sondażowym ankietowali mieli możliwość wskazania na główne problemy gospodarcze, we wskazanym obszarze kryzysowym.

Tabela 23. Główne problemy gospodarcze w Pustelniku – wyniki badania ankietowego

Obszar	% odpowiedzi respondentów którzy wskazywali Pustelnik
Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych	58,7
Ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii	55,9
Niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy	42
Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw	34,2
Niewystarczająca promocja gminy	33
Słaba kondycja finansowa miejscowych firm	33
Słabo rozwinięty sektor usług	32,8
Niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie	29
Niska przedsiębiorczość mieszkańców	25
Pogorszenie konkurencyjności i atrakcyjności sektora mikroprzedsiębiorstw i MŚP	22
Niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

W Pustelniku jako główne negatywne zjawiska w sferze gospodarczej wskazano brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych, ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii oraz niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy. Odpowiedziało tak blisko 82% badanych, którzy skazali to sołectwo. Młodzi wskazywali także niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw i słabo rozwinięty sektor usług.

W Ładzyniu za główne problemy gospodarcze ankietowani uznali natomiast niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie, zbyt małe wsparcie dla przedsiębiorstw, a także brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. Zdecydowana większość osób młodych wskazała, że gmina nie wykorzystuje swojego potencjału turystycznego oraz zbyt mało promuje walory gminy.

Tabela 24. Główne problemy gospodarcze w Ładzyniu – wyniki badania ankietowego

Problem związane z rozwojem gospodarczym	% odpowiedzi respondentów którzy wskazywali Ładzyń
Niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie	64,2
Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych	51,7
Ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii	50,9
Niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy	46,1
Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw	40
Niewystarczająca promocja gminy	33,3
Słabo rozwinięty sektor usług	26,3
Niska przedsiębiorczość mieszkańców	17,9
Niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców	15,1
Słaba kondycja finansowa miejscowych firm	13
Pogorszenie konkurencyjności i atrakcyjności sektora mikroprzedsiębiorstw i MŚP	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Dla wskazujących jako obszar kryzysowa Stanisławów 1, najważniejszymi problemami w obszarze gospodarczym są: niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie, brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych, niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy, niewystarczająca promocja gminy, niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw, ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii

Dla obszaru Stanisławów 3 największymi problemami gospodarczymi na tym terenie okazały się zaś: niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie, ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii oraz brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych.

Tabela 25. Główne problemy gospodarcze w Stanisławów 1 – wyniki badania ankietowego

Problem związane z rozwojem gospodarczym	% odpowiedzi respondentów którzy wskazali Stanisławów 1
Niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie	53,5
Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych	49,8
Niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy	46
Niewystarczająca promocja gminy	33
Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw	31,1
Ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii	30,3
Pogorszenie konkurencyjności i atrakcyjności sektora mikroprzedsiębiorstw i MŚP	25
Słabo rozwinięty sektor usług	23
Słaba kondycja finansowa miejscowych firm	20
Niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców	15
Niska przedsiębiorczość mieszkańców	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Tabela 26. Główne problemy gospodarcze w Stanisławów 3 – wyniki badania ankietowego

Problem związane z rozwojem gospodarczym	% odpowiedzi respondentów którzy wskazali Stanisławów 3
Niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie	61,2
Ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii	51,3
Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych	42,8
Niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy	31
Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw	29,8
Niewystarczająca promocja gminy	16
Pogorszenie konkurencyjności i atrakcyjności sektora mikroprzedsiębiorstw i MŚP	6,8
Niska przedsiębiorczość mieszkańców	4
Słabo rozwinięty sektor usług	3
Niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców	2,2
Słaba kondycja finansowa miejscowych firm	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Wnioski dla sfery gospodarczej

- W gminie Stanisławów obserwuje się dynamiczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, co w szczególności dotyczy sołectwa Stanisławów, gdzie w latach 2013 – 2015 odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 59,5%. 244 z wszystkich 506 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy znajduje się

w Stanisławowie, w sołectwie tym liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest prawie dwukrotnie wyższa niż średnio w gminie. Przedstawiona sytuacja świadczy o rosnącej aktywności gospodarczej mieszkańców Stanisławowa. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, ale wymaga wsparcia ze strony samorządu gminnego. Jednym z istotnych zadań władz powinno być tworzenie korzystnych warunków do podejmowania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych wiąże się też z koniecznością poprawy stanu infrastruktury drogowej i rozbudowy infrastruktury technicznej.

- W strukturze branżowej podmiotów gospodarczych w gminie Stanisławów dominuje sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, a w dalszej kolejności sekcja C – przetwórstwo przemysłowe oraz F – Budownictwo. Udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa jest znikomy. W gminie nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych i nie jest prowadzona działalność gospodarcza związana z wydobyciem surowców.

4.4. Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Stanisławów to gmina wiejska położona w województwie mazowieckim, w powiecie mińskim, granicząca bezpośrednio z gminami: Dobrze, Jakubów, Mińsk Mazowiecki, Dębe Wielkie (w powiecie mińskim), Zielonka, Poświętne i Strachówka (w powiecie wołomińskim).

Powierzchnia gminy to ok. 106,3 km² co stanowi 9,1% powierzchni powiatu mińskiego oraz 0,3% powierzchni województwa mazowieckiego. Struktura użytkowania jest charakterystyczna dla gmin rolniczych i kształtuje się w następujący sposób:

- *użytki rolne: 6,608 ha, co stanowi 62,12% powierzchni gminy,*
- *lasy i grunty leśne: 3129 ha, co stanowi 29,41% powierzchni gminy,*
- *tereny inne (zurbanizowane): 422 ha, co stanowi 3,9 % powierzchni gminy.*

Gmina Stanisławów położona jest w obszarze największych wpływów aglomeracji warszawskiej, w centralnej części województwa mazowieckiego, w północno – zachodniej części powiatu mińskiego. Sąsiaduje z czterema gminami powiatu mińskiego: Dębe Wielkie, Mińsk Mazowiecki, Jakubów, Dobrze oraz trzema gminami powiatu wołomińskiego: Zielonka, Poświętne, Strachówka. Zajmuje powierzchnię ok. 106,3 km². Zamieszkuje ją 6554 osób (BDL GUS 2016). Na jej strukturę administracyjną składa się 29 sołectw: Borek Czarniński, Choiny, Ciopan, Cisówka, Czarna, Goździówka, Kolonie Stanisławów, Legacz, Lubomin, Ładzyń, Łęka, Mały Stanisławów, Ołdakowizna, Papiernia, Porąb, Prądzewo – Kopaczewo, Pustelnik, Retków, Rządza, Sokóły, Suchowizna, Szymankowszczyzna, Wólka Czarnińska, Wólka Konstancja, Wólka Pieczęca, Wólka Wybraniecka, Zalesie, Zawiesiuchy oraz stanowiący siedzibę władz gminy Stanisławów. Podział na poszczególne sołectwa pokazano na rys. 1.

Gminę Stanisławów charakteryzuje korzystne położenie względem otaczających miast. Odległość od granicy gminy w okolicy Pustelnika do granicy Warszawy wynosi zaledwie 19 km, natomiast odległość z miejscowości gminnej Stanisławów do centrum stolicy wynosi 40 km. Odległości pomiędzy sąsiednimi miejscowościami przedstawiają się następująco:

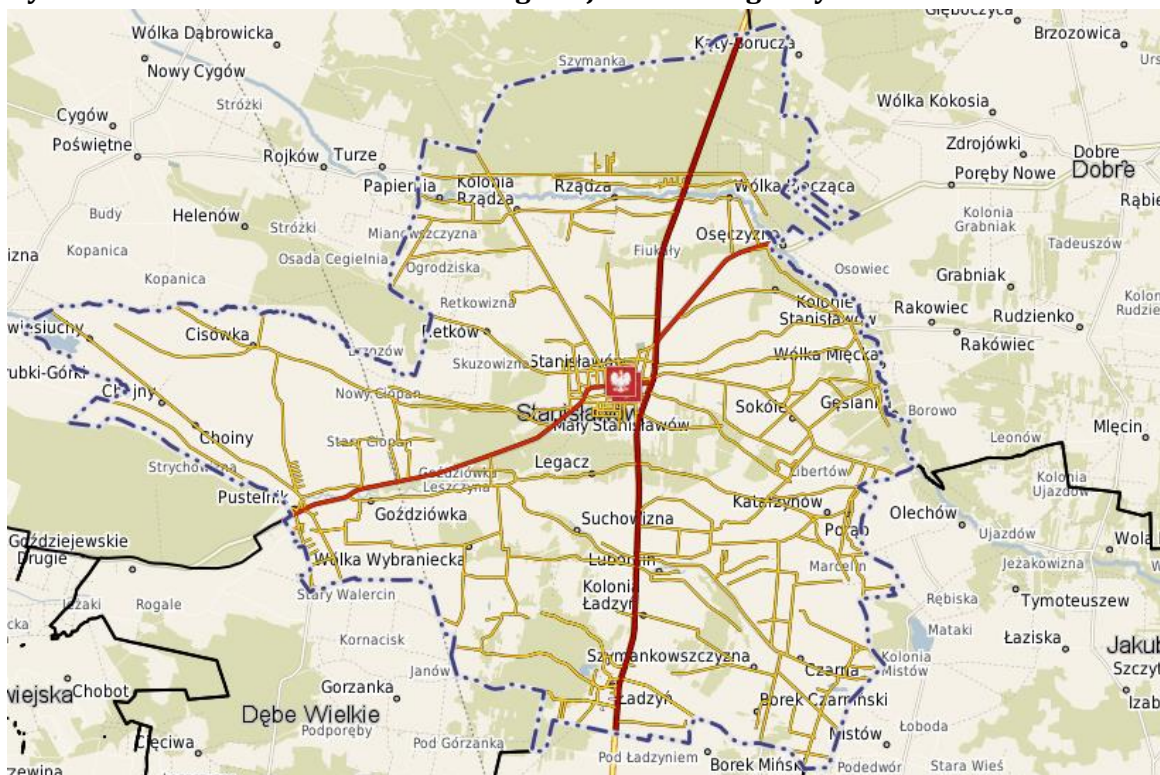
- Stanisławów – Mińsk Mazowiecki: 13 km,
- Ładzyń – Mińsk Mazowiecki: 6 km,

- Zawiesiuchy – Wołomin: 15 km,
- Rządza – Łochów: 25 km.

Przez gminę przebiegają dwa ważne szlaki komunikacyjne przecinające się w miejscowości Stanisławów: droga krajowa nr 50 i droga wojewódzka nr 637. Stanowią one osie rozwoju zarówno dla działalności gospodarczej, jak i inwestycji mieszkaniowych w gminie. Na rozwój gminy wpływa również położona poza jej granicami (w kierunku południowym) autostrada A2. Jest ona częścią europejskiej trasy E30 – ważnego szlaku komunikacyjnego biegnącego z zachodu na wschód. Rozmieszczenie sieci drogowej w gminie Stanisławów pokazano na rys. 12.

Rysunek 17. Rozmieszczenie sieci drogowej na terenie gminy Stanisławów

Źródło: System Informacji Przestrzennej Urząd Gminy Stanisławów - <http://stanislawow.e-mapa.net/>

Dominujące rodzaje zabudowy na terenie gminy to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa oraz letniskowa. Występuje także wkomponowana w nią zabudowa usługowa.

Jak do tej pory w gminie uchwalono tylko trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stanisławów dla części wsi Ładzyń,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Stanisławów dla części wsi Pustelnik,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod stację elektroenergetyczną 400 kV Stanisławów z wprowadzeniami obejmującymi istniejącą linię 220 kV oraz istniejące

i projektowane linie 400 kV dla części wsi: Wólka Czarnińska, Porąb, Stanisławów, gmina Stanisławów.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stanisławów wyznaczono tereny o następującym przeznaczeniu: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy usługowej, tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej, tereny zabudowy letniskowej. Założono, że obszar zabudowy wielorodzinnej nie będzie ulegał powiększeniu, a zabudowa mieszkaniowa będzie koncentrować się głównie w trzech sołectwach: Stanisławów, Pustelnik, Ładzyń. Ponadto zabudowa usługowa ma koncentrować się we wsiach Stanisławów, Pustelnik i niewielkim stopniu Ładzyń, a w pozostałych sołectwach jedynie jako zabudowa uzupełniająca, natomiast zabudowa techniczno – produkcyjna pozostanie skoncentrowana w Stanisławowie, Pustelniku i Retkowie.

Koncentracja zabudowy mieszkaniowej w Stanisławowie, Pustelniku i Ładzyniu wymaga poświęcenia dodatkowych nakładów na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej dla nowych mieszkańców. W chwili obecnej nowe osiedla są często pozbawione jakiegokolwiek infrastruktury, co w szczególności dotyczy osiedla powstającego w Stanisławowie. Wraz z napływem nowych mieszkańców, wzrasta zapotrzebowanie na miejsca o integracyjnym i centrotwórczym charakterze w rozbudowywanych miejscowościach. Tymczasem w Pustelniku, Ładzyniu i Stanisławowie najczęstsze miejsca spotkań mieszkańców (centra wsi Pustelnik i Stanisławów oraz okolica szkoły w Ładzyniu) są bardzo zaniedbane i pozbawione jakiegokolwiek infrastruktury służącej wykorzystaniu czasu wolnego. Często zaśmiecone, sprzyjają koncentracji zjawisk patologicznych.

Sołectwa Ładzyń, Stanisławów i Pustelnik charakteryzują się bardzo niskim udziałem wspólnot wiejskich w ogólnej powierzchni: w Ładzyniu i Stanisławowie nie ma żadnej wspólnoty wiejskiej, a ta znajdująca się w Pustelniku zajmuje powierzchnię 1,1 ha (0,2% powierzchni sołectwa). Analizowane sołectwa są jednak jedynymi w gminie, w których istnieją boiska i parki. Ich łączna powierzchnia 2,4 ha okazuje się jednak za mała dla 6554 mieszkańców gminy. Miejsca te są często zaniedbane i nie spełniają swojej funkcji.

Tabela 27. Powierzchnia wspólnot wiejskich, boisk i parków w gminie i sołectwach: Ładzyń, Pustelnik i Stanisławów w 2015 r.

	Ładzyń	Pustelnik	Stanisławów	gmina
powierzchnia obszaru (ha)	559,8	449,0	1045,0	10629,6
powierzchnia wspólnot wiejskich (ha)	0,0	1,1	0,0	42,9
procentowy udział powierzchni wspólnot wiejskich w powierzchni obszaru	0,0	0,2	0,0	0,4
powierzchnia boisk i parków (ha)	0,4	0,5	1,5	2,4
procentowy udział powierzchni boisk i parków w powierzchni obszaru	0,07	0,12	0,15	0,02

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

W układzie funkcjonalno - przestrzennym miejscowość Stanisławów, siedziby władz gminy, pełni rolę centralną (miejscowość położona centralnie w stosunku do powierzchni całej gminy).

Strukturę administracyjną gminy Stanisławów tworzy 29 sołectw: Borek Czarniński, Choiny, Ciopan, Cisówka, Czarna, Goździówka, Kolonie Stanisławów, Legacz, Lubomin, Ładzyń, Łęka, Mały Stanisławów, Ołdakowizna, Papiernia, Porąb, Prądzewo - Kopaczewo, Pustelnik, Retków, Rządza, Sokółe, Stanisławów, Suchowizna, Szymankowszczyzna, Wólka Czarnińska, Wólka Konstancja, Wólka Pieczęca, Wólka Wybraniecka, Zalesie, Zawiesiuchy.

Historycznie miejscowość Stanisławów posiadała prawa miejskie już od 1523 roku. Splot wydarzeń historycznych (m.in. wojny szwedzkie) sprawił, iż Stanisławów tracił i ponownie odzyskiwał (rok 1677) prawa miejskie. W czasach Królestwa Polskiego pełnił rolę stolicy obwodu, jednakże brak perspektyw rozwoju spowodował w 1866 r. przeniesienie stolicy obwodu stanisławowskiego do Mińska, co wprost skutkowało likwidacją powiatu stanisławowskiego i dalej w roku 1869 r., ostateczną utratą praw miejskich przez Stanisławów. Reforma administracyjna, wprowadzona w 1975 spowodowała likwidację powiatów, w tym właśnie czasie Stanisławów trafił pod władzę administracyjną województwa siedleckiego, a od 1 stycznia 1999 r. Stanisławów znalazł się ponownie w powiecie mińskim, tym razem województwa mazowieckiego.

Poniżej przedstawiono szczegółową przestrzenno – funkcjonalną charakterystykę obszarów wykazujących objawy degradacji.

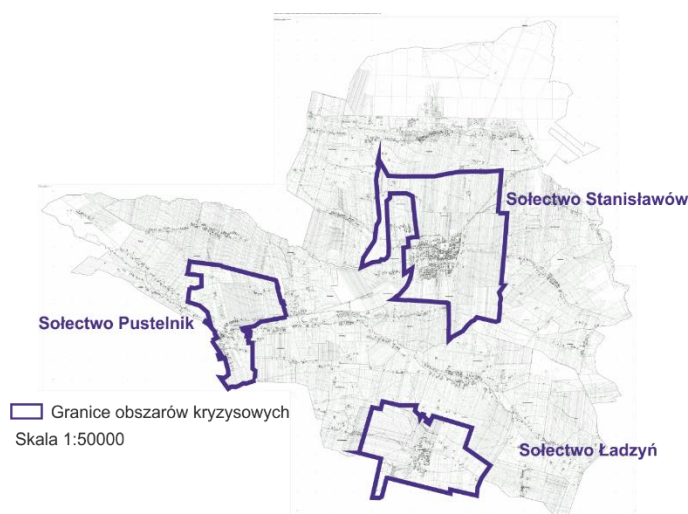
Wnioski dla sfery funkcjonalno – przestrzennej

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stanisławów, zabudowa mieszkaniowa gminy będzie koncentrować się głównie w trzech sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń. Powstawanie nowych osiedli wiąże się koniecznością rozbudowy infrastruktury technicznej i społecznej. Wzrasta zapotrzebowanie na miejsca o integracyjnym i centrotwórczym charakterze.

Objawy stanu kryzysowego w sferze przestrzennej gminy Stanisławów

W toku wcześniejszych prac diagnostycznych wstępnie wyodrębniono w gminie trzy podobszary zdegradowane; są to sołectwa: Stanisławów, Ładzyń i Pustelnik.

Rysunek 18. Obszary stanu kryzysowego w Gminie Stanisławów

Źródło: Opracowanie własne

Charakterystyka szczegółowa obszarów zdegradowanych, wraz z analizą wskaźnikową, została przedstawiona w rozdziale pierwszym niniejszego dokumentu, pn. *Wybór obszaru zdegradowanego*.

Należy jednak dodać, iż nie wszystkie problemy można zauważyć analizując dane zastane czy wynikające z nich wskaźniki. Problemy o charakterze przestrzennym najczęściej bowiem manifestują się bezpośrednio w przestrzeni. Tym samym jednym z elementów diagnozy gminy Stanisławów była także wizja lokalna terenu. Celem wizji lokalnej, przeprowadzonej w metodzie spaceru badawczego, było ocena stanu gminy pod względem zagospodarowania przestrzennego oraz problemów przestrzenno-funkcjonalnych, których opis, wraz z dokumentacją fotograficzną, znalazł się poniżej. Wizja lokalna i jej wynik, podobnie jak analiza danych zastanych i analiza wskaźnikowa, budowała proces delimitacji obszarów rewitalizacji w gminie Stanisławów.

Obszar zdegradowany Stanisławów

Objawy stanu kryzysowego w przestrzeni koncentrują się w dwóch głównych lokalizacjach:

Lokalizacja I – centrum sołectwa Stanisławów.

Obszar z wyraźnymi objawami stanu kryzysu w przestrzeni zlokalizowany jest centralnie w sołectwie Stanisławów. W obszarze tym koncentruje się ruch mieszkańców, nie tylko z miejscowości Stanisławów, ale także pozostałych miejscowości. Zlokalizowane są tutaj obiekty administracji gminy (Urząd Gminy Stanisławów, Komisariat Policji, Gminny Ośrodek Kultury, ośrodek zdrowia, szkoła), obiekty usługowo – handlowe takie jak poczta, sklepy, inne usługi oraz obiekt sakralny - kościół parafialny. To także miejsce lokalizacji przystanków komunikacji zbiorowej (połączenia Stanisławów – Warszawa), a więc miejsce gromadzenia się podróżnych.

Centralną część terenu zajmuje zieleń o charakterze miejskiego skweru z zielenią urządzoną, jednakże o wysokim poziomie zaniedbania. Infrastruktura parkowa na wskazanym terenie - ścieżki pieszne, ławki, kosze na śmieci, oznacza się wysokim poziomem zdegradowania, co wysoce obniża jakość przestrzeni publicznej oraz nie wspiera funkcji centralnych obszaru.

Widoczne objawy stanu kryzysowego obszaru to:

- niedostateczna jakość przestrzeni publicznej,
- niewykorzystany potencjał miejsca, oraz
- niezagospodarowana przestrzeń o potencjale parku miejskiego:
 - brak czytelnie wytyczonych i utwardzonych ciągów pieszno – rowerowych,
 - niska jakość ciągów pieszych utwardzo-

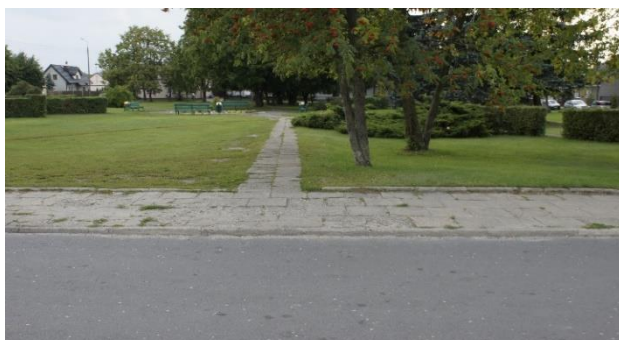
- nych
- zniszczona nawierzchnia,
 - niska jakość małej architektury i oświetlenia,
 - brak stałej toalety publicznej ogólnodostępnej,
 - zaniedbana zieleń o niskim potencjale kompozycyjnym.

Ponadto teren charakteryzuje także:

- zły stan techniczny chodników pieszych,
- brak wytyczonych ciągów rowerowych odseparowanych od ruchu kołowego zwłaszcza tranzytowego,

brak barier wydzielający przestrzeń parkową / wypoczynkową od ciągów ze wzmożonym ruchem kołowym (pasy zieleni, etc.)

W przestrzeni wyraźny jest konflikt przeznaczenia terenu oraz konflikt funkcji terenu:

- brak jasno wytyczonym miejsc parkingowych – kolizja zieleni miejskiej, ciągów pieszych z parkującymi samochodami (konflikt przeznaczenia)

- wytyczone ciągi piesze w kolizji z funkcjonalnością przestrzeni – „wydeptywanie” ścieżek/przejeżdż przez tereny zielone wskazuje na niedostosowanie siatki komunikacji pieszej do potrzeb użytkowników przestrzeni (konflikt funkcji)

- niedostosowanie form zagospodarowania do zakładanej funkcji, skutkujące brakiem właściwego wykorzystania przestrzeni

Lokalizacja II –sołectwo Stanisławów, obszar zajęty przez zabudowę jednorodzinna.

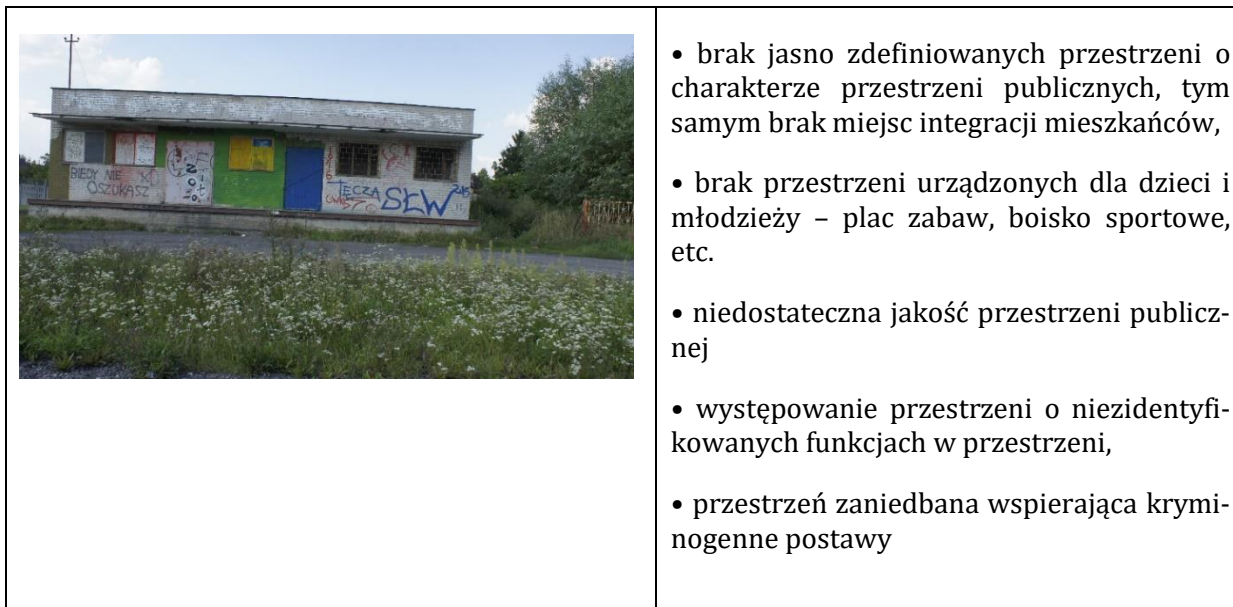
Obszar przeznaczony pod zabudowę jednorodzinna, dość szczelnie wypełnia osiedle nowo budowanych domów właściwie bez żadnej infrastruktury komunalnej (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, etc.) oraz społecznej. Brakuje przestrzeni publicznych zagospodarowanych pozwalających na budowę relacji sąsiedzkich, spędzanie czasu wolnego, zabawy dla dzieci. Po mimo intensywnej zabudowy mieszkaniowej na terenie znajdują się niezagospodarowane obszary które mogłyby stanowić podstawę dla stworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej. Obecnie jednak zajęte są one przez zieleń nieurządzoną lub pustostany.

Widoczne objawy stanu kryzysowego obszaru to:

- brak wytyczonych/wydzielonych ciągów komunikacyjnych (komunikacja kołowa, ale także piesza, rowerowa) co wydatnie obniża bezpieczeństwo obszaru,

- problemy bezpieczeństwa w poruszaniu się pieszo – brak chodników,

- brak jasno zdefiniowanych przestrzeni o charakterze przestrzeni publicznych, tym samym brak miejsc integracji mieszkańców,
- brak przestrzeni urządzonych dla dzieci i młodzieży – plac zabaw, boisko sportowe, etc.
- niedostateczna jakość przestrzeni publicznej
- występowanie przestrzeni o niezidentyfikowanych funkcjach w przestrzeni,
- przestrzeń zaniedbana wspierająca kryminalne postawy

Obszar zdegradowany Ładzyń

Lokalizacja III – obszar sołectwa Ładzyń

Ładzyń położony jest 6 km na południe od Stanisławowa, pomiędzy drogą krajową nr 50 a kompleksem leśnym. Rolę centrową pełni szkoła podstawowa, która zapewnia świadczenie usług edukacyjnych dla sołectwa Ładzyń, ale także sołectw sąsiednich. Wokół tejże szkoły koncentruje się życie mieszkańców całego sołectwa. Teren szkoły oraz bezpośrednio mu przyległy obszar, pełni rolę przestrzeni publicznej dla mieszkańców. Przestrzeń ta jednak jest o bardzo niskiej jakości i nie spełnia funkcji jaka jest oczekiwania przez mieszkańców.

Widoczne objawy stanu kryzysowego obszaru to:

- brak elementów identyfikujących centrum miejscowości,
- niezdefiniowana przestrzeń przed obiektem i terenem bezpośrednio przyległym do szkoły podstawowej,
- niska jakość ciągów pieszych - zdegradowana nawierzchnia,

- zieleń wymagająca urządzenia,
- brak elementów małej architektury – ławki, kosze na śmieci, zieleń urzędowa/kwiaty, nasadzenia zielone, itp.
- stwarzający niebezpieczeństwo teren wokół basenu przeciwpożarowego
- w złym stanie technicznym budynek remizy OSP

Obszar zdegradowany Pustelnik

Lokalizacja IV – obszar sołectwo Pustelnik

Miejscowość Pustelnik położona jest na zachód od Stanisławowa przy drodze nr 631 łączącej Stanisławów z Warszawą. Droga nr 631 przebiega przez centrum miejscowości generując szereg uciążliwości dla życia mieszkańców: zagrożenia wynikające z ruchu kołowego – bardzo duży hałas, duże natężenie spalin / zanieczyszczenia środowiska naturalnego, zagrożenie wypadkami komunikacyjnymi. Przestrzeń publiczna nieurządzona, wymagająca zagospodarowania, zlokalizowane są w centrum miejscowości, w sąsiedztwie drogi nr 631. Centralną część miejscowości zajmuje kościół parafialny z przyległym, otwartym terenem zielonym (forma skweru z zielenią nieurządzoną) oraz remiza Ochotniczej Straży Pożarnej z rozległym nieutwardzonym placem. W pobliżu znajdują się także obiekty handlowo – usługowe: sklepy, apteka. Przestrzeń centralna miejscowości jest zaniedbana – brak chodników, parkingów dla samochodów, stojaków na rowery, ławek, koszy na śmieci, stosownego oświetlenia. Teren, jak i obiekty usługowo – handlowe, pozbawione są udogodnień dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Widoczne są także oznaki zaniedbania w postaci wyrzuconych śmieci (w tym nawet śmieci budowlane) oraz puszek po piwie i butelek, świadczących o nadużywaniu alkoholu w przestrzeni publicznej, ale także (w obecnym stanie) o niskiej wartości przestrzeni dla mieszkańców.

Widoczne objawy stanu kryzysowego obszaru to:

- problemy bezpieczeństwa w poruszaniu się pieszo – brak chodników przy jezdni;
- niedostateczna jakość przestrzeni publicznej,
- brak wyraźnie zdefiniowanego centrum;
- brak miejsca integracji społecznej dla różnych grup wiekowych

- niedostosowanie form zagospodarowania do zakładanej funkcji, skutkujące brakiem właściwego wykorzystania przestrzeni,
- zieleń zaniedbana, nieurządzona – posiadająca jednak potencjał do wykorzystania jako element wspierający przestrzeń publiczną,

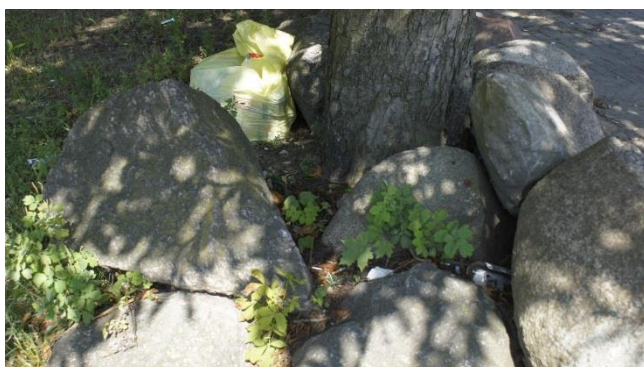
- niedostateczna jakość przestrzeni publicznych – zła jakość nawierzchni dróg, placów i parkingów,
- zniszczone chodniki nie spełniające funkcji bezpiecznych ciągów pieszych,
- brak ciągłości chodników, przyczyniająca się do wzrostu niebezpieczeństwa na drodze,
- bariery architektoniczne dla osób

z ograniczoną sprawnością

- zaśmiecenie, nieład, zaniedbanie – przestrzeń nieestetyczna, o charakterze tzw. „przestrzeni niczyjej”, generująca zachowania patologiczne

4.5. Sfera techniczna

Bardzo istotnym aspektem wywierającym wpływ na rozwój gminy jest dostęp i jakość infrastruktury technicznej. Zalicza się do niej sieci przesyłowe, urządzenia, trakty komunikacyjne i zasoby mieszkaniowe. Infrastruktura determinuje nie tylko jakość życia mieszkańców, ale również atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Gmina Stanisławów posiada dobre połączenia komunikacyjne z Warszawą i sąsiednimi miejscowościami. Bliskość stolicy oznacza zarazem bliskość największego w regionie rynku pracy. Pomimo korzystnego położenia, przyrost inwestycji mieszkaniowych w gminie jest niższy od oczekiwanego. Niemniej jednak, wzrasta liczba budynków mieszkalnych i mieszkań oraz ich powierzchnia użytkowa (tab. 14). Na przestrzeni lat 2011 – 2014 liczba budynków mieszkalnych w gminie wzrosła o 1,8%, mieszkań o 2,1%, a powierzchnia użytkowa

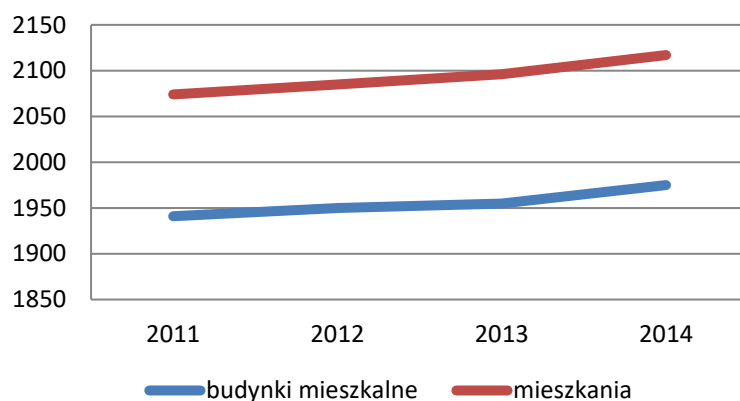
mieszkań o 3,5%. Wzrost ten jest systematyczny i mniej więcej równomiernie rozłożony w kolejnych latach (rys.12).

Tabela 28. Budynki mieszkalne, mieszkania i powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Stanisławów w latach 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
budynki mieszkalne	1941	1950	1955	1975
mieszkania	2074	2085	2096	2117
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	164714	166031	167496	170435

Źródło: BDL GUS

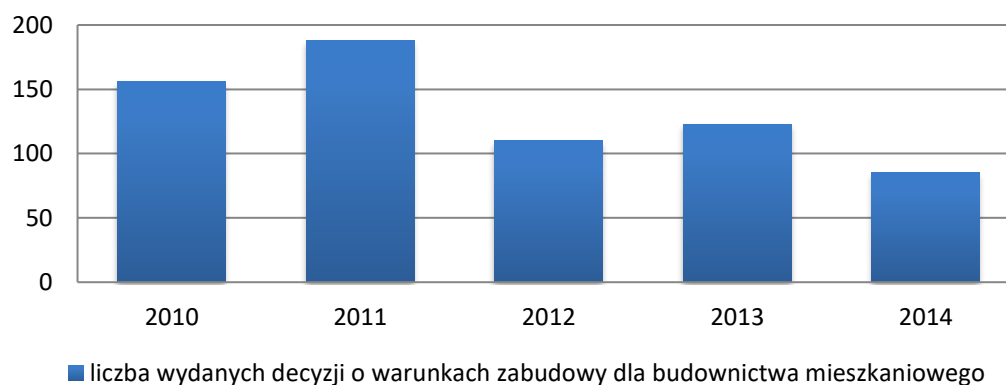
Rys. 19. Wzrost liczby budynków mieszkalnych i mieszkań w gminie Stanisławów (2011 – 2014)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Niepokojący jest fakt, że w ostatnich latach maleje liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych w gminie Stanisławów (rys. 29).

Rysunek 29. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych w gminie Stanisławów w latach 2010 - 2014

Źródło: BDL GUS

Malejąca liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych może świadczyć o zmniejszającym się zainteresowaniu gminą jako miejscem wartym osiedlenia. Spadek aktywności inwestycyjnej w mieszkalnictwie w gminie ma odzwierciedlenie w malejącym saldzie migracji. Jest to z kolei zjawisko bardzo niekorzystne i negatywnie wpływające na dalszy rozwój gminy. Zaistniała sytuacja może wiązać się z przedstawieniem przez pozostałe podwarszawskie gminy lepszych ofert inwestycyjnych. Dla potencjalnych przyszłych mieszkańców w znacznej mierze zniechęcający jest też niedostateczny poziom infrastruktury społecznej, drogowej i technicznej (w szczególności braki w infrastrukturze kanalizacyjnej oraz niska jakość dróg). Nowe osiedla często w ogóle nie zostają wyposażone w infrastrukturę, czego najlepszym przykładem jest osiedle w Stanisławowie. Bez zdecydowanych działań w tym zakresie gminie grozi utrzymanie, a nawet pogłębienie negatywnej tendencji.

W 2015 r. zaledwie 29% gospodarstw domowych w gminie posiadało podłączenie do kanalizacji sanitarnej, w tym 100% gospodarstw ze Stanisławowa Małego i 94% ze Stanisławowa. W pozostałych sołectwach gospodarstwa domowe w ogóle nie mają dostępu do kanalizacji. Jest to ogromna bariera rozwoju, zwłaszcza dla sołectw posiadających największe szanse na rozwój budownictwa mieszkaniowego, jak Pustelnik i Ładzyń. Brak kanalizacji jest często podstawowym powodem, dla którego sołectwa te przegrywają konkurencję z miejscowościami z sąsiednich gmin. Na niekorzyść rozwoju gminy wpływa również brak sieci gazowej poza miejscowościami Stanisławów i Mały Stanisławów (w miejscowościach tych pierwsze podłączenia nastąpiły w 2016 r).

Szczegółowe zestawienie danych dotyczących infrastruktury technicznej i drogowej w sołectwach Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń przedstawiono w tab. 15.

Tabela 30. Infrastruktura techniczna w gminie i trzech sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń w 2015 r.

	Ładzyń	Pustelnik	Stanisławów	gmina
liczba gospodarstw domowych	150	180	670	2265
liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej	169 (wraz z domkami letniskowymi)	178	670	2648 (po doliczeniu kilkuset domków letniskowych)
% gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej	0	98,9	100	-
liczba gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji sanitarnej (szacunek na podstawie przyłączy wodociągowych)	0	0	630	660
% gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji sanitarnej	0	0	94	29
liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci gazowej	0	0	0	0
roczna liczba awarii sieci wodociągowej	0	3	8	29
długość sieci drogowej (km)	11,5	16,9	26,6	205,8

długość sieci drogowej wymagająca napraw (km)	9	11	17,9	151,7
% długości sieci drogowej wymagającej napraw w całkowitej długości sieci drogowej	78,3	65,0	67,3	73,7
długość sieci drogowej wyposażonej w oświetlenie nocne (km)	1,6	5,1	23	64,2
% długości sieci drogowej wyposażonej w oświetlenie nocne w całkowitej długości sieci drogowej	13,9	30,2	86,5	31,2

Źródło: Urząd Gminy Stanisławów

Na 205,8 km sieci drogowej w gminie aż 151,7 km (73,7%) wymaga napraw (w Ładzyniu 78,3%, w Pustelniku 65%, w Stanisławowie 67,3%). W sołectwie Stanisławów najniższą jakość dróg odnotowano w części Stanisławów 2, gdzie aż 82,9% długości dróg wymaga napraw (w Stanisławów 1 – 44,2% długości dróg, w Stanisławów 3 – 70,4%, w Stanisławów 4 – 66,7%). Zaledwie 31,2% całkowitej długości sieci drogowej w gminie wyposażone jest w oświetlenie nocne. Najlepiej pod tym względem wypada Stanisławów (86,5%), w Ładzyniu jednak zaledwie 13,9% długości sieci drogowej zawiera wyposażenie nocne, a w Pustelniku 30,2%. Przedstawione dane nie obrazują w pełni sytuacji, jeśli nie uwzględni się specyfiki dróg przebiegających przez gminę.

Najważniejsze szlaki komunikacyjne biegnące przez gminę Stanisławów to droga krajowa nr 50 oraz droga wojewódzka nr 637. Z jednej strony stanowią one osie rozwoju, lecz z drugiej strony powodują liczne uciążliwości dla mieszkańców i negatywnie oddziałują na środowisko, co zostanie dokładniej omówione w kolejnym rozdziale. W skład sieci dróg powiatowych na terenie gminy wchodzi pięć dróg o łącznej długości ok. 29,66 km. Część dróg powiatowych wymaga poszerzenia, modernizacji nawierzchni, zwiększenia nośności. Drogi gminne uzupełniają siatkę układu drogowego. Obsługują przede wszystkim zabudowę rozproszoną, łączą poszczególne sołectwa, stanowią komunikację wewnątrz miejscowości, umożliwiają dojazd do użytków rolnych. Gęstość sieci drogowej jest wystarczająca, ale aż 73,3% wszystkich dróg w gminie wymaga remontu. Dotyczy to szczególności dróg gminnych. Część z nich to nadal drogi gruntowe. Większość dróg utwardzonych charakteryzuje się złą jakością nawierzchni, brakiem chodników, złym stanem poboczy, niską nośnością, brakiem odwodnienia, niewystarczającym wyposażeniem nocnym i niskim poziomem oznakowania. Zły stan dróg hamuje aktywność inwestycyjną, głównie w zakresie zabudowy mieszkaniowej. Sytuacja ta dotyczy większości sołectw w gminie, a w szczególności Stanisławowa, Ładzynia i Pustelnika.

Wnioski dla sfery technicznej

- Pomimo korzystnego położenia gminy, przyrost inwestycji mieszkaniowych jest niższy od oczekiwanego, a liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych w ostatnich latach zmniejsza się. Stanisławów przegrywa konkurencję z innymi podwarszawskimi gminami, co spowodowane jest m.in. niewystarczającym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną oraz złym stanem dróg. Fakty te przemawiają za koniecznością podjęcia działań rewitalizacyjnych.
- Brak kanalizacji hamuje rozwój inwestycji mieszkaniowych, zwłaszcza w Pustelniku i Ładzyniu. Na niekorzyść rozwoju gminy wpływa również brak sieci gazowej poza miej-

scowościami Stanisławów i Mały Stanisławów. Z tego względu konieczne wydaje się podjęcie działań rewitalizacyjnych w zakresie poprawy jakości i dostępności do infrastruktury technicznej.

- Aż 73,7% długości dróg w gminie wymaga napraw (w Ładzyniu 78,3%, w Pustelniku 65%, w Stanisławowie 67,3%). Dotyczy to w szczególności dróg gminnych, które często charakteryzują się złą jakością nawierzchni, brakiem chodników, złym stanem poboczy, niską nośnością, brakiem odwodnienia, niskim poziomem oznakowania. Zaledwie 13,9% dróg w Ładzyniu i 30,2% w Pustelniku posiada wyposażenie w oświetlenie nocne. Ponieważ zły stan dróg hamuje rozwój sołectwa, konieczne jest podjęcie działań naprawczych w tym zakresie.

4.6. Sfera środowiskowa

Atrakcyjność przyrodnicza obszaru wpływa na zainteresowanie potencjalnych inwestorów i przyszłych mieszkańców. Z kolei zły stan środowiska i związane z tym uciążliwości mogą hamować rozwój obszarów, w związku z tym istotnym elementem diagnozy jest również rozpoznanie sytuacji środowiskowej.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania fizycznogeograficzne, gmina Stanisławów leży na styku dwóch mezoregionów: Równiny Wołomińskiej (zachodnia część gminy) oraz Wysoczyzny Kałużyńskiej (wschodnia część gminy). Pod względem morfologicznym część środkowa i południowo – wschodnia położona jest na zdenudownej wysoczyźnie morenowej, zaś część północno – zachodnia na poglacialnej równinie denudacyjnej stożka napływowego.

Gmina Stanisławów charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem walorów przyrodniczych. Wiąże się to z jednorodnym i raczej monotonnym charakterem środowiska naturalnego. W przestrzeni geograficznej wyróżnia się dwa zwarte kompleksy leśne: w północnej części gminy oraz ciągnący się względnie równoleżnikowo w jej centralnej części. System przyrodniczy na południu gminy jest ubogi. Wiąże się to przede wszystkim z występowaniem żyzniejszych gleb niż w pozostałych częściach gminy, w związku z czym tutaj rozwinęło się rolnictwo.

Powierzchnia gruntów leśnych w 2014 r. wynosiła w gminie 3066,59 ha, czyli o ok. 15 ha mniej niż w roku 2010. Grunty leśne publiczne skarbu państwa stanowią ok. 44% ogólnej powierzchni gruntów leśnych. Wskaźnik lesistości wynosi 28,4% i jest znacznie wyższy niż w powiecie (ok. 21,1%). Ma to znaczny wpływ na możliwości zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy znajduje się jeden obszar chroniony zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody. Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) w ramach sieci Natura 2000: Torfowiska Czernik. Zajmuje powierzchnię 53,8 ha. Znajduje się w zwartym kompleksie leśnym zwanym Czernikiem, położonym w północnej części gminy. Obszar obejmuje dwie bezodpływowe zatorfione niecki, z których jedna położona jest w granicach gminy Stanisławów. Inną prawną formą ochrony przyrody na terenie gminy są pomniki przyrody: dwa dęby i jedna topola biała.

Na terenie gminy Stanisławów nie ma udokumentowanych złóż kopalin. Na małą skalę eksploatuje się piaski wydymowe.

Całą powierzchnię gminy rozcinają doliny dwóch niedużych rzek: Rządzy i Czarnej Strugi. Dolinki dopływów słabo odznaczają się w terenie. Rzeki charakteryzują się niskim poziomem prze-

plywów. Nie wywierają większego wpływu na strukturę przyrodniczą okolicy. W zagłębieniach terenu występują małe zbiorniki, torfowiska i bagna. Na przestrzeni ostatnich lat liczba zbiorników wodnych w gminie znacznie się zmniejszyła, czego powodem są prace melioracyjne. Wśród sztucznych zbiorników wodnych można wyróżnić zbiorniki zasobowe na potrzeby poszczególnych gospodarstw domowych oraz stawy rybne. Największe znaczenie odgrywa kompleks stawów we wsi Zawiesiuchy na rzece Czarnej.

Potencjał ekologiczny rzeki Rządza u ujścia do Zalewu Zegrzyńskiego zaklasyfikowano w 2013 r. jako umiarkowany, natomiast stan ogólny jako zły. Podobnie potencjał ekologiczny rzeki Czarna przy ujściu do Kanału Żerańskiego został zaklasyfikowany jako umiarkowany, a stan ogólny jako zły¹.

Zgodnie z analizą przeprowadzoną na potrzeby Strategii rozwoju Gminy Stanisławów na lata 2015 – 2025, co najmniej 300 – 320 m³ ścieków w czasie każdej doby w gminie Stanisławów nie trafia do oczyszczalni (zużycie wody z sieci wodociągowej wynosi bowiem ok. 28 m³/mieszkańca/rok, podczas gdy do oczyszczalni w Stanisławowie trafia ok. 140 m³/dobę ścieków). Jest dalece prawdopodobne, iż znaczna część ścieków odprowadzana jest do innych oczyszczalni. Niemniej jednak nie ma pewności, ile m³ każdej doby trafia do wód i gruntu. Sytuacja ta stanowi poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego w gminie. Nierozwiązane problemy związane z odbiorem i oczyszczaniem ścieków w znacznej mierze wynikają z faktu, że jak do tej pory do sieci kanalizacyjnej w gminie podłączonych jest zaledwie 29% gospodarstw domowych.

Duży wpływ na środowisko przyrodnicze gminy wywierają dwa główne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 50 oraz droga wojewódzka nr 637. Według danych Generalnego Pomiaru Ruchu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z 2015 r. średnie dobowe natężenie ruchu samochodowego na drodze krajowej nr 50 na odcinku Stanisławów – Mińsk Mazowiecki wynosiło 8885 poj./dobę, w tym 3405 samochodów ciężarowych, co stanowi aż 38%. (tab. 30 i 31). Warto zauważyć, że natężenie ruchu wzrosło w porównaniu z rokiem 2010, kiedy to wynosiło 8483 poj./dobę. Natężenie ruchu zmniejszyło się natomiast na odcinku Stanisławów – Jadów z 7338 poj./dobę do 6367 poj./dobę oraz w samym Stanisławowie – z 12827 poj./dobę do 10589 poj./dobę. Niemniej jednak jest to nadal bardzo wysokie natężenie, a udział samochodów ciężarowych wzrósł na wszystkich badanych odcinkach, pomiędzy Stanisławowem a Jadowem aż do 46%, a w samym Stanisławowie do 31%. Ponieważ droga nr 50 jest południową obwodnicą Warszawy, na którą obowiązkowo wyprowadzany jest ruch samochodów ciężarowych, to należy się spodziewać, że w kolejnych latach natężenie to jeszcze wzrośnie. Przedstawiona sytuacja jest powodem bardzo wysokiej uciążliwości drogi i narastania zagrożeń dla zdrowia i życia mieszkańców.

¹ Raport stanu. Analiza gminy Stanisławów. Analiza SWOT/TOWS. Załącznik nr 1 do Strategii rozwoju Gminy Stanisławów na lata 2015 – 20125.

Tabela 31. Natężenie ruchu samochodowego na drodze krajowej nr 50 w 2010 r.

Odcinek drogi	średnie dobowe natężenie ruchu (poj/dobę)	samochody ciężarowe (poj/dobę)	udział samochodów ciężarowych (%)
Mińsk Mazowiecki-Stanisławów	8483	3029	36
Stanisławów (przejście)	12627	3185	25
Stanisławów-Jadów	7338	2934	40

Źródło:

http://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/g/GENERALNY_POMIAR_RUCHU_2010/0.1.1.4_SDR_w_pkt_pomiarowych_w_2010_roku.pdf

Tabela 32. Natężenie ruchu samochodowego na drodze krajowej nr 50 w 2015 r.

Odcinek drogi	średnie dobowe natężenie ruchu (poj/dobę)	samochody ciężarowe (poj/dobę)	udział samochodów ciężarowych (%)
Mińsk Mazowiecki-Stanisławów	8885	3405	38
Stanisławów (przejście)	10589	3323	31
Stanisławów-Jadów	6367	2894	45

Źródło:

http://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/g/GENERALNY_POMIAR_RUCHU_2010/0.1.1.4_SDR_w_pkt_pomiarowych_w_2010_roku.pdf

Drugą bardzo ważną dla gminy arterią komunikacyjną jest droga wojewódzka nr 637. Stanowi ona dogodne połączenie pomiędzy wschodnią częścią aglomeracji warszawskiej a południowym Podlasiem. Ma duże znaczenie turystyczne. Natężenie ruchu waha się tu w granicach 4 – 10 tys. poj./dobę, a najwyższe jest w dni wolne od pracy. Jest to druga droga w gminie, która wywołuje duże uciążliwości dla mieszkańców. Skarżą się oni na hałas i zanieczyszczenie powietrza.

Również w badaniach sondażowych infrastruktura komunikacyjna i stwarzane przez nią problemy były wskazywane przez mieszkańców jako ważne. Głównym problemem technicznym na tym obszarze okazał się zaś brak infrastruktury publicznej, a także niska estetyka przestrzeni publicznych i brak placów zabaw, miejsc rekreacji. Duża grupa ankietowanych wskazała także zły stan dróg w sołectwach. Młodzi uważają, że negatywnym zjawiskiem jest też brak ścieżek rowerowych i słaba komunikacja. Pozostałe odpowiedzi uzyskały poniżej 15%.

Tabela 33. Główne problemy techniczne w Pustelniku – wyniki badania ankietowego

Problem techniczny	% odpowiedzi respondentów którzy wskazywali Pustelnik
Stan dróg i chodników	63,1
Niska estetyka przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miejscowości	58,5
Brak, placów zabaw, miejsc rekreacji	45

Zanieczyszczenie środowiska	43
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych	42,5
Brak terenów zielonych i spacerowych	36
Zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej	33
Brak ścieżek rowerowych	28
Zły stan techniczny budynków	25
Brak infrastruktury technicznej (np. instalacja c.o., wod.-kan., gaz)	23
Słaba komunikacja	19
Małe zasoby mieszkaniowe	14
Zdewastowane i opuszczone tereny	12
Stan zabytków	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Tabela 34. Główne problemy techniczne w Ładzyniu – wyniki badania ankietowego

Problem techniczny	% odpowiedzi respondentów którzy wskazali Ładzyń
Stan dróg i chodników gaz)	45,1
Niska estetyka przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miejscowości	43
Brak placów zabaw, miejsc rekreacji	33,3
Zanieczyszczenie środowiska	32,5
Brak ścieżek rowerowych	31
Słaba komunikacja	27,6
Brak infrastruktury technicznej (np. instalacja c.o., wod.-kan.,	14,3
Zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej	14
Zdewastowane i opuszczone tereny	3,1
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych	3,1
Małe zasoby mieszkaniowe	2
Zły stan zabytków	1,3
Brak terenów zielonych i spacerowych	0,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Kolejnym obszarem, na którym występuje duża koncentracja negatywnych zjawisk, jest Stanisławów 1. Ponad 70 % ankietowanych, którzy wskazali ten obszar, odpowiedziało, że głównymi problemami technicznymi są natomiast złe stany chodników i dróg oraz niska estetyka przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miejscowości, brak placów zabaw, miejsc rekreacji. Dużym problemem jest też zanieczyszczenie środowiska, zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej oraz brak ścieżek rowerowych. Te trzy problemy zostały wskazane przez ponad 40% ankietowanych, którzy wybrali Stanisławów 1.

Tabela 35. Główne problemy techniczne w Stanisławowie 1 – wyniki badania ankietowego

Problem techniczny	% odpowiedzi respondentów którzy wskazali Stanisławów 1
Stan dróg i chodników	70,2
Niska estetyka przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miejscowości	70,1
Brak, placów zabaw, miejsc rekreacji	58
Zanieczyszczenie środowiska	44,2
Zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej	43
Brak ścieżek rowerowych	40,2
Słaba komunikacja	30,1
Brak infrastruktury technicznej (np. instalacja c.o., wod.-kan., gaz)	29
Zdewastowane i opuszczone tereny	15,3
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych	14,1
Zły stan zabytków	12
Małe zasoby mieszkaniowe	5,3
Brak terenów zielonych i spacerowych	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

W Stanisławowie 3 głównym problemem technicznym okazał się zaś brak infrastruktury publicznej, brak placów zabaw i miejsc rekreacji, zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, zdewastowane i opuszczone tereny oraz zły stan dróg i chodników. Duża grupa ankietowanych wskazała także zły stan dróg w miejscowości.

Tabela 36. Główne problemy techniczne w Stanisławowie 3 – wyniki badania ankietowego

Problem techniczny	% odpowiedzi respondentów którzy wskazali Stanisławów 3
Brak infrastruktury technicznej (np. instalacja c.o., wod.-kan., gaz)	53,1
Brak placów zabaw, miejsc rekreacji	42,7
Zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej	34,6
Zdewastowane i opuszczone tereny	30,7
Stan dróg i chodników	26,3
Słaba komunikacja	19
Zanieczyszczenie środowiska	17,2
Niska estetyka przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miejscowości	16
Brak ścieżek rowerowych	15,2
Brak terenów zielonych i spacerowych	3
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych	1,1
Małe zasoby mieszkaniowe	0
Zły stan zabytków	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów

Wnioski dla sfery środowiskowej

- Główne problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska w gminie Stanisławów wiążą się z przebiegiem dwóch ruchliwych ulic: drogi krajowej nr 50 i drogi wojewódzkiej nr 637. Mieszkańcy skarżą się na dużą uciążliwość tych dróg. Wiąże się ona przede wszystkim z hałasem oraz narastającym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi.
- Ponadto, w związku z bardzo niskim poziomem skanalizowania gminy, istnieje uzasadniona obawa, iż część ścieków trafia bez oczyszczenia bezpośrednio do wód i gleby. Sytuacja ta wymaga zdecydowanych działań, gdyż stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi.

W ankiecie sondażowej mieszkańcy oceniali także sferę infrastrukturalną obejmującą obszar środowiska, infrastruktury komunalnej oraz problemy przestrzenne. Dla sołectwa Pustelnik najważniejsze problemy to zły stan chodników i dróg, a także niską estetykę przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miejscowości, brak miejsc rekreacji, terenów zielonych i spacerowych. Osoby starsze wskazały również zły stan budynków użyteczności publicznej, a także brak miejsc parkingowych.

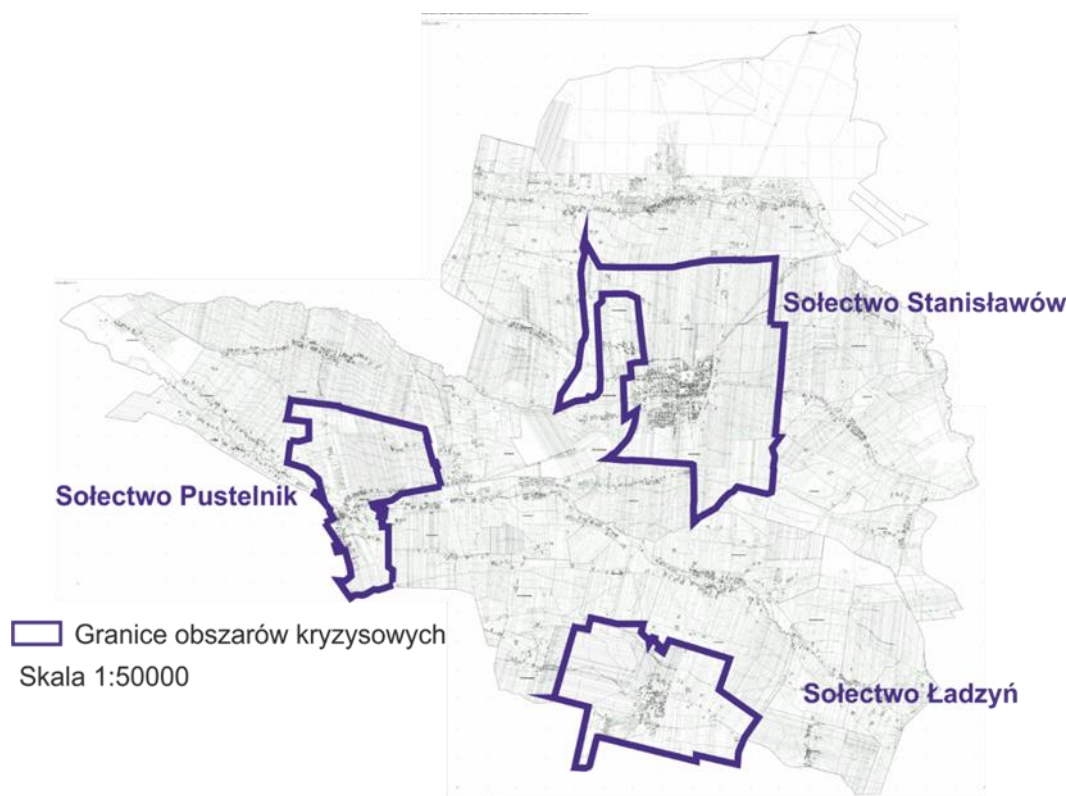
4.7. Wybór obszaru rewitalizacji

Przeprowadzona analiza wykazała, że gmina Stanisławów posiada bogaty potencjał rozwojowy. Korzystne położenie gminy może stanowić atrakcyjną ofertę dla nowych inwestycji, ale i miejsce do osiedlania się i zakładania rodziny. Przyrost rzeczywisty w gminie jest dodatni, co wynika nie tylko z dodatniego przyrostu naturalnego, ale również z dodatniego salda migracji. Niestety przyrost liczby mieszkańców gminy z roku na rok staje się coraz mniejszy. Pomimo wzrastającej ogółem liczby mieszkań i budynków mieszkalnych, liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej również w ostatnich latach maleje. Te negatywne tendencje prawdopodobnie zostaną utrzymane, jeżeli gmina nie poprawi swojej konkurencyjności, dla której zagrożeniem są narastające w gminie zjawiska kryzysowe. Dotyczy to w szczególności trzech z czterech najludniejszych sołectw: Stanisławowa, Pustelnika i Ładzynia. Oprócz koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (o których świadczą dane liczbowe i opinie mieszkańców), zaobserwowano w nich następujące problemy ze sfery technicznej, środowiskowej i funkcjonalno – przestrzennej, hamujące szanse rozwojowe:

- Zły stan infrastruktury drogowej w sołectwach Ładzyni, Pustelnik i Stanisławów, gdzie odpowiednio 78,3%, 65% oraz 67,3% długości dróg wymaga naprawy. Dotyczy to w szczególności dróg gminnych, które często charakteryzują się złą jakością nawierzchni, brakiem chodników, złym stanem poboczy, niską nośnością, brakiem odwodnienia, niskim poziomem oznakowania. Zaledwie 13,9% dróg w Ładzyniu i 30,2% w Pustelniku posiada wyposażenie w oświetlenie nocne.
- Brak kanalizacji w Pustelniku i Stanisławowie hamuje rozwój inwestycji mieszkaniowych. Ponadto istnieje uzasadniona obawa, iż część ścieków trafia bez oczyszczenia bezpośrednio do wód i gleby, co stanowi poważne zagrożenie dla stanu środowiska naturalnego oraz zdrowia ludzi.
- Zanieczyszczenie powietrza, hałas i inne uciążliwości związane z przebiegiem drogi krajowej nr 50 i drogi wojewódzkiej nr 637.

- Brak wyraźnie zidentyfikowanych centrów sołectw, przestrzeni publicznych będących miejscami integracji społecznej, co jest niezwykle istotne z punktu widzenia małych, lokalnych środowisk społecznych.
- Bariery architektoniczne występujące w przestrzeniach, pogłębiające wykluczenie społeczne grup seniorów oraz osób niepełnosprawnych.

Rysunek 21. **Obszary zdegradowane w Gminie Stanisławów**

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawione powyżej fakty potwierdzają, iż sołectwa Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń powinny zostać objęte działaniami rewitalizacyjnymi, z uwagi na obserwowane na ich terenie objawy stanu kryzysowego zarówno w wymiarze społecznym, technicznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym jak i środowiskowym). Z drugiej strony, sołectwa te odgrywają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji za obszar rewitalizacji można uznać całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcyjnych lub technicznych. Ponadto warunkiem koniecznym za uznanie przestrzeni jako obszaru rewitalizacji jest jego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Wyznaczając obszary rewitalizacji dla wskazanych obszarów zdegradowanych, kierowano się:

- opiniami mieszkańców wyrażonymi podczas warsztatów strategicznych, podczas których mieszkańcy, każdego z obszaru zdegradowanego wskazywali na konieczność podjęcia konkretnych działań w zakresie usunięcia barier rozwojowych;

- wynikami badań sondażowych;
- piniemi wyrażonymi podczas wywiadów indywidualnych z liderami, podczas których wytypowano obszary istotne dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy;
- uwzględnieniem struktury funkcjonalno-przestrzennej obszary zdegradowanego i wyborem obszary z pominięciem terenów wykorzystywanych do produkcji rolniczej i leśnej w sołectwi Stanisławów;
- obserwacjami poczynionymi podczas wizji lokalnych obszarów zdegradowanych;
- opiniami mieszkańców podczas spacerów badawczych;
- uwarunkowaniami metodologicznymi, pozwalającymi na efektywne (w tym niekosztowne) badania wskaźników społeczno-gospodarczych w procesie wdrażania i monitorowania programu.

W wyniku diagnozy wskaźnikowej oraz wskazanych powyżej uwarunkowań wyznaczono następujące obszary rewitalizacji:

1. Obszar rewitalizacji Ładzyń.
2. Obszar rewitalizacji Pustelnik.

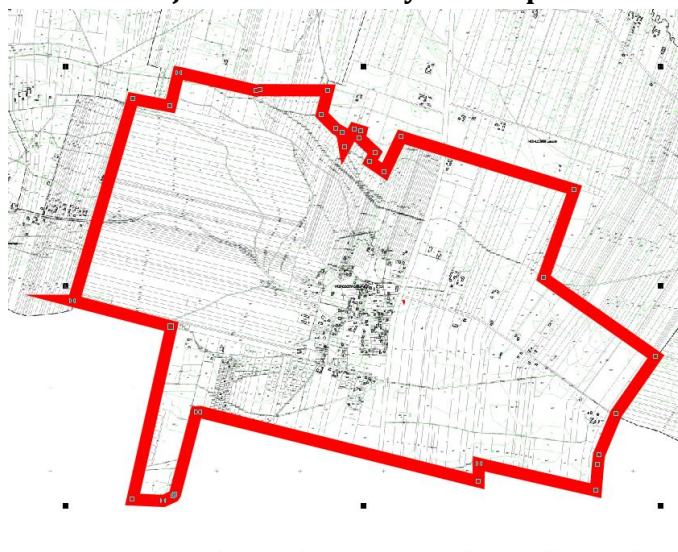
Natomiast w sołectwie Stanisławów wyodrębniono dwa podobszary:

3. Podobszar rewitalizacji Stanisławów Centrum.
4. Podobszar rewitalizacji Stanisławów Południe.

Poniżej przedstawiono mapy obszarów i podobszarów rewitalizacji.

Każdy z wyznaczonych obszarów i podobszarów rewitalizacji stanowi zwartą strukturę funkcjonalną – przestrzenną.

Rysunek 22. Obszar rewitalizacji - sołectwo Ładzyń na mapie w skali 1:5000

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji Sołectwo Ładzyń pokrywa się w całości ze delimitowanym obszarem zdegradowowanym tzn. obejmuje obszar całego sołectwa.

Rysunek 23. Obszar rewitalizacji - sołectwo Pustelnik na mapie w skali 1:5000

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji Sołectwo Pustelnik pokrywa się w całości ze delimitowanym obszarem zdegradowowanym tzn. obejmuje obszar całego sołectwa.

Rysunek 24. Podobszar rewitalizacji - sołectwo Stanisławów Centrum na mapie w skali 1:5000

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji - Stanisławów Centrum pokrywa się z obszarem badawczym Stanisławów 1 obejmuje ulice: Dworska, Klonowa, Kościelna, Mickiewicza, Prądyńskich, Radzymińska, Rynek, Szkolna, Wołomińska, Wspólna, Zachodnia.

Wyznaczając podobszar rewitalizacji Stanisławów Centrum dołączono do niego działkę nr 2019/2, nie uwzględniane w diagnozie obszarów kryzysowych, wyznaczonych poprzez uwzględnienie sołectwa na okręgi wyborcze. To badanego obszaru dołączono graniczące z obszarem działki. Znajdują się na nich obiekty użyteczności publicznej tj. remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, placówki oświatowe (szkoła i gimnazjum) oraz kościół. Pozwoliło to zapewnić spójność podobszaru rewitalizacji w oparciu o świadczone usługi publiczne.

Rysunek 25. Podobszar rewitalizacji - sołectwo Stanisławów Południe na mapie w skali 1:5000

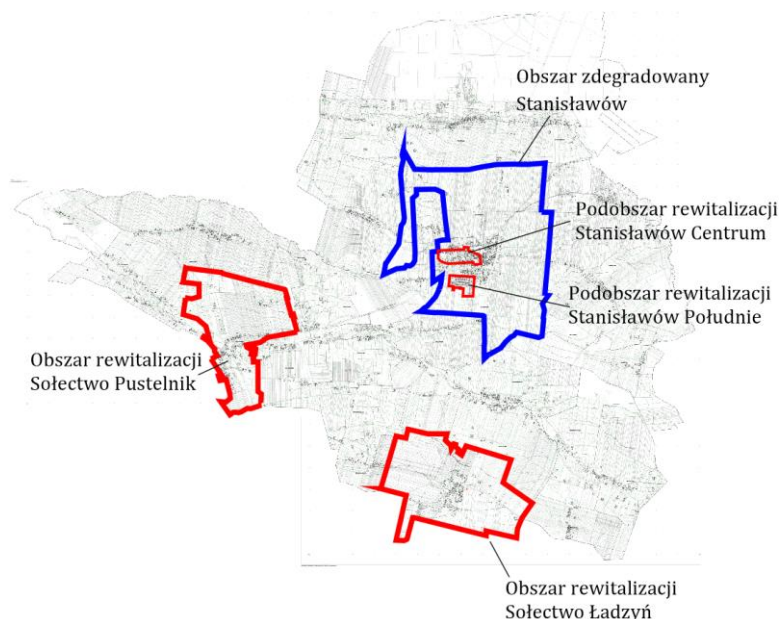

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Stanisławów Południe Brzozowa, Kwiatowa, Królowej Bony, Księcia Janusza III, Księcia Stanisława, Leśna, Łąkowa, Osiedlowa, Polna, Południowa, Słoneczna, Sosnowa, Warszawska, Żytnia.

Rysunek 26. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji Gminy Stanisławów na mapie w skali 1:5000

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37: Obszary rewitalizacji Gminy Stanisławów

Obszar/podobszar rewitalizacji	Powierzchnia obszaru	% powierzchni gminy	Liczba ludności	% ogólnej liczby Ludności
Ładzyń	29.8	0,28	331	5,1
Pustelnik	9.8	0,1	547	8,3
Stanisławów Centrum	26.4	0,25	361	5,5
Stanisławów Południe	13.0	0,12	427	6,5
Razem		0,75		25,4

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z wymaganiami obszar rewitalizacji wyznaczony na terenie gminy nie może przekraczać 20% jej obszaru i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby mieszkańców. Wybrane do rewitalizacji obszary gminy Stanisławów obejmują 0,75% jej powierzchni zamieszkałej przez 25,4% mieszkańców gminy.

5. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizja obszaru to opis oczekiwanego w przyszłości stanu tego obszaru. Wizja ma na celu: zobrazowanie stanu docelowego, informowanie o aspiracjach osób/podmiotów formułujących wizję oraz jednocześnie wokół idei.

WIZJA

W roku 2023 na obszarach rewitalizacji powstały warunki do ich zrównoważonego rozwoju, gwarantującego wysoka jakość życia dla ich mieszkańców.

Została wzmocniona więź społeczna, utwalone więzi sąsiedzkie wzmocniony kapitał społeczny i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz dobra wspólnego oraz współmieszkańców. Osiągnięto to dzięki wspieraniu oddolnych inicjatyw społecznych przez powołane specjalistyczne instytucje.

Zjawisko wykluczenia społecznego jest dobrze rozpoznawalne ale efektywne działanie instytucji zapewniają włączanie osób do właściwego funkcjonowania we wspólnocie gminnej i sołectkiej, poprzez procesy reintegracji społecznej i zawodowej. Zagospodarowana, w wyniku działań rewitalizacyjnych przestrzeń publiczna zachęca do integracji międzypokoleniowej, aktywności fizycznej mieszkańców, dbanie o zdrowie różnych grup wiekowych. Mieszkańcy chętnie angażują się w programy społeczne oraz stają się świadomymi aktorami życia społecznego biorąc czynny udział w kształtowaniu swoich sołectw i całej gminy. .

Zwiększyła się zaradność gospodarcza mieszkańców, którzy wykorzystują zagospodarowaną przestrzeń do prowadzenia przedsiębiorczości. Zostały ukształtowane centra miejscowości wokół których powstają punkty świadczące usługi publiczne. Pozwala to na pełniejsze zaspokojenie codziennych potrzeb bytowych mieszkańców. W związku z powyższym poprawia się sytuacja na lokalnym rynku pracy (zmniejsza się bezrobocie).

Władze gminy i jej mieszkańcy przywiązują duże znaczenie do ochrony środowiska prowadząc aktywną politykę edukacji ekologicznej. Zarówno wśród dorosłych jak i najmłodszych. Władze wdrażają proekologiczne rozwiązania inwestycyjne.

Wszystko to przyczynia się do zrównoważonego rozwoju gminy i rozwiązania problemów społecznych, zdiagnozowanych na jej obszarze.

Podjęte działania reintegracyjne służą nie tylko osobom mieszkającym na wyznaczonych obszarach zdegradowanych, ale wszystkim mieszkańcom gminy, znajdującym się w trudnej sytuacji oraz ich rodzinom.

Zrealizowaniu tak sformułowanej wizji będą służyć rewitalizacja obszarów zdegradowanych Gminy Stanisławów prowadzona w sposób kompleksowy, poprzez integrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie.

6. CELE REWITALIZACJI WRAZ Z ODPOWIADAJĄCYMI IM KIERUNKAMI DZIAŁAŃ.

Określone w sposób partycypacyjny cele rewitalizacji wynikają z problemów zidentyfikowane na etapie diagnozy. Stanowią pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji.

Celem nadrzędnym Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016 – 2023. **jest ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów zdegradowanych poprzez realizację działań rewitalizacyjnych służące poprawie jakości życia w przyjaznej mieszkańcom przestrzeni w czystym środowisku**

Celowi nadrzędnemu przyporządkowano cele szczegółowe, a im z kolei kierunki działań, stanowiące zestawienie najważniejszych grup działań, pozwalających na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji (pożądanych efektów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych oraz gospodarczych i technicznych).

Wyznaczone cele rewitalizacji oraz kierunki działań są ściśle ze sobą powiązane, a wyznaczone w ramach ich realizacji zadania charakteryzują się komplementarnością, dzięki czemu cały Program wykazuje się spójnością i sprzyja osiągnięciu wizji stanu docelowego.

Osiągnięciu celu nadrzędnego służą trzy cele szczegółowe przyporządkowane im kierunki działań :

Cel szczegółowy 1. Zrównoważony rozwój społeczny zapewniający włączanie społeczne i zawodowe mieszkańcom,

w jego ramach będą realizowane kierunki działań:

- 1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych.
- 1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 1.3. Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych.
- 1.4. Edukacja i rozwój postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Cel szczegółowy 2. Tworzenie przyjaznej mieszkańcom przestrzeni publicznej

w jego ramach będą realizowane kierunki działań:

- 2.1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów publicznych
- 2.2. Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność.
- 2.3. Poprawa jakości systemu komunikacji poprzez budowę parkingów, ścieżek pieszo rowerowych, poprawę jakości ciągów komunikacyjnych.
- 2.4. Ożywienie gospodarcze terenów zdegradowanych

Cel szczegółowy 3. Dbanie o środowisko naturalne,

w którego ramach będą realizowane kierunki działań:

- 3.1. Wzrost świadomości ekologicznej różnych grup mieszkańców
- 3.2. Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów zielonych na cele służące integracji społecznej.

Ww. kierunki działań zostały opisane wskaźnikami.

Tabela 38. Kierunki działań rewitalizacyjnych

L.p.	Kierunki działań	Wskaźniki osiągnięcia celu – wskaźniki produktu	Wskaźniki osiągnięcia celu – wskaźniki rezultatu
Cel szczegółowy 1. Zrównoważony rozwój społeczny zapewniający włączenie społeczne i zawodowe mieszkańcom			
1.1.	Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych skierowanych do mieszkańców. - Liczba zorganizowanych zajęć wspierających integrację międzypokoleniową. - Liczba przeprowadzonych warsztatów. 	<ul style="list-style-type: none"> -Liczba zajęć oferowanych / spotkań) kulturalnych. -Liczba osób korzystających z realizowanych zajęć (warsztatów/ spotkań) kulturalnych.
1.2	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.	-Liczba przeprowadzonych szkoleń w ramach inkubatora Centrum Aktywności Społecznej i Gospodarczej. Liczba działań edukacyjnych skierowanych do młodzieży.	-Liczba osób korzystających z pomocy Inkubatora przedsiębiorczości Centrum Aktywności Społecznej Gospodarczej Liczba osób korzystających z punktu informacyjnego. -Liczba udzielanych porad dotyczących zakładania własnej działalności.
1.3.	Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych skierowanych do mieszkańców. - Liczba zorganizowanych zajęć wspierających integrację międzypokoleniową. - Liczba przeprowadzonych warsztatów. - Liczba miejsc zmodernizowanych, wyposażonych, przystosowanych do integracji społeczeństwa. - m2 odnowionych budynków. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zajęć oferowanych przez, w tym liczba zajęć: <ul style="list-style-type: none"> - Międzypokoleniowych, - Skierowanych do seniorów, - Skierowanych do młodzieży. -Liczba dzieci i młodzieży korzystających z realizowanych zajęć (warsztatów/ spotkań) kulturalnych. - Liczba seniorów korzystających z realizowanych zajęć (warsztatów/ spotkań) kulturalnych. Liczba uczestników warsztatów
1.4.	Edukacja i rozwój postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych szkoleń w ramach inkubatora Centrum Aktywności Społecznej i Gospodarczej. - Liczba działań edukacyjnych skierowanych do młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających z pomocy Inkubatora przedsiębiorczości Centrum Aktywności Społecznej Gospodarczej - Liczba osób korzystających z punktu informacyjnego. - Liczba udzielanych porad dotyczących zakładania własnej działalności.

Cel szczegółowy 2. Tworzenie przyjaznej mieszkańcom przestrzeni publicznej			
2.1.	Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów publicznych	- Liczba zmodernizowanych obiektów budowlanych. - m ² zieleni urządzonej.	- Liczba użytkowników przestrzeni publicznej.
2.2.	Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność	- m ² zagospodarowania przestrzeni centrum . -m ² przeznaczone do integrowania się.	- Liczba osób korzystających z przestrzeni publicznej. - Liczba uczestników imprez zorganizowanych w przestrzeni publicznej.
2.3.	Poprawa jakości systemu komunikacji poprzez budowę parkingów, ścieżek pieszo-rowerowych, poprawę jakości ciągów komunikacyjnych.	- Km oddanej do użytku powierzchni drogi pieszo-rowerowej utwardzonej. - Powierzchnia [m ²] zmodernizowanego parkingu - Liczba powstałych miejsc parkingowych. - Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.	- Liczba osób korzystających z punktu przesiadkowego. - Liczba osób korzystających z parkingu na rowery. - Liczba użytkowników tras pieszo-rowerowych.
2.4.	Ożywienie gospodarcze terenów zdegradowanych	- m ² powierzchni terenu zagospodarowanej	- Liczba podmiotów gospodarczych - Liczba wydarzeń promujących lokalnych przedsiębiorców
Cel szczegółowy 3. Dbanie o środowisko naturalne,			
3.1.	Wzrost świadomości ekologicznej różnych grup mieszkańców	-Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjnych - Liczba przeprowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych.	- Liczba uczniów biorących udział w lekcjach -- Kg zebranej makulatury. - Kg zebranych butelek szklanych
3.2.	Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów zielonych na cele służące integracji społecznej.	- m ² oddanej do użytku powierzchni placów zabaw. - m ² zagospodarowanych terenów zielonych.	- liczba osób korzystających z placów zabaw -

7. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W celu wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego zaplanowano wykonanie przedsięwzięcia stanowiące odpowiedź na zdiagnozowane problemy, służące osiągnięciu zakładanych celów.

Przedsięwzięcia te dotyczą zarówno działań infrastrukturalnych („twardych”), takich jak: remonty, adaptacje, rozbudowa obiektów infrastrukturalnych, jak i działań społecznych („miękkich”), które obejmują takie działania jak: szkolenia, warsztaty, wydarzenia kulturalna edukacyjne.

Projekty zaprezentowano w układzie:

- projekty podstawowa, realizowane w wybranych obszarach rewitalizacji;
- projektu uzupełniające, które dotyczą wszystkich obszarów rewitalizacji;
- ogólne przedsięwzięcia uzupełniające proces rewitalizacji.

7.1. Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Poniżej zaprezentowano wszystkie przedsięwzięcia podstawowe, które zaplanowano do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016-2023.

Tabela 39. Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Nr	Projekt
Podobszar Stanisławów Centrum	
1.1.	Wielofunkcyjne centrum miejscowości – zagospodarowanie centrum
1.2.	Cykliczne spotkania na Rynku o charakterze integracyjnym
1.3.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców z miejscowości z gminy – budowa miejsc parkingowych
1.4.	Centrum Aktywności Społecznej i Gospodarczej miejsce integracji, reintegracji społecznej oraz zawodowej mieszkańców gminy
1.5.	Rozwój społeczny i gospodarczy przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP
Podobszar Stanisławów Południe	
1.6.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców
Ładzyń	
2.1.	Rozwój społeczny i gospodarczy sołectwa Ładzyń przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP
2.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Ładzyń
2.3.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców
Pustelnik	
3.1.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców miejscowości w sąsiedztwie Pustelnika – wykonanie miejsc parkingowych
3.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Pustelnika
3.3.	Rewitalizacja przez sport – stworzenie struktur instytucjonalnych zapewniających efektywne wykorzystanie Hali Sportowej
3.4.	Wielofunkcyjna przestrzeń aktywności dla mieszkańców w każdym wieku - zagospodarowanie wolnych przestrzeni wokół budynku Ochotniej Straży Pożarnej

Zaprezentowane poniżej projekty, w formie karty zadania, zostały wypracowane podczas warsztatów strategicznych przeprowadzonych w każdym obszarze zdegradowanym. Ponadto w ramach konsultacji projektu dokumentu dopisano zadanie: Rozwój społeczny i gospodarczy przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP

Projekt 1.1.	
Obszar rewitalizacji	
Stanisławów	
Nazwę przedsięwzięcia	
Wielofunkcyjne centrum miejscowości – zagospodarowanie centrum	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych poprzez zmianę funkcji dotychczasowego niezagospodarowanego centrum Stanisławowa i nadanie mu nowych funkcji i elementów oraz stworzenie przyjaznego użytkownikom miejsca integrującego lokalną społeczność. W wyniku podejmowanych działań powstanie: <ul style="list-style-type: none"> - miejsca spotkań i integracji mieszkańców – realizacja elementów małej architektury, ławki, kosze na śmieci, lampy i zieloni ozdobnej; -miejsce rozwoju gospodarczego – postanie miejsca na sezonowe, kawiarnie, food trucki, itp. - miejsce organizacji imprez o charakterze integracyjnym 	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Realizacja zadani obejmie wykonanie projektu modernizacji centrum i jego wykonanie.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Stanisławów Centrum	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła Finansowania,
1 000 000 zł	Środki własne +środki UE +środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu Do przyjętych celów programu	
<ul style="list-style-type: none"> - m2 powierzchni terenu zagospodarowanej na formę i funkcję centrum, - liczba organizowanych imprez, - liczba osób korzystających z przestrzeni publicznej - wzrost zadowolenia mieszkańców z jakości przestrzeni publicznych 	

Projekt 1.2.	
Obszar rewitalizacji	
Stanisławów Centrum	
Nazwę przedsięwzięcia	
Cykliczne spotkania w centrum o charakterze integracyjnym	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów, Gminny Ośrodek Kultury	
Prognozowane rezultaty	
Stworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych. Rezultatami zadania będzie: <ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie integracji mieszkańców - wzmocnienie aktywności organizacji pozarządowych 	

- Promocja lokalnych przedsiębiorców	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
W ramach zadani planuje się przeprowadzać na terenie zmodernizowanego centralnego placu wsi, szereg działań obejmujących integrację mieszkańców, budowanie tożsamością z gminą, promowanie lokalnych organizacji pozarządowych, promowanie lokalnego biznesu. Imprezy będą także miały na celu promowanie zdrowego trybu życia, zachowania proekologiczne. Imprezy będą organizowane przez GOK we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Stanisławów	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania,
30 000 zł rocznie	Środki własne+ środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu Do przyjętych celów programu	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych imprez - Liczba podmiotów uczestniczących w ich realizacji 	

Projekt 1.3.	
Obszar rewitalizacji	
Stanisławów Centrum	
Nazwę przedsięwzięcia	
Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców z miejscowości z gminy – budowa miejsc parkingowych	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów,	
Prognozowane rezultaty	
Powstanie infrastruktury transportowej - parkingu, służącego ochronie środowiska naturalnego oraz zwiększenia bezpieczeństwa komunikacyjnego. Mieszkańcy gminy Stanisławów, którzy zamieszkują sołectwa znacznie oddalone od drogi krajowej 637, traktują Stanisławów jako miejsce przesiadkowe przesiadając się z prywatnych samochodów do komunikacji zbiorowej. W ramach realizacji zadania zostanie wybudowany parking dla samochodów i rowerów. Realizacja zadania przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa na drogach miejscowości i całej gminy, na chodnikach i dojazdach znikną zaparkowane samochody, poprawiona zostanie także komunikacja całej gminy z sąsiednimi gminami. Zostanie wzmocniona mobilność mieszkańców Stanisławowa.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Zadanie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - wyznaczeni działki na parking, - utwardzenie nawierzchni parkingu - zadana wiata ze stojakiem na rowery - oświetlenie parkingu - oznakowanie parkingu - zamontowanie monitoringu wizyjnego 	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Stanisławów	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania,
1 500 000 zł	Środki własne +środki UE

Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu
<ul style="list-style-type: none"> - m2 powierzchni parkingowej - Liczba powstałych miejsc parkingowych - Liczba osób korzystających z parkingu - Liczba wypadków i kolizji drogowych

Projekt 1.4.	
Obszar rewitalizacji	
Stanisławów Centrum	
Nazwę przedsięwzięcia	
Centrum Aktywności Społecznej i Gospodarczej miejsce integracji, reintegracji społecznej oraz zawodowej mieszkańców gminy	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów, GOK.	
Prognozowane rezultaty	
<p>Wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa funkcjonowania instytucji III sektora. - Integracja środowiska aktywistów lokalnych. - Rozwój dialogu obywatelskiego i lokalnego partnerstwa. - Ułatwienie działalności organizacjom pozarządowym. - Budowa tożsamości mieszkańców <p>Zadanie przyczyni się do wzrostu poziomu przedsiębiorczości mieszkańców.</p>	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
<p>Zadanie ma na celu stworzenie w oparciu o infrastrukturę GOK, instytucji, która będzie pełniła dwie ważne funkcje. Pierwsza jest związana ze wzmacnianiem potencjału organizacji społecznych funkcjonujących na terenie gminy, realizując:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia dla organizacji pozarządowych, społecznych; - poradnictwo dla organizacji pozarządowych (np. zakładanie fundacji, stowarzyszenia, wsparcie w pisaniu projektów, konsultowanie wniosków itp.) - Monitoring źródeł finansowania - pośrednictwo wolontariatu (pomiędzy organizacjami pozarządowymi a osobami chętnymi do wolontariatu). <p>Funkcja druga związana jest z rozwojem przedsiębiorczości i pełnienia przez Centrum roli inkubatora i będzie obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizację szkoleń dla chcących otworzyć działalność gospodarczą, - Umożliwianie skorzystania ze sprzętu biurowego, - Informowanie o możliwości pozyskiwania dofinansowań 	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Stanisławów, siedziba GOK	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania,
80 000 zł rocznie	Środki własne +środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba organizacji pozarządowych korzystających w Centrum. - Liczba spotkań / szkoleń zorganizowanych przez organizacje pozarządowe. - Liczba mieszkańców korzystających z inkubatora w ciągu roku, - Liczba przeprowadzonych szkoleń w ramach Inkubatora, - Liczba udzielonych porad dotyczących zakładania firmy. 	

Projekt 1.5.	
Obszar rewitalizacji	
Stanisławów Centrum	
Nazwę przedsięwzięcia	
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru Stanisławów Centrum przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Rezultatem planowanych działań jest powstanie w oparciu o budynek remizy Ochotniczej Straży Pożarnej miejsca zapewniającego realizację zadań, zwianych z aktywizacją społeczności lokalnej, jej integracji i zapewnienia bezpiecznego miejsca przebywania.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
W ramach realizacji zadania przewiduje się remont budynku remizy i wyposażenia go w niezbędny sprzęt.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Stanisławów Centrum	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
200 000 zł	Środki własne +środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
- m2 wyremontowanych i przystosowanych do pełnienia nowej funkcji przez lokal powierzchni użytkowych.	

Projekt 1.6.	
Obszar rewitalizacji	
Podobszar Stanisławów Południe	
Nazwę przedsięwzięcia	
Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno- dla mieszkańców	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Zmiana funkcji dotychczasowej przestrzeni na sferę aktywności i integracji mieszkańców obszaru.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Zadanie polega stworzeniu miejsca aktywności sportowej i rekreacyjnej na uporządkowaniu terenu, postanawianie na nim placu zabaw dla dzieci i elementów siłowni zewnętrznej dla dorosłych, ławek i innych elementów małej architektury.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Stanisławów	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
120 000 zł	Środki własne +środki UE
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
Wskaźniki: - m2 powierzchni terenu zagospodarowanego -liczba osób korzystających z zagospodarowanej przestrzeni	

Projekt 2.1.	
Obszar rewitalizacji	
Ładzyń	
Nazwę przedsięwzięcia	
Rozwój społeczny i gospodarczy sołectwa Ładzyń przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Rezultatem planowanych działań jest powstanie w oparciu o budynek remizy Ochotniczej Straży Pożarnej miejsca zapewniającego realizację zadań, zwianych z aktywizacją społeczności lokalnej, jej integracji i zapewnienia bezpiecznego miejsca przebywania.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
W ramach realizacji zadania przewiduje się remont budynku remizy i wyposażenia go w niezbędny sprzęt do pełnienia funkcji Wiejskiego Domu Spotkań, tj. wyposażenie klubu: zakup sprzętu i urządzeń na potrzeby pełnienia przez lokal nowych funkcji (stoły, krzesła, biurka, sprzęt komputerowy i multimedialny);	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Ładzyń	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
500 000 zł	Środki własne +środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
– m2 wyremontowanych i przystosowanych do pełnienia nowej funkcji przez lokal powierzchni użytkowych.	

Projekt 2.2.	
Obszar rewitalizacji	
Ładzyń	
Nazwa zadania	
Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Ładzynia	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
W ramach zadania zostanie zrealizowany cykl zajęć służących: <ul style="list-style-type: none"> – aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, – integrację społeczną umożliwiającą pozostawanie w społeczności lokalnej i środowisku rodzinnym; kształtowanie właściwych postaw zrozumienia, tolerancji i życzliwości, – rozwijanie indywidualnych zainteresowań i uzdolnień mieszkańców, – podtrzymywanie u osób w trudnej sytuacji życiowej poczucia własnej wartości i zapobieganie wykluczeniu społecznemu – zapewnienie różnorodnej oferty programowej – prowadzenie różnorodnych form działań, zajęć czy wsparcia oraz imprez okolicznościowych, – umożliwienie realizacji potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, i towarzyskich, m.in. poprzez organizację uroczystości okolicznościowych, świąt, wspólnych udziałów w imprezach kulturalnych, oglądanie telewizji, korzystanie z Internetu itp., – akcje społeczno-kulturalne, promocja kultury, ekologii i ochrony środowiska, pamięć 	

Wiejski Dom Spotkań powstanie w oparciu o infrastrukturę wyremontowanej remizy.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Realizacja zadania obejmuje opracowanie szczegółowego programu działania w oparciu o rzeczywiste potrzeby społeczności lokalnej oraz na wyborze operatora zadania odpowiedzialnego za jego realizację tj. za stworzenie i prowadzenie klubu – dwa warianty GOK lub lokalne stowarzyszenie samych zainteresowanych.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Ładzyń	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
20 000 zł	Środki własne +środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
- liczba osób korzystających z zajęć w Domu -liczba zorganizowanych zajęć skierowanych do seniorów. - liczba wydarzeń kulturalnych.	

Projekt 2.3.	
Obszar rewitalizacji	
Ładzyń	
Nazwa zadania	
Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Zmiana funkcji dotychczasowej przestrzeni na sferę aktywności i integracji mieszkańców obszar na terenie obok remizy OSP oraz na zagospodarowanie na miejsce wypoczynku i edukacji terenu położonego wokół basenu przeciwpożarowego umożliwiającego wypocznik, nawiązywanie i podtrzymywanie relacji sąsiedzkich.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Zadanie polega stworzeniu miejsca aktywności sportowej i rekreacyjnej na uporządkowaniu terenu, postanawianie na nim placu zabaw dla dzieci i elementów siłowni zewnętrznej dla dorosłych, ławek i innych elementów małej architektury	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Ładzyń	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
30 000 zł	Środki własne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
Wskaźniki: - m2 powierzchni terenu zagospodarowanego -liczba osób korzystających z zagospodarowanej przestrzeni	

Projekt 3.1.	
Obszar rewitalizacji	
Pustelnik	
Nazwa zadania	
Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców miejscowości w sąsiedztwie Pustelnika – wykonanie miejsc parkingowych	

Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
<p>Mieszkańcy gminy Stanisławów, którzy zamieszkują sołectwa znacznie oddalone od drogi krajowej 637, traktują Stanisławów jako miejsce przesiadkowe przesiadając się z prywatnych samochodów do komunikacji zbiorowej. W ramach realizacji zadania zostanie wybudowany parking dla samochodów i rowerów.</p> <p>Realizacja zadania przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa komunikacyjnego, zostanie także poprawiona estetyka terenu. Zostanie wzmocniona mobilność mieszkańców Pustelnika i okolic.</p>	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
<p>Zadanie obejmuje:</p> <p>Wyznaczeni działki na parking, utwardzenie nawierzchni parkingu zadaszona wiata ze stojakiem na rowery oświetlenie parkingu oznakowanie parkingu zamontowanie monitoringu wizyjnego</p>	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Pustelnik	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
100 000 zł	Środki własne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
<ul style="list-style-type: none"> - m2 powierzchni parkingowej - Liczba powstałych miejsc parkingowych - Liczba osób korzystających z parkingu - Liczba wypadków i kolizji drogowych 	

Projekt 3.2.	
Obszar rewitalizacji	
Pustelnik	
Nazwa zadania	
Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Pustelnika	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
<p>W ramach zadania zostanie zrealizowany cykl zajęć służących:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, - integrację społeczną umożliwiającą pozostawanie w społeczności lokalnej i środowisku rodzinnym; kształtowanie właściwych postaw zrozumienia, tolerancji i życzliwości, - rozwijanie indywidualnych zainteresowań i uzdolnień mieszkańców, - podtrzymywanie u osób w trudnej sytuacji życiowej poczucia własnej wartości i zapobieganie wykluczeniu społecznemu - zapewnienie różnorodnej oferty programowej – prowadzenie różnorodnych form działań, zajęć czy wsparcia oraz imprez okolicznościowych, - umożliwienie realizacji potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, i towarzyskich, m.in. poprzez organizację uroczystości okolicznościowych, świąt, wspólnych udziałów w imprezach kulturalnych, oglądanie telewizji, korzystanie z Internetu itp., 	

– akcje społeczno-kulturalne, promocja kultury, ekologii i ochrony środowiska, pamięć Wiejski Dom Spotkań powstanie w oparciu o infrastrukturę wyremontowanej remizy.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Realizacja zadania obejmuje w pierwszej kolejności wyposażenie remizy OSP w niezbędny sprzęt, umożliwiający realizację zadań Wiejskiego Domu Spotkań. W następnej kolejności opracowanie szczegółowego programu działania w oparciu o rzeczywiste potrzeby społeczności lokalnej oraz na wyborze operatora zadania odpowiedzialnego za jego realizację tj. za stworzenie i prowadzenie klubu – dwa warianty GOK lub lokalne stowarzyszenie samych zainteresowanych.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Pustelnik	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
20 000 zł rocznie	Środki własne +środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
- liczba osób korzystających z zajęć w Domu -liczba zorganizowanych zajęć skierowanych do seniorów. - liczba wydarzeń kulturalnych.	

Projekt 3.3.

Obszar rewitalizacji	
Pustelnik	
Nazwa zadania	
Rewitalizacja przez sport – stworzenie struktur instytucjonalnych zapewniających efektywne wykorzystanie Hali Sportowej	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Powstanie Stowarzyszenie, którego celem będzie organizacja życia sportowego dla różnych grup mieszkańców, pozwalająca efektywnie wykorzystać budowaną obecnie hale sportową.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Zadanie polega na realizacji działań związanych z założeniem stowarzyszenia oraz opracowania programu jego rozwoju. Ważne jest, aby program obejmował działania związane z opracowaniem oferty zajęć dla różnych grup mieszkańców.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Ładzyń	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
10 000 zł	Środki własne +środki prywatne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
- liczba zorganizowanych zajęć - liczba uczestników zajęć	

Projekt 3.4.

Obszar rewitalizacji	
Pustelnik	
Nazwa zadania	
Wielofunkcyjna przestrzeń aktywności dla mieszkańców w każdym wieku - zagospodarowanie wolnych przestrzeni wokół budynku Ochotniczej Straży Pożarnej	

Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Zmiana funkcji dotychczasowego niezagospodarowanego otoczenia remizy OSP oraz kościoła w Pustelniku nadanie mu nowych funkcji i elementów: - miejsca spotkań i integracji mieszkańców – realizacja elementów małej architektury, ławki, kosze na śmieci, lampy i zieloni ozdobnej; - miejsce organizacji imprez o charakterze integracyjnym	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Realizacja zadani obejmie wykonanie projektu modernizacji centrum i jego wykonanie.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Pustelnik	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
150 000 zł	Środki własne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
m ² powierzchni terenu zagospodarowanej na formę i funkcję rynku, - liczba organizowanych imprez, - liczba osób korzystających z przestrzeni publicznej.	

7.2. Uzupełniające projekty rewitalizacyjne

Podczas warsztatów diagnostycznych w obszarach zdegradowanych, wskazywano na problemy które dotyczą wszystkich obszarów. Dotyczyły one głównie kwestii związanych z ochrona środowiska i niska świadomością ekologiczną mieszkańców. Wspólnym problemem dla mieszkańców były także zagadnienia związane z brakiem możliwości bezpiecznego poruszania się na rowerze pomiędzy trzema miejscowościami. Zaproponowane poniżej projekty dotyczą wszystkich obszarów rewitalizacji. Projekty o charakterze edukacyjnym będą obejmowały całą gminę.

Projekt 4.	
Obszar rewitalizacji	
Stanisławów, Pustelnik, Ładzyń	
Nazwa zadania	
Bezpiecznie i zdrowo–piesze - rowerowe połączenie miejscowości Stanisławów, Pustelnik oraz Ładzyń, wzdłuż dróg gminnych	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów	
Prognozowane rezultaty	
Stanisławów, Pustelnik oraz Ładzyń to największe miejscowości w gminie. Położone są wzdłuż drogi krajowej nr 50 i wojewódzkiej nr 631. Drogi te charakteryzują się dużym natężeniem ruchu samochodowego. W ramach projektu powstanie ścieżka pieszo-rowerowa umożliwiając bezpieczne poruszanie się na rowerze pomiędzy miejscowościami. Dzięki inwestycji mieszkańcy będą mieli ułatwiony dostęp do usług publicznych, szczególnie administracyjnych w Stanisławowie. Ścieżki będą także wykorzystywane w celach rekreacyjnych.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
- wydzielenie i oznakowanie ciągu pieszo-rowerowego na drogach łączących miejscowości - budowa „przystanku” przy ciągu pieszo-rowerowym, w tym: - stojaków na rowery, o ławki, o kosze na śmieci, - tablicy informacyjnej z informacją o istniejących ścieżkach rowerowych i szlakach turystycznych.	

Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Stanisławów, Pustelnik, Ładzyń	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
150 000 zł	Środki własne
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
<ul style="list-style-type: none"> - km /m2 oddanej do użytku powierzchni drogi utwardzonej, - spadek liczby wypadków drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów 	

Zadanie 5.1.

Obszar rewitalizacji	
Cała gmina	
Nazwa zadania	
Szkolne Kluby Ekologa – edukacja ekologiczna w szkołach	
Podmioty go realizujące	
Gmina Stanisławów, organizacje pozarządowe	
Prognozowane rezultaty	
W ramach realizowane zdania będą realizowane w szkołach różnego rodzaju przedsięwzięcia o charakterze proekologicznym, poradzone dodatkowe lekcje związane z ekologią, i wpływu stanu środowiska na zdrowie człowieka. Będą odbywały zbiórka makulatury, nakrętek plastikowych. Ich rezultatem będzie zwiększenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Opis zadania/projektu Stan istniejący:	
Zadanie polegać będzie na uruchomieniu programu ekologicznego w szkołach w gminie Stanisławów. W ramach programu będą realizowane lekcje promujące zachowania proekologiczne, organizowane konkursy na plakat, ulotkę promujące dbanie o środowisko.	
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),	
Cała gmina	
Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Źródła finansowania
10 000 zł rocznie	Środki własne + WFOŚiGW
Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu	
<ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczniów biorących udział w lekcjach w roku. - Liczba przeprowadzonych lekcji. 	

Zadanie 5.2.

Obszar rewitalizacji	
Cała gmina	
Nazwa zadania	
Świadomi mieszkańcy – Ekologiczna gmina.	
Podmioty go realizujące	
Prognozowane rezultaty	
Zadanie przyczyni się do zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	
Gmina Stanisławów posiada duże walory przyrodnicze. Jej dotychczasowy rozwój jest oparty	

na poszanowaniu przyrody. Ze względu na niską świadomość ekologiczną dorosłych mieszkańców, spotyka się często działania szkodzące środowisku, także nie zgodne z obowiązującym prawem. Dotyczy to głównie zanieczyszczeniu powietrza w okresie zimowym oraz nielegalnym opróżnianiem szamb przydomowych.

Zadanie będzie pozwalać na kształtowanie poczucia odpowiedzialności mieszkańców gminy za otaczające ich środowisko.

Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu),

Cała gmina

Szacowana wartość projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Źródła finansowania

10 000 zł rocznie

Środki własne + WFOŚiGW

Sposób oceny (zmierzenia) efektów realizacji przedsięwzięć/projektów w odniesieniu do przyjętych celów programu

- liczba przeprowadzanych akcji,
- liczba uczestników

Uwaga. Szczegółowe ramy finansowania przedstawiono w rozdziale Indykatywne ramy finansowe.

7.3. Opis przedsięwzięć uzupełniających

W Programu przewidziana się również realizację innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze uzupełniającym. W grupie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazano te, które identyfikuje się jako potrzebne do osiągnięcia określonych efektów, jednak na etapie opracowywania programu rewitalizacji nie jest możliwe wskazanie, ich szczegółowego zakresu i terminu realizacji i źródeł finansowania. w jakim terminie.

Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących cele rewitalizacji przedstawiono **poniżej**. Należy wziąć pod uwagę, że te przedsięwzięcia powinny być brane pod uwagę w procesie aktualizacji programu.

Tabela 40. Przedsięwzięcia uzupełniające

Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie
Zrównoważony rozwój społeczny zapewniający włączanie społeczne i zawodowe mieszkańców,	wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym; - aktywizacja i integracja społeczna seniorów; - rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców, - przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców; - promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających wsparcie ekonomicznej
Tworzenie przyjaznej mieszkańcom przestrzeni publicznej	- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społecznych; - poprawa stanu zagospodarowania oraz ja-

	kości przestrzeni publicznych i półpublicznych, - tworzenie zorganizowanych form wykorzystania przestrzeni publicznej.
Dbanie o środowisko naturalne	- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej - zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego; - ochrona środowiska przyrodniczego (zwłaszcza zaś powietrza atmosferycznego),

8. ZAPEWNIENIE KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów procesów rewitalizacji. Wymogiem koniecznym dla wspierania przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności:

- Przestrzennej – powiązania pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi realizowanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji.
 - Problemowej – konieczność realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że PR będzie oddziałował na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, technicznym, środowiskowym).
 - Proceduralno-instytucjonalnej – konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.
 - Międzyokresowej – uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.
 - Źródeł finansowania – konieczność uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS, FS, EFROW, środków własnych i innych.
- . Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Komplementarność przestrzenna.

Komplementarność przestrzenna w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Stanisławów została zapewniona dzięki skupieniu projektów wybranych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, który został wskazany po przeprowadzeniu wielowątkowej analizy społecznej, a także wy dyskutowany z lokalną społecznością. Projekty infrastrukturalne, które zostały wpisane do niniejszego dokumentu będą realizowane na wskazanych obszarach, jednak w przyszłości mogą one służyć także mieszkańcom innych terenów gminy (np. budowa parkingów, zlokalizowanego w Stanisławowie i Pustelniku sprzyja poprawie bezpieczeństwa mieszkańców nie tylko tych sołectw, ale ma wpływ także na mieszkańców pozostałych sołectw, którzy mogą bezpiecznie pozostawić swoje samochody).

Warto zaznaczyć, że projekty rewitalizacyjne społeczne swoim oddziaływaniem będą służyć nie tylko obszarom rewitalizacji, ale będą miały wpływ na obszary zdegradowane, a także na całą gminę (np. Centrum Aktywności Społecznej i Gospodarczej). Wspomniana instytucja, zlokalizowana w Stanisławowie ze względu na znaczną koncentrację problemów społecznych w tej miejscowości może, a nawet powinien stworzyć dodatkową ofertę dla mieszkańców pozostałych obszarów.

Przedsięwzięte projekty pozwolą na przeciwdziałanie problemom zaistniałym na wyznaczonych obszarach, ale także przyczynią się do rozwoju całej gminy. W ten sposób uzyskany zostanie efekt synergii z innymi obszarami gminy, na których nie zostaną wykonane bezpośrednio działania rewitalizacyjne. Ponadto w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji planuje się działania edukacyjne oraz integrujące mieszkańców. W działania społeczne, w ramach Programu Rewitalizacji mogą zostać włączeni także mieszkańcy innych sołectw, poprzez uczestnictwo w projektach społecznych dedykowanych mieszkańcom z obszarów rewitalizacji. Projekty zapewniające integrację społeczną i nawiązywanie pozytywnych relacji społecznych (sąsiedzkich) pozwolą na profilaktykę społeczną, dzięki czemu uniknie się segregacji mieszkańców i ich problemów społecznych.

Ponadto należy zaznaczyć, że Komitet ds. Rewitalizacji będzie monitorował stan realizacji zadań i osiągniętych wskaźników, a w przypadku zaobserwowania niepokojących zmian (np. przeniesienia się problemów społecznych) zgłosi konieczność podjęcia działań naprawczych, bądź aktualizacji niniejszego dokumentu.

Komplementarność problemowa

Zadania wpisane do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy charakteryzują się także komplementarnością problemową, co oznacza, iż wybrane do realizacji projekty odpowiadają na różne, zdiagnozowane wspólnie z mieszkańcami problemy społeczne. Przede wszystkim istotne jest przeciwdziałanie problemom społecznym, w tym przede wszystkim przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, a także ograniczeniu możliwości ich powstawania. Dlatego też główna wiązka zadań związana jest z tym obszarem funkcjonowania społeczności lokalnej. Zarówno projekty o charakterze inwestycyjnym obejmujące głównie zagospodarowanie centrum wsi, przystosowanie remiz do pełnienia funkcji Klubów spotkań powiązane są z zaplanowanymi działaniami instytucjonalnymi. Wśród nich najważniejsze jest utworzenie instytucji Centrum Aktywności Społecznej i Gospodarczej, który będzie funkcjonował w oparciu o infrastrukturę Gminnego Ośrodka Kultury. Ważną rolą Centrum będzie realizacja inkubatora przedsiębiorczości. Instytucja Inkubatora przedsiębiorczości będzie prowadziła działania doradcze i szkoleniowe będą „wychodzić” poza mury budynku. Dzięki temu, osoby zainteresowane założeniem własnej działalności będą mogły zarówno skorzystać z oferty Inkubatora także w innych miejscowościach objętych rewitalizacją, gdyż Inkubator część działań doradczo-szkoleniowych może prowadzić w budynkach poddanych rewitalizacji w ramach niniejszego Programu. Zapewni to także dostępność do oferty wśród mieszkańców tychże sołectw.

Wiele z działań, podejmowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dotyczyć będzie szeroko pojętej integracji społecznej mieszkańców poszczególnych sołectw. W ramach tychże projektów (np. Wielofunkcyjne centrum miejscowości w Stanisławowie, wielofunkcyjne przestrzenie aktywności dla mieszkańców w każdym wieku w Ładzyniu, Pustelniku i Stanisławowie Południe, zagospodarowanie OSP) poza zapewnieniem infrastruktury spędzania czasu wolnego pojawiać się będą działania integrujące mieszkańców, nastawione na spełnianie także innych celów takich jak np. wzmocnienie postaw proekologicznych – Świadomi mieszkańcy – Ekologiczna gmina” czy tożsamości lokalnej - „Rewitalizacja relacji – integracja mieszkańców”. Ze względu na charakter gminy Stanisławów (duża liczba mieszkańców pracuje w Warszawie lub Mińsku Mazowieckim) działania integrujące wydają się być niezbędne dla zachowania równowagi społecznej. Dodatkowo ważne jest także integracja międzypokoleniowa, co rów-

niez zostało zaproponowane w niniejszym programie. Z Programie planuje się, poprzez działania inwestycyjne, stworzenie warunków dla powstania miejsca spędzania wolnego czasu dla różnych grup wiekowych, w tym seniorów – Kluby Spotkań w Pustelniku i Ładzyniu, z drugiej zaś, podejmowane będą działania społeczne (o charakterze miękkim), nastawione na faktyczne włączenie seniorów do aktywności wraz z młodszymi mieszkańcami obszarów.

Ostatnią istotną kwestią, która została włączona do Programu Rewitalizacji jest ochrona środowiska. Problemy związane z ochroną środowiska (zanieczyszczenie powietrza poprzez spalania w instalacjach grzewczych domowych odpadów, nielegalne opróżnianie szamb przydomowych występują obecnie. Może je powiększyć napływ nowych mieszkańców, może być równoznaczny z większą presją na środowisko lokalne. W związku z tym gmina, postanowiła przedsięwziąć szereg działań mających na celu edukowanie i wypracowanie mieszkańcach dbałości o naturę. Z jednej strony planuje się działania edukacyjne dla dzieci młodzieży, poprzez wspomniany wcześniej projekt – Gminne Laboratorium Młodego Ekologa, działania dla osób dorosłych – Świadomi mieszkańcy – Ekologiczna gmina –, z drugiej zaś strony działania infrastrukturalne, mające na celu ograniczenie zanieczyszczeń środowiska, jak Ekologicznie i bezpiecznie – trasa pieszo - rowerowa łącząca miejscowości Stanisławów, Pustelnik oraz Ładzyń.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.

Za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy odpowiada Operator ds. Rewitalizacji. Jest to odpowiednia komórka funkcjonująca w ramach obecnych struktur Urzędu Gminy. Umieszczenie Operatora ds. Rewitalizacji w ramach obecnych struktur zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Operator ds. Rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządcą programu, jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu jak najlepsze kompetencje, np. zadania społeczne będą realizowane przy współpracy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury

Komplementarność międzyokresowa.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy stanowi również kontynuację działań, podjętych przez gminę w latach w ramach polityki spójności. Gmina we wspomnianym okresie zrealizowała między innymi projekty:

- w latach 2004-2006 Remont zabytkowego budynku dawnego „Zajazdu” obecnie mieszczącego Gminny Ośrodek Kultury w Stanisławowie ramach Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej

W latach 2007-2013: Eliminacja wykluczenia cyfrowego w Gminie Stanisławów w ramach Europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Z indywidualizacją dofinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny

Uczestniczyła także w realizacji projektów:

- Rozwój społeczeństwa informacyjnego, dzięki rozbudowie Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej (MSIB II)

- Internet Dla Mazowsza. Rozwój e-usług i ich dostępu dla obywateli w ramach Mazowieckiej Sieci Społeczeństwa Informacyjnego "M@zowszanie"
- Przyspieszenie wzrostu konkurencyjności województwa mazowieckiego, przez budowanie społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy poprzez stworzenie zintegrowanych baz wiedzy o Mazowszu

Tym samym można stwierdzić, iż działania podejmowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji stanowią kontynuację polityk prowadzonych w poprzednim okresie programowania (2007 - 2013) UE.

Komplementarność źródeł finansowania

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów wykazuje się komplementarnością w zakresie źródeł finansowania. W ramach poszczególnych zadań wpisanych do LPR, wykazano możliwe źródła finansowania, zgodnie z założeniami Narodowego Planu Rewitalizacji, przewidziano możliwość wykorzystania następujących funduszy:

- Publicznych wspólnotowych (Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych: EFRR, EFS i Funduszu Spójności, w ramach RPO WM).
- Publicznych wspólnotowych w ramach PROW, ze szczególnym uwzględnieniem Środków LGD Ziemi Mazowieckiej przeznaczonych na osiągnięcie celów LSR,
- Publicznych krajowych – istniejących instrumentów i źródeł (poprzez terytorialne profilowanie - ukierunkowywanie na obszary zdegradowane istniejących instrumentów różnych polityk dotyczących m.in.: wykluczenia społecznego, edukacji, infrastruktury, środowiska, kultury, zabytków, mieszkalnictwa itd.) oraz sukcesywnie tworzonych nowych (w tym obejmujących instrumenty inżynierii finansowej).
- Własnych środków w ramach programu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi i efektywniejszego wykorzystania środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Prywatnych, m.in. poprzez tworzenie zachęt do inwestowania na obszarach zdegradowanych oraz poprzez upowszechnianie formuły ppp.

Gmina w pierwszej kolejności zakłada wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy europejskich dedykowanych rewitalizacji. Jednakże, w trakcie trwania Programu, zakłada się prowadzenie działań edukacyjnych dla różnych podmiotów z zakresu możliwości włączenia się w proces rewitalizacji. Mając to na uwadze, Gmina w trakcie realizacji Programu, będzie starała pozyskać się Partnerów partycypujących w kosztach realizacji działań i projektów służących wyprowadzaniu obszaru ze stanu kryzysowego poprzez zawieranie partnerstw publiczno-privatnych czy współpracę z różnymi podmiotami.

9. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY STANISŁAWÓW

Zintegrowane podejście Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jerzmanowice-Przegonia dotyczy kilku aspektów:

Zintegrowanie na poziomie zdiagnozowanych potrzeb i problemów oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wszystkie zadania, zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jerzmanowice-Przegonia zostały opracowane po wcześniejszym zapoznaniu się z wynikami diagnozy potrzeb i potencjałów rozwojowych gminy oraz jego mieszkańców. Zasadniczo, każde zaplanowane w ramach niniejszego dokumentu zadanie pozwala na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, które zostały wcześniej przeanalizowane. Aby przedstawić powiązania problemów z przedsięwzięciami, posłużono się tabelą, która zamieszczona została poniżej:

Tabela 41. Zintegrowanie projektów rewitalizacyjnych z problemami

Nr	Projekt	Zdiagnozowany problem:
Podobszar Stanisławów Centrum		
1.1.	Wielofunkcyjne centrum miejscowości – zagospodarowanie centrum	Centrum Stanisławo stanowi dobrze wyodrębniony w przestrzeni publicznej plac. Nie jest on w sposób wystarczający zagospodarowany, przez co nie może pełnić funkcji wypoczynkowej, rekreacyjnej ani być miejscem organizacji imprez integrujących mieszkańców. Powinien być wizytówką gminy. Miejscem, z którym identyfikują się mieszkańcy nie tylko Stanisławowa, ale całej gminy.
1.2	Cykliczne spotkania na Rynku o charakterze integracyjnym	Pomimo, tego, że Rynek w Stanisławowie, nie jest obecnie zagospodarowany a jego rewitalizację się planuje, konieczne wydaje się zaplanowanie cyklicznych spotkań o różnym charakterze mających na celu integrację mieszkańców, budowanie tożsamości i włączanie ich w realizację przedsięwzięć.
1.3.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców z miejscowości z gminy – budowa miejsc parkingowych	Stanisławów pełni ważną rolę w systemie komunikacji pomiędzy gminą a Warszawą oraz Mińskiem Mazowieckim, miejscem pracy wielu mieszkańców gminy. W gminie jest brak rozwiniętej oferty przewozów komunikacyjnych wewnątrz gminy> duża część mieszkańców dojeżdżając do pracy pozostawia samochód w centrum Stanisławowa. Brak infrastruktury parkingowej powoduje zmniejszenia możliwości z uzyskania miejsca parkingowego dla osób korzystających instytucji położonych przy centrum.
1.4.	Centrum Aktywności Społecznej Gospodarczej miejsce integracji, reintegracji społecznej	Stanisławów jest największą miejscowością w gminie, w niej też najwyraźniej widać problemy społeczne. W gminie nie ma instytucji, która prowadziła by dzia-

	oraz zawodowej mieszkańców gminy	łania związane z animacją środowisk lokalnych, wsparciem organizacji pozarządowych, koordynacją działań podejmowanych przez różne instytucje. W gminie nie ma także, instytucji, która wspierała chcących rozpocząć działalność gospodarczą, miejsca, w którym można uzyskać wiedzę na temat możliwości uzyskania dofinansowania na rozpoczęcie i prowadzenie takiej działalności, miejsca które pełniły rolę inkubatora.
1.5.	Rozwój społeczny i gospodarczy przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP	Budynek remizy wymaga remontu. W obecnym stanie nie jest możliwa w oparciu o niego działań związanych z integracją mieszkańców wsi.
Podobszar Stanisławów Południe		
1.6.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców	Brak miejsca integracji społecznej dla różnych grup wiekowych, w tym także nowych z rdzennymi mieszkańcami. Niewystarczająco rozwinięta oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna Napływ nowych mieszkańców do obszaru – konieczność zapewnienia oferty spędzania czasu wolnego.
Ładzyń		
2.1.	Rozwój społeczny i gospodarczy sołectwa Ładzyń przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP	Budynek remizy jest zaniedbany, wymaga remontu. W obecnym stanie nie jest możliwa w oparciu o niego działań związanych z integracją mieszkańców wsi
2.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Ładzynia	Na terenie miejscowości niedostatecznie wykształcona jest, lokalna oferta spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców. Niewystarczająca do zgłaszanych potrzeb ilość i jakość oferty spędzania czasu wolnego, przyczynia się, zwłaszcza wśród osób młodych do sięgania po inne sposoby spędzania czasu wolnego, w tym korzystanie z używek.
2.3.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców	Brak miejsca integracji społecznej dla różnych grup wiekowych, w tym także nowych z rdzennymi mieszkańcami. Niewystarczająco rozwinięta oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna.
Pustelnik		
3.1.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców miejscowości w sąsiedztwie Pustelnika – wykonanie miejsc parkingowych	Brak dobrze rozwiniętej oferty przewozów komunikacyjnych wewnątrz gminy. Niewystarczająca ilość infrastruktury parkingowej w okolicach drogi wojewódzkiej 637 Parkowanie samochodów mieszkańców na ulicach miejscowości znajdujących się wzdłuż 637, powodujący zagrożenia na ulicach.
3.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce	Na terenie miejscowości niedostatecznie wykształco-

	integracji międzypokoleniowej mieszkańców Pustelnika	na jest, lokalna oferta spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców. Niewystarczająca do zgłaszanych potrzeb ilość i jakość oferty spędzania czasu wolnego, przyczynia się, zwłaszcza wśród osób młodych do sięgania po inne sposoby spędzania czasu wolnego, w tym korzystanie z używek.
3.3.	Rewitalizacja przez sport – stworzenie struktur instytucjonalnych zapewniających efektywne wykorzystanie Hali Sportowej	Na terenie sołectwa obecnie jest budowana hala sportowa. Natomiast nie ma instytucji/organizacji, która po jej wybudowaniu miała na celu organizację życia sportowego dla jej mieszkańców.
3.4.	Wielofunkcyjna przestrzeń aktywności dla mieszkańców w każdym wieku - zagospodarowanie wolnych przestrzeni wokół budynku Ochotniczej Straży Pożarnej	Brak miejsca integracji społecznej dla różnych grup wiekowych, w tym także nowych z rdzennymi mieszkańcami. Niewystarczająco rozwinięta oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna.

Zintegrowanie na poziomie zastosowania różnych metod.

Dokument Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016 – 2023 został wypracowany różnorodnymi metodami partycypacyjnymi, przy udziale szerokiego grona przedstawicieli grup interesariuszy (społecznych, gospodarczych, samorządowych). Dobór metod, technik i narzędzi partycypacji społecznej włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych grup społecznych, został opisany w rozdziale 12 pn. *Mechanizmy włączenia mieszkańców przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji*. Natomiast wnioski płynące z zastosowanych metod włączenia mieszkańców wprowadzone zostały do poszczególnych rozdziałów w niniejszym dokumencie, w tym poszerzony został rozdział dotyczący diagnozy, a także wprowadzone zostały zadania, zgłoszone w trakcie prac warsztatowych czy otwartych spotkań konsultacyjnych. Proces partycypacji i konsultacji społecznych był tym samym zgodny z Ustawą o Rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Zintegrowanie na poziomie różnych sektorów, partnerów.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów zakłada zintegrowane podejście na poziomie podmiotów realizujących założenia niniejszego Dokumentu. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia przewidują, bowiem współpracę partnerów wywodzących się z różnych sektorów, w tym m.in.:

- Sektor publiczny – Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Partnerzy gospodarczy – przedsiębiorcy, inwestorzy.
- Partnerzy społeczni – organizacje pozarządowe działające na różnych płaszczyznach – pomoc społeczna, kultura, edukacja, aktywizacja społeczna.

Udział partnerów reprezentujących trzy sektory przewidziano także na etapie monitorowania i ewaluacji prowadzonych w procesie rewitalizacji działań.

Zintegrowanie na poziomie zaplanowanych celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zaplanowane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Stanisławów przedsięwzięcia są kompleksowe, dzięki czemu, ich realizacja zapewni wypełnienie kilku kierunków działań (w ramach różnych celów strategicznych). Zależność ta przedstawiona została w tabeli poniżej:

Tabela 42. Zintegrowanie na poziomie zaplanowanych celów, kierunków działań oraz projektów rewitalizacyjnych

Nr	Projekt	Cel strategiczny	Kierunki działań
Podobszar Stanisławów Centrum			
1.1.	Wielofunkcyjne centrum miejscowości – zagospodarowanie	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych.
		Cel strategiczny 2.	2.2. Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność
1.2	Cykliczne spotkania na Rynku o charakterze integracyjnym	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych.
			1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			1.3. Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych..
		Cel strategiczny 2	2.2. Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność.
		Cel strategiczny 3	3.1. Wzrost świadomości ekologicznej różnych grup mieszkańców
1.3.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców z miejscowości z gminy – budowa miejsc parkingowych.	Cel strategiczny 1.	1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym
		Cel strategiczny 2.	2.2. Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność.
			.3. Poprawa jakości systemu komunikacji poprzez budowę parkingów, ścieżek pieszo rowerowych, poprawę jakości ciągów komunikacyjnych.
1.4.	Centrum Aktywności Społecznej Gospodarczej miejsce integracji, reintegracji społecznej oraz zawodowej mieszkańców gminy	Cel strategiczny 1.	1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			1.4. Edukacja i rozwój postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców.
		Cel strategiczny 2.	2.4. Ożywienie gospodarcze terenów zdegradowanych.
1.5.	Rozwój społeczny i gospodarczy przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych..
			1.3. Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych.
		Cel strategiczny 2.	2.1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów publicznych
Podobszar Stanisławów Południe			

1.6.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych.
		Cel strategiczny 3	3.2. Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów zielonych na cele służące integracji społecznej.
Ładzyń			
2.1.	Rozwój społeczny i gospodarczy sołectwa Ładzyń przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o reżim OSP	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych.. 1.3. Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych
		Cel strategiczny 2.	2.1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów publicznych.
2.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Ładzyń	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych 1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. 1.3. Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych.
		Cel strategiczny 2.	2.1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów publicznych.
2.3.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych
		Cel strategiczny 2	.2. Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność.
		Cel strategiczny 3	3.2. Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów zielonych na cele służące integracji społecznej.
			3.1. Wzrost świadomości ekologicznej różnych grup mieszkańców
Pustelnik			
3.1.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców miejscowości w sąsiedztwie Pustelnika – wykonanie miejsc parkingowych	Cel strategiczny 1.	1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym
		Cel strategiczny 2.	2.2. Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność. 2.3. Poprawa jakości sytemu komunikacji poprzez budowę parkingów, ścieżek pieszo rowerowych, poprawę jakości ciągów komunikacyjnych.
3.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Pustel-	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych

	nika		1.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			1.3. Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych.
		Cel strategiczny 2.	2.1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów publicznych.
3.3.	Rewitalizacja przez sport – stworzenie struktur instytucjonalnych zapewniających efektywne wykorzystanie Hali Sportowej	Cel strategiczny 1	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych. 1.3. Tworzenie atrakcyjnej oferty twórczego spędzania czasu wolnego dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych
3.4.	Wielofunkcyjna przestrzeń aktywności dla mieszkańców w każdym wieku - zagospodarowanie wolnych przestrzeni wokół budynku Ochotniej Straży Pożarnej	Cel strategiczny 1.	1.1. Budowanie kapitału społecznego poprzez poprawę jakości więzi sąsiedzkich i wzmocnienie roli organizacji pozarządowych
		Cel strategiczny 2	.2. Zagospodarowanie miejsc centralnych sołectw, integrujących lokalną społeczność.
		Cel strategiczny 3	3.2. Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów zielonych na cele służące integracji społecznej.

10. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Skuteczność oraz efektywność realizacji zadań, założonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Stanisławów jest w dużej mierze zależna od znalezienia odpowiednich źródeł finansowania tych przedsięwzięć. Zarówno Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, a także Ustawa o Rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku zakładają konieczność dywersyfikacji źródeł finansowania, co oznacza, iż do realizacji zadań powinno włączać się nie tylko środki publiczne (środki własne gminy, fundusze unijne, fundusze krajowe), ale także środki inwestorów prywatnych. W ramach środków unijnych uwzględniono także możliwość pozyskania ich z Programu Operacyjnego Obszarów Wiejskich.

Tabela 43. Indykatywne ramy finansowe głównych projektów rewitalizacyjnych

Nr	Projekt	Szacunkowa wartość projektu (zł)	Podmiot realizujący	Termin Realizacji (lata)	Potencjalne źródła finansowania (zł)			
					Krajowe środki publiczne	Środki UE (EFRR/EFS/FS/PROW);	Środki prywatne	Wkład własny JST
1.1.	Wielofunkcyjne centrum miejscowości zagospodarowanie centrum	1 000 000	Gmina Stanisławów	2017-2019	-	800 000	-	200 000
1.2.	Rewitalizacja relacji – integracja mieszkańców gminy. Cykliczne spotkania na Rynku o charakterze integracyjno-kulturalnym, artystycznym, edukacyjnym	30 000 rocznie 210 000	Gminny Ośrodek Kultury	2017-2023	-	-	-	210 000
1.3.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców z miejscowości z gminy – budowa miejsc parkingowych	1 500 000	Gmina Stanisławów	2017-2019	-	1 000 000	-	500 000
1.4.	Centrum Aktywności Społecznej Gospodarczej miejsce integracji, reintegracji społecznej oraz zawodowej mieszkańców gminy	80 000 rocznie 560 000	Gminny Ośrodek Kultury	2018-2023	-	280 000	-	280 000
1.5.	Rozwój społeczny i gospodarczy przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP	200 000	Gmina Stanisławów	2019-2023	Środki własne + środki UE	100 000	-	100 000
1.6.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców	120 000	Gmina Stanisławów	2017-2018	-	100 000	-	20 000

2.1.	Rozwój społeczny i gospodarczy sołectwa Ładzyń przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury społecznej, w oparciu o remizę OSP	500 000	Gmina Stanisławów	2019-2020	-	-	-	500 000
2.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Ładzyń	20 000 rocznie 140 000	Gmina Stanisławów/ OSP Ładzyń	2019-2023	-	40 000	20 000	60 000
2.3.	Wielofunkcyjna przestrzeń rekreacyjno-integracyjna dla mieszkańców	30 000	Gmina Stanisławów	2018	-	-	-	30 000
3.1.	Bezpieczny punkt przesiadkowy dla mieszkańców miejscowości w sąsiedztwie Pustelnika – wykonanie miejsc parkingowych	100 000	Gmina Stanisławów	2020-2021	Środki własne	-	-	100 000
3.2.	Wiejski Dom Spotkań – miejsce integracji międzypokoleniowej mieszkańców Pustelnika	20 000 rocznie 140 000	Gmina Stanisławów. OSP Pustelnik	2018-2023	Środki własne	40 000	20 000	60 000
3.3.	Rewitalizacja przez sport – stworzenie struktur instytucjonalnych zapewniających efektywne wykorzystanie Hali Sportowej	10 000 rocznie 70 000	Gmina Stanisławów	2018-2023	30 000	-	20 000	40 000
3.4.	Wielofunkcyjna przestrzeń aktywności dla mieszkańców w każdym wieku - zagospodarowanie wolnych przestrzeni wokół budynku Ochotniczej Straży Pożarnej	150 000	Gmina Stanisławów	2017-2019	-	-	-	150 000

Uwaga;

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016-2023

1. Do źródeł finansowania projektów dodano środki Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Gmina w ramach programu LIDER Stanisławów jest członkiem Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej.
2. Jako środki prywatne uwzględniono możliwość uzyskania dofinansowania różnych dotacji przez organizacje pozarządowe.

11. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Zapewnienie jak najszerszego grona uczestników na każdym etapie procesu rewitalizacji, reprezentujących różne grupy społeczne stanowi podstawę do osiągnięcia zakładanych celów rewitalizacji. Udział interesariuszy prosu rewitalizacji zapewnia między innymi:

- przeprowadzeni pełnej diagnozy sytuacji społeczno- gospodarczej,
- zdefiniowanie istotnych dla społeczności problemów i barier rozwojowych;
- budowanie zaufania pomiędzy władzą, odpowiedzialną za procesy rewitalizacji a mieszkańcami, instytucjami dla których zaplanowane działania rewitalizacyjne są istotne;
- współdecydowanie o zakresie projektów rewitalizacyjnych, które powinny być zgodne z oczekiwaniami mieszkańców, którym mają służyć.
- zaangażowanie społeczności lokalne we wdrażania procesów rewitalizacji oraz jego monitorowanie.

11.1. Opis procesu przygotowania programu rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów został wypracowany przez samorząd gminny we współpracy z podmiotami, które uczestniczyły w spotkaniach organizowanych przez Urząd Gminy na etapie przygotowania i opracowania programu, odpowiedziały na zaproszenie do zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Na każdym etapie przygotowywania opracowania dokumentu spełniał wymagania zasady partnerstwa i partycypacji różnych środowisk i partnerów.

Projekt dokumentu został poddany dyskusji w ramach procesu konsultacji społecznych.

W ramach prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016 –2023 wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

Informowanie:

Informacja o planowanych w ramach procedury przygotowania programu działaniach była:

- umieszczana na stronie internetowej Gminy, na której utworzono specjalna zakładkę,
- wysyłanie imiennych zaproszeń na spotkania warsztatowe
- dystrybucje plakatów informujących o spotkaniach
- ustna informację na sesjach rady gminy na których oprócz radnych uczestniczą także sołtysi

Konsultowanie:

1. **Etap diagnostyczny** (wyznaczenie obszarów kryzysowych oraz obszarów do rewitalizacji).

W ramach tego etapu wykorzystano następujące metody:

- a. **publikacje w na stronie internetowej Urzędu Gminy** – artykuł informujący mieszkańców o przystąpieniu gminy Stanisławów do prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy. Publikacja prezentowała przebieg procesu rewitalizacji, jak również zachęcała mieszkańców do włączania się w proces, w tym m.in. korzystania z konsultacji on-line,

- b. **Seminarium** wprowadzające, podczas którego przedstawiono zakres prowadzonych prac (seminarium odbyło się w dniu i uczestniczyło w nim 20 przedstawicieli władz gminy, radnych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców)
- c. **powszechne konsultacje on-line** z mieszkańcami Gminy z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu Gminy oraz urzędowego maila, komentować na bieżąco postęp prac nad sformułowaniem programu rewitalizacji. Konsultacje trwały przez cały czas prowadzenia prac nad programem rewitalizacji;
- d. **badania sondażowe z mieszkańcami za pomocą ankiety** gminy Stanisławów (próba n=100). Badania koncentrowały się na wskazaniu przez mieszkańców głównych, zauważalnych przez nich problemów, pojawiających się na terenie gminy. Ankiety przez mieszkańców były wypełniane w dwojaki sposób. Wersja elektroniczna została umieszczona na stronie internetowej gminy, umożliwiono możliwość wypełniania ankiety on-line. . Wersja papierowa był dystrybuowana przez pracowników urzędu i sołtysów. Ankiety te pozwoliły na zapoznanie się z potrzebami mieszkańców w sferach: społecznej, przestrzennej, środowiskowej, technicznej jak i gospodarczej. 16-22 sierpnia 2016. .
- e. **wywiady pogłębione (n=4) z lokalnymi ekspertami / osobami odpowiednimi za rozwój gminy** Stanisławów w aspektach społecznym, gospodarczym, oraz przestrzennym
- f. **wizja lokalna (spacer badawczy)** – badanie jakościowe, polegające na wizycie obszarów gminy, często połączone z rozmowami z mieszkańcami, korzystającymi w danej chwili z odwiedzanej przestrzeni miejskiej. Metoda ta miała na celu zdiagnozowanie występujących w terenie problemów, przede wszystkim w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (termin realizacji wizji lokalnej 1.09 oraz 15.09.2016 rok).
- g. **warsztaty diagnostyczne w sołectwach Stanisławów, Ładziń i Pustelnik** z udziałem ich mieszkańców, na których przedstawiono podstawowe informacje o procesie rewitalizacji, przedstawiono informacje, z przeprowadzonej diagnozy. W ramach warsztatów prowadzono dyskusje na temat problemów społeczno-gospodarczych każdego z obszarów. Główne problemy stawiane podczas dyskusji, orócz tych wynikających z diagnozy, bez względu na sołectwo dotyczyły podobnych negatywnych zjawisk, tj.
- niewystraczającej oferty spędzania wolnego czasu, dla różnych grup mieszkańców;
 - zanieczyszczenia środowiska przez mieszkańców;
 - niewystarczającego stanu technicznego i wyposażenia obiektów publicznych;
 - niewystarczające wsparcia gminy w zakresie samoorganizacji się społeczności lokalnych
- Warsztaty odbyły się w dniach:
- 18.09- - w Stanisławowie (uczestniczyło w nich 30 osób)
- 18.09 - w Pustelniku (uczestniczyło w nich 25 osób)
- 20.09 – Ładzińiu (uczestniczyło w nich 20 osób)
- h. **warsztat diagnostyczny** z udziałem przedstawicieli władz Gminy, na którym przedstawiono informację o wyborze obszarów zdegradowanych rewitalizowanych, na którym

m.in. dyskutowano na temat granic obszarów zdegradowanych i obszarów wyznaczonych do rewitalizacji

i. **Konsultacje opracowanego programu** Ponadto po zakończeniu prac eksperckich związanych z II etapem strategicznym, Projekt *Lokalnego Programu Rewitalizacji* został poddany konsultacjom społecznym w trzech formach:

a. **zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej.** Projekt dokument został umieszczony na stronie internetowej i BIP gminy. W ogłoszeniu tym pojawił się elektroniczny kwestionariusz do zgłaszania uwag, który można było przesłać na funkcjonujący cały czas specjalny adres mailowy Urzędu Gminy.

b. **zbieranie uwag ustnych w siedzibie Urzędu Gminy.** W ramach konsultacji programu przewidziano także możliwość zgłaszania uwag osobiście w godzinach funkcjonowania Urzędu.

j. **otwarte seminarium podsumowujące prace nad programem rewitalizacji z mieszkańcami gminy, na którym przedstawiono program rewitalizacji.** 09 listopada 2016 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Stanisławowie

Współdecydowanie

W ramach warsztatów strategicznych przeprowadzonych z mieszkańcami obszarów rewitalizacji wypracowano tematy projektów rewitalizacyjnych, określając ich zakres, termin realizacji.

Warsztaty odbyły się w dniach:

15.10- - w Stanisławowie (uczestniczyło w nich 15 osób)

15.10 - w Pustelniku (uczestniczyło w nich 20 osób)

14.10 – Ładzyniu (uczestniczyło w nich 27osób)

Tym samym Lokalny program Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016 – 2023 został opracowany przez samorząd lokalny w ścisłej współpracy z parterami – przedstawicielami środowiska gospodarczego, organizacji społecznych oraz instytucji publicznych działających na terenie Gminy.

11.2. Sposób włączenia interesariuszy w proces wdrażania i monitorowania programem rewitalizacji

Interesariusze rewitalizacji będą zaangażowani w proces zarządzania programem rewitalizacji w w różnych aspektach. Przede wszystkim zaangażowanie partnerów będzie stanowić kluczowy element w ramach planowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Partnerzy będą zaproszeni do uczestnictwo w konsultacjach koncepcji projektów, głównie dotyczących zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wyposażenia dla domów spotkań, oraz ustalania programu ich działań. Te działania mają mieć charakter partycypacyjny a zaproszeniu do udziału w nich mieszkańcy będą współdecydowali o szczegółowych elementach zaplanowanych projektów.

Drugą formą partycypacji będzie uczestnictwo przedstawicieli społeczności lokalnej w tym przedsiębiorców w powołanym w systemie zarządzania procesem Komitetu ds. Rewitalizacji. Zadania i funkcje komitetu przedstawiono w części dotyczącej zarządzania projektem.

Ważnym obszarem aktywizowania mieszkańców w proces wdrażania programu rewitalizacji, będzie zaproszenie ich do aktywnego uczestniczenia w procedurze jego aktualizacji i monitorowania.

Aby wdrażać to przedsięwzięcie niezbędne jest prowadzenie przez urząd gminy zadań informacyjnych związanych z przebiegiem prac nad Programem oraz jego aktualizacja. W związku z tym planuje się w dalszym ciągu prowadzić zakładki dotyczące rewitalizacji, na stronie internetowej gminy, na której będą się ukazywały aktualne informacje z przebiegu procesu rewitalizacji. W procesie informowania o możliwości aktywnego włączania się w proces aktualizacji Programu zostaną także wykorzystane tradycyjne w gminie kanały komunikacji tj. ogłoszenia na tablicach ogłoszeń w sołectwach, oraz informowanie radnych i sołtysów.

Sprawozdanie z realizacji programu, które wójt ma obowiązek składać radzie gminy, będą opublikowane na stronie internetowej o Biuletynie informacji Publicznej.

Mieszkańcy będą także mieli możliwość zgłaszania nowych projektów rewitalizacji zgodnie z procedurą aktualizacji Programu. Planuje się otwarte debaty publiczne przed aktualizacją programu.

Informacje o przebiegu prac nad programem rewitalizacji i poszczególnych projektów będą publicznie prezentowane na imprezach organizowanych przez władze gminy. Instytucje realizujące projekty rewitalizacyjne będą zobowiązane do umieszczenia informacji, że podejmowane działania są realizowane w ramach Programu Rewitalizacji

Te szerokie działania informacyjne zwiększą zainteresowanie mieszkańców rewitalizacją i zachęcą do aktywnego uczestnictwa w aktualizacji i monitoringu programu i aktywizacji większej reprezentacji różnych grup interesariuszy do współdziałania. Przysłużą się także do zwiększenia legitymizacji działań rewitalizacyjnych wśród lokalnych interesariuszy.

12. SYSTEM REALIZACJI (WDRAŻANIA) I MONITORINGU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

12.1. System realizacji

Element zarządzania i monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji jest niezwykle ważny i powinien obejmować procedury włączenia różnych podmiotów, w celu uspołecznienia tego procesu.

Opis podmiotów zaangażowanych w procedurę zarządzania i monitoringu

- Partnerzy Programu – interesariusze procesu rewitalizacji, wśród których znajdują się m.in. podmioty takie jak:
- Samorząd gminy, zarówno władza wykonawcza tj. wójt i urząd gminy jak i radni
- Rady Sołectkie.
- Samorządowe instytucje publiczne tj. placówki oświatowe oraz Ośrodek Kultury
- Mieszkańcy,
- Lokalni aktywiści,
- Przedsiębiorcy,
- Związki przedsiębiorców,
- Właściciele i zarządcy nieruchomości nieruchomości,
- Instytucje zarządzające infrastrukturą techniczną,
- Instytucje społeczne, w tym kościoły, parafie, związki wyznaniowe,
- Instytucje edukacyjne,
- Organizacje pozarządowe, w tym Ochotnicze Straże Pożarne kluby sportowe.

Proces zarządzania wdrażaniem programu rewitalizacji powinien opierać się o zasady:

Partycypacji – jak najszersze włączania społeczności lokalnej w procedury uaktualnienia programu oraz realizacji poszczególnych projektów.

Partnerstwa – współpracy pomiędzy partnerami reprezentującymi trzy sektory : publiczny, gospodarczy oraz społeczny na etapie wprowadzania aktualizacji , poprzez wspólną diagnozę, problemów, wypracowaniem sposobów ich rozwiązania, współpracy przy ich realizacji.

Kompleksowości – poszukiwania różnych możliwości i źródeł finansowania dla planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wspierania i zachęcania do realizacji przedsięwzięć w ramach środków prywatnych czy z wykorzystaniem pracy społecznej;

Za realizację Programu Rewitalizacji odpowiada Woj. Gminy. W celu partycypacyjnego zarządzania Programem Wójt powołuje Komitet ds. Rewitalizacji, w skład którego wchodzi przedstawiciele:

- Urzędu gminy, w tym przedstawiciel Ośrodka pomocy Społecznej, osoba odpowiedzialna za współpracę gminy z organizacjami pozarządowymi, przedstawiciel referatu finansowego i inwestycyjnego;
- Przedstawiciele społeczności lokalnej z obszarów rewitalizowanych (reprezentant rady sołectkiej) ;

- Przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorców z ternu całej gminy.

Kompetencje komitetu ds. rewitalizacji obejmują:

- upowszechnia wśród lokalnej społeczności informacje na temat postępów w realizacji założeń LPR;
- określa standardy bieżącego monitorowania wdrażania LPR (wprowadza niezbędne zmiany do procedury monitoringu);
- rekomenduje zmiany do LPR;
- opiniuje sprawozdania z realizacji LPR;
- tworzy warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych;
- inicjuje partnerstwa do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach swoich kompetencji wójt Gminy organizuje w Urzędzie Gminy stanowisko ds. rewitalizacji.

Zakres obowiązków na tym stanowisku obejmuje zarówno nadzór nad realizacją całego Programu jak i poszczególnych projektów. Zadania związane z zarządzaniem Programem obejmują:

- Przygotowuje niezbędną informację dotyczące planowanych zadań rewitalizacyjnych do budżetu gminy.
- Przygotowanie sprawdzania z realizacji programu.
- odpowiada za aktualizację zapisów LPR;
- prowadzi konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy;
- zbiera propozycje zmian do LPR;
- diagnozuje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją;
- sporządza okresowe sprawozdania z realizacji LPR;
- upowszechnienie założeń LPR wśród mieszkańców Gminy;
- zapewnia obsługę komitetowi ds. rewitalizacji.

Zadania związane z zarządzaniem projektami obejmują

- organizuje partnerów do realizacji przedsięwzięć
- monitoruje możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań uwzględnionych w LPR;
- zbiera propozycje projektów do LPR;

12.2. Procedury monitoringu lokalnego Programu Rewitalizacji

Procedury monitoringu realizacji programu rewitalizacji obejmują przede wszystkim sprawdzanie z jego realizacji przygotowane przez wójta i przedstawiane Radzie Gminy. Sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w Lokalnym Programie Rewitalizacji przygotowywane jest raz w roku. Sprawozdanie, zawiera:

- Stan osiągnięcia celów Programu z prezentacją wskaźników zaprezentowanych poniżej.
- stan wdrażania projektów wpisanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu roku sprawozdawczym,
- analizę przyczyn niezrealizowania projektów zapisanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy w czasie sprawozdawczym

- wyniki działań związanych z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych na realizację działań zapisanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji,
- prezentację przebiegu realizacji projektów, które otrzymały dofinansowanie z funduszy zewnętrznych,
- stan przygotowań i wdrażania projektów wpisanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Stanisławów.
- propozycję projektów do realizacji na następny rok budżetowy.

Sprawdzanie przygotowuje osoba wyznaczana na stanowisko ds. rewitalizacji. W tym celu podejmowane następujące działania:

- pozyskuje informacje na temat zrealizowanych projektów w danym roku kalendarzowym,. Dane powinny zawierać informacje takie jak m.in.: harmonogram, osiągnięte efekty napotkane/potencjalne trudności i problemy, niezbędne do zrealizowania zadania zasoby
- organizacyjny nabór zgłoszeń na projekty rewitalizacyjne do realizacji w kolejnym roku budżetowym.
- przygotowuje wytyczne do finansowania projektów realizowanych w kolejnym roku budżetowym

Dane są gromadzone do 15 października.

Projekt sprawozdania jest publikowany na stronie urzędu gminy i BIP.

W ciągu 10 dni od otrzymania sprawozdania Wójt zwołuje spotkanie Komitetu ds. Rewitalizacji, podczas którego konsultuje ujęte w sprawozdaniu wyniki monitoringu, rekomendacje oraz zaopiniowaną listę zadań planowanych do realizacji w kolejnym roku budżetowym. Po

Na kolejnej, następującej po spotkaniu Komitetu ds. Rewitalizacji, sesji Rady Gminy Wójt przedstawia wyniki sprawozdania z realizacji zamierzeń strategicznych wraz z listą zadań proponowanych do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok.

Tabela 44. Wskaźniki realizacji celów programu rewitalizacji

Cel szczegółowy	Wskaźniki produktu			Wskaźniki rezultatu		
	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość oczekiwana	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość oczekiwana
Zrównoważony rozwój społeczny zapewniający włączenie społeczne i zawodowe mieszkańcom	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych sportowych integracyjnych skierowanych do mieszkańców.	0 szt.	105 szt.	Liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń	0 szt.	10500 szt.
	Liczba przeprowadzonych szkoleń w zakresie włączania społecznego	0 szt.	30 szt.	Liczba uczestników szkoleń	0 szt.	600 szt.
	Liczba przeprowadzanych szkoleń w zakresie wsparcia w rozpoczęciu i prowadzeniu działalności gospodarczej	0 szt.	30 szt.	Liczba uczestników szkoleń	0 szt.	600 os.
				Liczba udzielanych porad dotyczących zakładania własnej działalności.	0 szt.	700 szt.
	Liczba organizacji pozarządowych otrzymujących wsparcie	0 szt.	10 szt.	Liczba wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe	0 szt.	50 szt.
Tworzenie przyjaznej mieszkańcom przestrzeni publicznej	Powierzchnia użytkowa zmodernizowanych budynków	0	150 m ²	Liczba wydarzeń organizowanych w zmodernizowanych budynkach	0 szt.	105 szt.
	Powierzchnia zrewitalizowanej przestrzeni publicznej	0	2000m ²	Liczba wydarzeń organizowanych na zrewitalizowanej przestrzeni	0 os.	350 os.
	Długość trasy pieszo-rowerowej.	0	20 km	Liczba osób korzystających z trasy	0 os.	3000 os.
	Liczba powstałych miejsc parkingowych.	0	50 szt.	Liczba osób korzystających z punktu przesiadkowego	0 os.	5000 os.
	Liczba nowych przedsiębiorstw zlokalizowanych wokół projektów rewitali-	0	5 szt.	Liczba osób zatrudnionych w nowych przedsiębiorstwach	0 os.	10 os.

	zacyjnych					
Dbanie o środowisko naturalne	Powierzchnia obszarów zielonych udostępnionych dla mieszkańców	0	300 m ²	Liczb osób korzystających z obszarów	0 os.	500 os
	Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjnych	0 szt.	210 szt.	Liczba uczniów biorących udział w lekcjach	0 os.	2100 os.
	Liczba przeprowadzanych akcji proekologicznych	0 szt.	21 szt.	Liczba biorących udział w akcjach proekologicznych	0 os.	1500 os.
	Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych.	0 m ²	200 m ²	Liczba osób mogących skorzystać z zagospodarowanego terenu	0 os.	500 os.

Ewaluacja po zakończeniu Realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016 - 2023

Po upływie okresu obowiązywania programu rewitalizacji zakłada się przeprowadzenie ewaluacji końcowej, której zadaniem będzie pełna ocena wdrażania niniejszego programu rewitalizacji. Ewaluacja ex post posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Stanisławów. W dokumencie powinien uwzględniać informacje z rocznych prowadzonych przez cały okres obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy, a więc w latach 2016 – 2023. Dodatkowo ewaluacja powinna obejmować badania społeczno-ekonomiczne, które służyły do opracowania programu rewitalizacji oraz wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, przy wykorzystaniu wskaźników przedstawionych w tabeli 45. Takie zestawienie pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte dzięki podjętej interwencji.

Raport zostanie przekazany Wójtowi oraz Radzie Gminy, a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Tabela 45. Wskaźniki realizacji programu rewitalizacji

Lp.	Nazwa wskaźnika	Stan istniejący - 2016	Stan planowany - 2023
1.	Odsetek mieszkańców uczestniczących w jednym zebraniu sołeckim (%)	7,6	Zwieszenie o 10%
2.	Liczba bezrobotnych w 2015	191	Zmniejszenie o 10%
3.	Liczba bezrobotnych będących W szczególnej sytuacji na rynku pracy W 2015 r	172	Zmniejszenie o 10%
4.	Udział długotrwale bezrobotnych W ogólnej liczbie bezrobotnych W 2015 r. (%)	50,3	Zmniejszenie o 10%
5.	Liczba osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej W 2015 r.	445	Zmniejszenie o 15%
6.	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia środowiskowej pomocy społecznej W 2015 r.	154	Zmniejszenie o 15%
7.	Liczba rodzin korzystających Z pomocy żywnościowej	299	Zmniejszenie o 15%
8.	Liczba kradzieży i kradzieży z włamaniem	34	Zmniejszenie o 55
9.	Przemoc domowa	14	
10.	Wypadki drogowe	15	Pozostawianie na tym samym poziomie
11.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	77	Zwiększenie o 15%

12.3. System aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

System aktualizacji LPR przewiduje dwie procedury:

- Zgłaszanie nowych zadań
- Zgłaszanie propozycji zmian.

Obydwie są ściśle powiązane z procedurą monitoringu i przygotowania sprawozdań z realizacji programu

Procedura zgłaszania nowych zadań do LPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, mają możliwość zgłoszenia nowego projektu. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- a. Propozycję nowego zadania, opisaną zgodnie z kartą projektu, zgłasza się do kancelarii urzędu Gminy w terminie do 15 października.
- b. Propozycje zadań są opiniowane przez urzędnika odpowiedzialnego za wdrażanie programu rewitalizacji
- c. Zaopiniowane propozycje są kierowane do Komitetu Ds. Rewitalizacji i po uzyskaniu akceptacji są jako propozycja umieszczane w sprawozdaniu wójta z realizacji Programu Rewitalizacji

Procedura zgłaszania propozycji zmian do LPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, mają możliwość zgłoszenia propozycji zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Stanisławów. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- a. Propozycję zmiany w zakresie zasięgu podobszaru rewitalizacji czy diagnozy podobszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem zgłasza się do kancelarii urzędu Gminy w terminie do 15 października
- b. Propozycje zadań są opiniowane przez urzędnika odpowiedzialnego za wdrażanie programu rewitalizacji
- c. Zaopiniowane propozycje są kierowane do Komitetu Ds. Rewitalizacji i po uzyskaniu akceptacji są jako propozycja umieszczane w sprawozdaniu wójta z realizacji Programu Rewitalizacji

Zarówno propozycje nowych projektów jak i zmian w Programie rewitalizacji muszą zostać przyjęte uchwałą Rady Gminy.

Spis rysunków

1.	Podział Gminy Stanisławów na sołectwa	12
2.	Podział sołectwa Stanisławów na obszary badawcze	13
3.	Demografia gminy Stanisławów	22
4.	Aktywność społeczna na postawie odsetek mieszkańców uczestniczących w jednym ze-braniu sołeckim w 2015 r. (%)	22
5.	Bezpieczeństwo publiczne na podstawie łącznej liczby przestępstw	23
6.	Udział osób korzy-stających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w łącznej liczbie takich osób na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	23
7.	Udział bezrobotnych w łącznej liczbie bez-robotnych na terenie całej gminy w 2015 r. (%)	24
8.	Sołectwa stanowiące potencjalny obszar zdegradowany w gminie Stanisławów	28
9.	Ludność wg ekonomicznych grup wieku na obszarze gminy Stanisławów w 2014 r.	31
10.	Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej dla gimnazjów z obszaru gminy Stanisławów za okres 2013 – 2015 – część humanistyczna	35
11.	Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej dla gimnazjów z obszaru gminy Zabierzów za okres 2013 – 2015 – część matematyczno – przyrodnicza	36
12.	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w gminie Stanisławów na przestrzeni lat 2010 – 2014	39
13.	Pomoc społeczna w sołectwach dotkniętych sytuacją kryzysową w gminie Stanisławów	41
14.	Procentowy udział osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r. poszczególnych częściach miejscowości Stanisławów	41
15.	Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Stanisławów w latach 2010- 2015	48
16.	Struktura branżowa podmiotów gospodarczych w gminie Stanisławów w 2014 r.	49
17.	Rozmieszczenie sieci drogowej na terenie gminy Stanisławów	54
18.	Obszary stanu kryzysowego w Gminie Stanisławów	56
19.	Wzrost liczby budynków mieszkalnych i mieszkań w gminie Stanisławów (2011 – 2014)	64
20.	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych w gminie Stanisławów w latach 2010 - 2014	64
21.	Obszary zdegradowane w Gminie Stanisławów	73
22.	Obszar rewitalizacji - sołectwo Ładzyń na mapie w skali 1:5000	74
23.	Obszar rewitalizacji - sołectwo Pustelnik na mapie w skali 1:5000	75
24.	Podobszar rewitalizacji - sołectwo Stanisławów Centrum na mapie w skali 1:5000	75
25.	Podobszar rewitalizacji - sołectwo Stanisławów Południe na mapie w skali 1:5000	76
26.	Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji Gminy Stanisławów na mapie w skali 1:5000	77

Spis tabel

1. Demografia, edukacja i aktywność społeczna w gminie Stanisławów – zestawienie danych	14
2. Bezrobocie w gminie Stanisławów – zestawienie danych	16
3. Pomoc społeczna w gminie Stanisławów – zestawienie danych	18
4. Bezpieczeństwo w gminie Stanisławów – zestawienie danych	20
5. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w sołectwach gminy Stanisławów – wyniki badania ankietowego	27
6. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno - funkcjonalnej	27
7. w sołectwach gminy Stanisławów – wyniki badania ankietowego	27
8. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej w sołectwach gminy Stanisławów – wyniki badania ankietowego	28
9. Sołectwa odgrywające najważniejszą rolę w funkcjonowaniu gminy	30
10. Liczba ludności w gminie Stanisławów i sołectwach znajdujących się w sytuacji kryzysowej	30
11. Przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Stanisławów i sołectwach znajdujących się w sytuacji kryzysowej w 2015 r.	32
12. Średnie wyniki sprawdzianu po VI klasie w szkołach podstawowych gminy Stanisławów w porównaniu ze średnią dla województwa mazowieckiego i kraju w 2016 r. (%)	34
13. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w szkołach gminy Stanisławów w porównaniu ze średnią dla województwa mazowieckiego i kraju w 2016 roku (%)	37
14. Frekwencja w wyborach do Rady Gminy Stanisławów w 2014 r.	38
15. Liczba osób na zebraniach sołeckich w sołectwach potencjalnego obszaru zdegradowanego gminy Stanisławów w 2015 r.	39
16. Liczba osób bezrobotnych w gminie i sołectwach będących w sytuacji kryzysowej	40
17. Zdarzenia kryminalne w gminie i sołectwach będących w sytuacji kryzysowej	42
18. Główne problemy społeczne w Pustelniku – wyniki badania ankietowego	43
19. Główne problemy społeczne w Ładzyniu – wyniki badania ankietowego	44
20. Główne problemy społeczne w Stanisławowie 1 – wyniki badania ankietowego	45
21. Główne problemy społeczne w Stanisławowie 3 – wyniki badania ankietowego	45
22. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie i sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń	48
23. Główne problemy gospodarcze w Pustelniku – wyniki badania ankietowego	50
24. Główne problemy gospodarcze w Ładzyniu – wyniki badania ankietowego	51
25. Główne problemy gospodarcze w Stanisławów 1 – wyniki badania ankietowego	52
26. Główne problemy gospodarcze w Stanisławów 3 – wyniki badania ankietowego	52
27. Powierzchnia wspólnot wiejskich, boisk i parków w gminie i sołectwach: Ładzyń, Pustelnik i Stanisławów w 2015 r.	55
28. Budynki mieszkalne, mieszkania i powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Stanisławów w latach 2011 – 2014	64
29. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych w gminie Stanisławów w latach 2010 - 2014	64
30. Infrastruktura techniczna w gminie i trzech sołectwach: Stanisławów, Pustelnik i Ładzyń w 2015 r.	65
31. Natężenie ruchu samochodowego na drodze krajowej nr 50 w 2010 r.	69
32. Natężenie ruchu samochodowego na drodze krajowej nr 50 w 2015 r.	69
33. Główne problemy techniczne w Pustelniku – wyniki badania ankietowego	69
34. Główne problemy techniczne w Ładzyniu – wyniki badania ankietowego	70
35. Główne problemy techniczne w Stanisławowie 1 – wyniki badania ankietowego	71
36. Główne problemy techniczne w Stanisławowie 3 – wyniki badania ankietowego	71
37. Obszary rewitalizacji Gminy Stanisławów	77
38. Kierunki działań rewitalizacyjnych	80

39. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	82
40. Przedsięwzięcia uzupełniające	93
41. Zintegrowanie projektów rewitalizacyjnych z problemami	99
42. Zintegrowanie na poziomie zaplanowanych celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	103
43. Indykatywne ramy finansowe głównych projektów rewitalizacyjnych	106
44. Wskaźniki realizacji celów programu rewitalizacji	114
45. Wskaźniki realizacji programu rewitalizacji.	117

UZASADNIENIE

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem zawierającym zespół działań rewitalizacyjnych podejmowanych w oparciu o wspólną zintegrowaną i zrównoważoną strategię mającą na celu ograniczenie wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, ekologicznych, przestrzennych oraz społecznych na określonym obszarze gminy. Ideą LPR jest dążenie do aktywizacji społeczności lokalnej, przyspieszenia wzrostu gospodarczego, rozwoju lokalnego zatrudnienia. Działania podejmowane w ramach rewitalizacji przyczynić się mają także do odbudowy więzi społecznych na obszarach problemowych, przywrócenia ładu przestrzennego, poprawy jakości życia mieszkańców w aspekcie infrastrukturalnym, społecznym i gospodarczym. W związku z powyższym Uchwała przyjmująca Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stanisławów na lata 2016-2023 jest uzasadniona i niezbędna.